

SALA
DE
LECTURA

flacăra

anul XXXVIII

1

(1 750)

VINERI

6 ianuarie

1989

Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Îndemn la nobile fapte
în slujirea patriei
și a fericirii oamenilor

MESAJUL DE ANUL NOU AL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

adresat întregului popor, la posturile de radio și televiziune

„Să ne angajăm că vom acționa, fiecare, în spiritul concepției științifice despre lume și viață, al principiilor socialismului științific, ca adevărați revoluționari, pentru creșterea răspunderii în muncă, în îndeplinirea misiunilor noastre, în ordinea și disciplina în țară, în prezentarea respectării hotărârilor de partid și a legilor, ca vom face totul împreună pentru înfăptuirea neabătută a planurilor pe anul 1989 și perfecționarea activității din toate domeniile vieții economico-sociale.”

Textul integral al
Mesajului în
pagina 2

Din adîncul inimii,

țara aduce cu dragoste și recunoștință

Fierbinte omagiu tovarăsei ELENA CEAUȘESCU

Aniversarea zilei de naștere a tovarăsei Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim vice-prim-ministru al guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Inovării, este o sărbătoare a întregului nostru popor. Pe drumul deschis de Congresul al IX-lea al partidului, activitatea complexă a tovarăsei Elena Ceaușescu, alături și împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, ctitor al României moderne, se distinge prin înaltă competență și dăruire revoluționară în lupta pentru identificarea și promovarea cu curaj a noului, prin capacitatea de mobilizare a energiilor creatoare ale poporului în îndeplinirea obiectivelor noii revoluții tehnico-științifice și noii revoluții agricole în patria noastră, în transformarea țării în învălmășitură într-o puternică țară de producție, în perfecționarea organizației și conducerii științifice a societății, în dezvoltarea democrației muncitorești-revoluționare, în realizarea unei noi calități și a unei eficiențe superioare în toate dome-

niile de activitate, în scopul ridicării, continuării a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. Militant de frunte al Partidului Comunist Român și al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, savant de largă recunoaștere internațională, prezentă, alături de marele fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în mijlocul colectivelor de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul patriei sau purtând pe toate meridianele înalta solie de pace, prietenie și colaborare a României socialiste, tovarăsa Elena Ceaușescu a adus și aduce o contribuție de seamă la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, acționează neobosit pentru folosirea în lume a științei exclusiv în scopuri pașnice. Sînt acestea temeiuri solide pentru care și în 1989, ca în fiecare an, de 7 ianuarie întregul popor român urează tovarăsei Elena Ceaușescu ani mulți și fericiți, sănătate și putere de muncă, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru prosperitatea și înflorirea României socialiste.

Citeva mărturii ale gândurilor și sentimentelor cu care poporul cinstește ziua de 7 ianuarie publicăm în paginile 4, 5, 6 și 7.

Sărbătoarea dintre ani

Potrivit unei tradiții statornice în redacția FLACĂRA, citiva dintre reporterii noștri au ținut să fie prezenți în mijlocul oamenilor muncii pentru a petrece, alături de ei, sărbătorirea sosirii unui nou an, prilej nu numai de firească bucurie, dar și de rememorare a unor eroice și exemplare fapte de muncă, ocazie totodată de a gândi la ceea ce mai trebuie întreprins pentru mersul înainte al României.

În paginile 12 - 13 puteți urmări câteva secvențe derulate la cumpăna dintre ani în diverse locuri din țară.

MESAJUL DE ANUL NOU

AL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

adresat întregului popor, la posturile de radio și televiziune

Dragi tovarăși și prieteni,

Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

Încheiem anul 1988 cu importante realizări în dezvoltarea forțelor de producție și ridicarea gradului general de civilizație al patriei noastre socialiste.

Și în acest an poporul român, sub conducerea glorioșului nostru partid comunist, a obținut noi realizări însemnate în dezvoltarea economico-socială, în creșterea producției industriale, agricole, a venitului național, a avuției generale a patriei noastre.

S-au obținut succese importante în dezvoltarea științei, învățămîntului și culturii — factori fundamentali ai progresului economic și social.

În anul pe care îl încheiem s-a realizat un volum important de investiții în industrie, agricultură, în alte sectoare ale economiei naționale, precum și în domeniul construcțiilor de locuințe și altor așezăminte social-culturale.

În concordanță cu politica generală a partidului și statului nostru de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, în acest an a început majorarea retribuițiilor și pensiilor, de care au beneficiat, în ultima parte a anului, circa 4 milioane de oameni ai muncii.

În același timp, s-a desfășurat o largă acțiune de perfecționare și organizare a activității economico-sociale, a conducerii și planificării tuturor sectoarelor de activitate, a activității statului și organismelor democrației muncitorești-revolutionare.

Marea dezbateră, în partid și în întreaga societate, pe baza Tezelor din aprilie, cu privire la problemele fundamentale și stadiul actual al construcției socialiste în patria noastră, a evidențiat cu putere marile realizări obținute de poporul român în construcția socialismului.

Totodată, în cadrul marelui forum democratic de la sfîrșitul lunii noiembrie, pornindu-se de la stadiul actual al societății socialiste românești, s-au trasat obiectivele dezvoltării în deceniul următor, pînă în anul 2000 și, în unele domenii, și în primul deceniu al celui de-al 3-lea mileniu, care vor asigura dezvoltarea puternică a tuturor sectoarelor de activitate, îndeplinirea neabătută a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și crearea condițiilor pentru înaintarea României spre noi culmi de progres și civilizație, spre visul de aur al omenirii — sora comunism!

Trebuie să spunem — ca adevărați revoluționari, în spiritul deplinei răspunderi în fața partidului și poporului — și acum, la încheierea anului, că nu toate planurile și programele de dezvoltare economico-socială s-au realizat în cele mai bune condiții. Pe ansamblu, însă, trebuie să subliniem că, sub conducerea partidului nostru comunist, în strînsă unitate, poporul român a obținut însemnate realizări, care au ridicat nivelul general de dezvoltare a patriei, de bunăstare a întregii națiuni.

Pentru toate mărețele realizări obținute și în acest an, adresez, din toată inima, eroicele noastre clase muncitoare, tărînimii, intelectualității, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, întregii națiuni, cele mai calde felicitări și urări de noi succese în întreaga activitate de ridicare a patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, de creștere a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, de întărire continuă a independenței și suveranității României!

Dragi tovarăși și prieteni,

În marele forum democratic de la sfîrșitul lunii noiembrie, în celelalte organisme democratice și în Marea Adunare Națională s-au adoptat planurile și programele de dezvoltare economico-socială pe anul 1989, al 4-lea an al celui de-al 8-lea cincinal, an hotărîtor pentru îndeplinirea obiectivelor strategice privind dezvoltarea intensivă a întregii economii — pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii —, pentru realizarea unei noi calități a muncii și vieții și trecerea la un nou stadiu de dezvoltare a patriei noastre.

Sînt bine cunoscute planurile și programele de dezvoltare pentru 1989. Ele au fost larg dezbătute și aprobate în deplină unanimitate de toate organismele democrației noastre muncitorești-revolutionare, de toți oamenii muncii din toate sectoarele de activitate, de întregul nostru popor.

Ele asigură ca, în anul viitor, să se obțină o dezvoltare importantă a industriei, agriculturii și celorlalte ramuri de activitate, ridicarea continuă a nivelului de trai, material și spiritual, al poporului.

Acum, hotărîtor este să trecem cu toate forțele — din prima zi a noului an —, la realizarea în viață a obiectivelor pentru anul viitor.

Este necesar să îndeplinim neabătut planurile și programele din toate domeniile de activitate, să acționăm cu toată fermitatea pentru realizarea programelor de organizare și modernizare a tuturor sectoarelor, să perfecționăm activitatea științei, învățămîntului, culturii, să organizăm întreaga noastră activitate pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale noii revoluții agrare.

Să facem, astfel, încît în 1939 — anul cînd se împlinesc 45 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și va avea loc cel de-al XIV-lea Congres al partidului — să obținem cele mai bune rezultate în industrie, cea mai mare producție agricolă, să realizăm în bune condiții investițiile și progresul tuturor sectoarelor de activitate.

În anul viitor vom încheia — pînă în luna august —

majorarea retribuițiilor și pensiilor tuturor oamenilor muncii, realizîndu-se astfel o creștere importantă a veniturilor generale, ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului.

Este necesar să acționăm cu toată hotărîrea, din prima zi a noului an, pentru asigurarea bunei aprovizionări tehnico-materiale și desfășurarea ritmică a producției industriale, pentru creșterea productivității muncii, ridicarea calității și nivelului tehnic al producției, reducerea cheltuielilor de producție și materiale, pentru creșterea, pe această cale, a eficienței economice și rentabilității, în toate sectoarele de activitate.

În același timp, va trebui să acordăm o atenție deosebită dezvoltării schimburilor economice și cooperării în producție, realizării în cele mai bune condiții a producției de export, participării și îndeplinirii programelor de colaborare cu țările CAER, cu alte țări socialiste, cu țările în curs de dezvoltare și țările capitaliste dezvoltate; să ne angajăm cu mai multă hotărîre și să participăm activ la cooperarea internațională, la diviziunea internațională a muncii — ca o parte a politicii de făurire a socialismului în patria noastră, a politicii de prietenie cu toate popoarele lumii, de pace în întreaga lume.

Să acționăm cu toată hotărîrea pentru perfecționarea întregii noastre activități, pentru îndeplinirea neabătută a principiilor autoconducerii și autogestunii, pentru buna funcționare a organismelor democrației muncitorești-revolutionare.

Să asigurăm creșterea și mai puternică a rolului politic conducător al partidului în toate domeniile de activitate.

Să întărim tot mai puternic unitatea întregului nostru popor în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, condiție hotărîtoare pentru îndeplinirea tuturor programelor și planurilor noastre de dezvoltare economico-socială, de ridicare a bunăstării materiale și spirituale a întregii națiuni.

Dragi tovarăși și prieteni,

Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

În anul 1988 au avut loc importante evenimente în viața politică, economică și socială, precum și importante schimbări în raportul general de forțe pe plan mondial. Se poate aprecia că s-a menținut și se menține echilibrul relativ de forțe între cele două tendințe fundamentale din viața internațională.

Pe ansamblu, se poate spune că situația internațională continuă să fie gravă.

După semnarea Tratatului dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii, din 1987, cu privire la eliminarea rachetelor cu rază medie și mai scurtă de acțiune, și în acest an au continuat tratativele în vederea unor noi acorduri privind armele nucleare și începerea negocierilor pentru reducerea armelor convenționale și eliminarea celor chimice, dar anul se încheie fără rezultate concrete, fără nici un rezultat real.

S-au realizat unii pași importanți în direcția încetării unor conflicte militare și încheierea unor acorduri privind soluționarea unor conflicte, fără a se ajunge, însă, la soluționarea deplină a acestora.

Iată de ce se poate afirma că speranțele popoarelor ca, în anul 1988, să se obțină noi pași importanți pe calea dezarmării nucleare și convenționale, pe calea destinderii și colaborării, nu au fost împlinite.

Se poate afirma, cu deplină temei că se menține pericolul unui nou război mondial, care s-ar transforma inevitabil într-un război nuclear, ar duce la distrugerea însăși a vieții pe planeta noastră.

Au continuat și continuă experiențele nucleare. S-au produs noi arme nucleare. NATO a discutat și adoptat hotărîri cu privire la modernizarea unor serii întregi de arme nucleare. Continuă militarizarea Cosmosului.

În aceste condiții, este greu de afirmat că s-a produs o schimbare radicală în viața internațională. Dimpotrivă, subliniez încă o dată, și trebuie să spunem cu toată claritatea — în spiritul înaltei răspunderi în fața poporului nostru, a tuturor popoarelor — că situația mondială continuă să fie gravă. Este necesar ca, acum, la începutul noului an 1989, să afirmăm cu deplină claritate că se impune intensificarea luptei și acțiunilor hotărîte ale tuturor forțelor realiste, progresiste, antiimperialiste, ale tuturor popoarelor pentru a determina o schimbare fundamentală în viața politică internațională.

Să facem, astfel, încît în anul 1989 să se realizeze noi acorduri și înțelegeri în problemele dezarmării; să acționăm cu toată hotărîrea pentru încheierea tratatului dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii privind reducerea cu 50 la sută a armelor nucleare strategice.

Să acționăm, cu toată fermitatea, pentru oprirea oricăror experiențe nucleare și a modernizării armelor nucleare care mai rămîn, pentru încetarea oricăror acțiuni de militarizare a Cosmosului.

Să acționăm pentru folosirea Cosmosului numai și numai în scopuri pașnice!

Să acționăm pentru realizarea unor acorduri generale cu privire la eliminarea totală, în mai multe etape, a armelor nucleare, să facem totul pentru începerea, în anul 1989, a tratatelor privind reducerea substanțială a armelor convenționale, pentru realizarea unor acorduri privind eliminarea armelor chimice, pentru reducerea radicală a cheltuielilor militare.

România consideră că este necesar să se încheie, zultate cit mai bune, în prima parte a anului, o rîntă pentru colaborare, securitate și dezarmare. Viena, prin adoptarea unor asemenea hotărîri, ca deschidă calea unei largi colaborări economice, științifice și culturale între toate popoarele continentului nostru.

Hotărîrile și documentele ce vor fi adoptate să nească de la realitățile epocii noastre, de la noile riri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane, neral.

Ne pronunțăm pentru o Europă a colaborării egale tre toate națiunile, pentru o Europă a științei, culturii, progresului economic și social, a bunăstării și fieficării națiunii, o Europă unită în diversitatea orrilor sociale, a națiunilor libere și independente.

România se pronunță pentru realizarea, în anul a unor noi pași importanți pentru colaborarea în fără baze militare străine.

Să facem astfel ca, în anul 1989, să se realizeze și înțelegerile existente privind conflicte pe cale pașnică și să se treacă turor conflictelor pe calea tratatelor, rîntă internațională pentru Orientul Mijlure realizarea năzuințelor poporului pa-trăi în statul său propriu, în strînsă colal cu toți vecinii săi.

Ținînd seama de agravarea și în anul 19tărilor în curs de dezvoltare, de creștere a externe, România se pronunță pentru o solu-bală — în cadrul unei conferințe internațioegida Organizației Națiunilor Unite — a prsubdezvoltării, a realizării noii ordini economiale.

Este necesar să facem totul pentru participarea la soluționarea problemelor internaționale a tuturor telor și, în primul rînd, a țărilor mici și mijlocii, lor nealiniat, a țărilor în curs de dezvoltare.

Considerăm că este necesar să se acționeze cu hotărîrea pentru creșterea rolului Organizației Nlor Unite, al altor organisme internaționale în solu-rea democratică a problemelor complexe și gra-rietii internaționale.

România socialistă este hotărîită să acționeze cu forțele sale pentru dezvoltarea largă a colaboră-țării socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu capitaliste dezvoltate, cu toate statele și popoa-mii, pe baza principiilor deplinei egalități în d-ale independenței, suveranității, neamestecului în rile interne și respectării dreptului fiecărui pop-a-și alege calea dezvoltării în mod liber, fără n-amestec din afară.

Să facem astfel încît anul viitor să ducă la r-Livrar-rea unor noi gândiri și concepții politice, a unor e fab-tiuni a unei politici noi în viața internațională. a utila-

Acum, la începutul noului an 1989, în numele po-a de lu-român, adresăm tuturor statelor și popoarelor lumii. D-marea pentru întărirea colaborării în vederea resolu-tei dezarmării și asigurării păcii, pentru încheierea ap-te di-lui al XX-lea cu înlăturarea definitivă a multor p-reensele grave și complexe care preocupă omenirea, pentru acara-le tra în mileniul al 3-lea cu o perspectivă mai bună 108-teama dezastrului nuclear, din care să fie lichidate a-părțirea lumii în bogați și săraci, și care să as-este deplină egalitate și concurență între toate popoa-școpul progresului lor economico-social, al fărur-ecutiei, pentru toate națiunile.

Dragi tovarăși și prieteni,

Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

Intrăm în noul an cu încrederea deplină în for-țorului nostru, în capacitatea sa creatoare.

Pe baza realizărilor de pînă acum, privim cu-dere deplină în realizarea programelor de de-economico-socială, în victoria socialismului și c-mului în patria noastră.

Să ne angajăm că vom acționa, fiecare, în-concepției științifice despre lume și viață, al pri-socialismului științific, ca adevărați revoluționar-tru creșterea răspunderii în muncă, întărirea or-disciplinei, a respectării hotărîrilor de partid și a-țării, că vom face totul pentru îndeplinirea neabă-planurilor pe anul 1989 și perfecționarea activit-ate toate domeniile vieții economico-sociale.

Fie ca Anul Nou pe care îl începem să adu-porului nostru noi și mărețe împliniri în toate d-ile de activitate, să asigure ridicarea patriei noa-ni culmi de progres și civilizație, de bunăstare-cire a poporului, pe cele mai înalte culmi ale civ-socialiste și comuniste, să ducă la întărirea și n-ternică a forței materiale și spirituale, a independ-suveranității României!

Fie ca anul 1989 să aducă popoarelor noi cuce-calea dezarmării, pe calea păcii, a colaborării, zării unei lumi mai drepte și mai bune pentru-mai națiunile lumii!

Cu prilejul Noului An, vă adresez, dragi com-țele mai calde urări revoluționare de noi și împă-dură, să realizeze pe calea înfloririi continue a României-liste, a colaborării și prieteniei cu toate națiunile

Vă doresc, dragi tovarăși, din toată inima im-tuturor năzuințelor de mai bine, satisfacții dep-muncă și viață, multă sănătate și fericire!

LA MULȚI ANI!

U

incheie, anului, armare, irii, ca mice, te le conti

ptate să la noile umane, l

rării ega tei, cult irii și f itatea or ndente.

in anul La sfârșitul săptămânii trecute, urea în Bavarășul Nicolae Ceaușescu, ure și dresedintele Republicii Socialiste România, a primit la Pa-tatul Consiliului de Stat pe șefii misiunilor diplomatice acredita-te în țara noastră, care i-au prezentat felicitări cu prilejul celei de-a 41 aniversări a pro-clamării Republicii și al Anului Nou. Diplomații prezenți au transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu cordiale felicitări, împreună cu urări de sănătate și fericire, de noi și remarcabile succese în rodnică și vastă activitate pe care o desfășoară în fruntea României socialiste, pentru prosperitatea poporului român, pentru întărirea și dezvoltarea prieteniei și colaborării cu toate statele lumii, pentru instaurarea unui climat de pace și securitate, de înțelegere și largă colaborare între toate națiunile lumii. Adresându-se Președintelui României, decanul corpului diplomatic a arătat că, din cei prezenți simte o deosebită satisfacție că reprezintă țara sa la București, că, după posibilități, contribuie la lărgirea și aprofundarea

iciparea a tuturor mijloacilor, are, oneze cu zăției în sol și gra oneze cu olaboră- ltare, cu poaor- ti în d- rui popo- fără ni

acă la r Livrarea unora dintre produ- a unor ele fabricate la întreprinderea țională. e utilaj chimic „Grivița roșie” mele po de lucru unei armate de oa- elor lumini. După ce prind contur în derea reștilele vastelor hale ce par heierea apte dintr-o lume a uriașilor, nultor prnsele utilaje sint așezate cu a, pentru carare grele pe trailere cu mai bune 108 roți și cind convoiul e lichidase în stradă, întotdeauna se- e să as- este nevoie ca drumul să-i e popoa deschis prin intreruperea al faur- entului electric pe cablurile unile. ntru troleibuze și tramvaie, asportul se face numai noap- a și convoiul se oprește, spre mineală, în vreun loc unde nu aranjează circulația, așteptind area serii următoare pentru are. porni iarăși la drum. Utilaj- ivim cu e pentru export ies din oraș de dez- e la Toboc-Tei și de-acolo in- ul și co pe șoseaua națională spre onstanța. Cum, șoferii Trans- e, în im-ului nu au voie să mear- , al prin- cu mai mult de 5 sau 10 ki- olutionar- metri pe oră, trailerele ajung riei or- e, în a- care se munceste din năstare- tombric sau noiembrie 1983, i ale civ- a, în a- acum, în primele zile rea și a- al noul an, în ultima fază de ndepend- ecție. Dar „Grivița roșie”, e spune secretarul comitetului noi cuce- partid al întreprinderii, orării, e-orge Dragomir, nu produce e pentru- utilaje agabaritice de ul reactoarelor pentru pro- ese chimice, coloanelor de dis- i și imp- are sau schimbătoarelor de România- ură. „Iar în ce privește da- rațiunile- ă, trebuie spus că planul e- nescut de toate secțiile între- nderii și am făcut nomina-

rea colaborării cu România, în- temeiată pe principiile deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Vorbitorul a subliniat importanța pe care o acordă România dezvoltării relațiilor cu toate statele lumii, precum și faptul că prezența unui număr așa de însemnat de misiuni di- plomatice la București repre- zintă recunoașterea clocventă a aportului activ al României în viața internațională, a eforturi- lor perseverente ale președint- lui ei, îndreptate spre rezolva- rea problemelor arzătoare ale contemporaneității, consolidarea stabilității păcii, dezarmare, în primul rind nucleară, lichidarea subdezvoltării, edificarea unei noi ordini economice interna- ționale, reglementarea pe cale pașnică a conflictelor regionale. Mulțumind pentru sprijinul și colaborarea de care misiunile diplomatice s-au bucurat în cursul anului 1983, decanul corpului diplomatic a adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarăsei Elena Ceaușescu, Con-

siliului de Stat, guvernului, po- porului român felicitări, cuvinte de respect și prietenie, urări cordiale de sănătate, fericire și prosperitate, îndeplinirea cu succes a planurilor de dezvoltare social-economică în 1989. In cuvintarea rostită cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că este ne- cesar ca în 1989 să se adopte măsuri importante în domeniul dezarmării, inclusiv încheierea tratatului sovieto-american priv- vind reducerea cu 50 la sută a armelor strategice. În același timp, este necesar să se facă totul pentru ca în 1989 să în- ceapă tratativele pentru reduce- rea armelor convenționale, por- nindu-se de la propunerile fă- cute, astfel încât să se realizeze o reducere cu 50 la sută. In ceea ce privește armele chimice, ele trebuie înlăturate concomi- tent cu armele nucleare. În cuvintare se subliniază că este nevoie de noi relații economice în lume, că este necesar să se adopte măsuri pentru sprijini- rea țărilor în curs de dezvolt- are, să se schimbe radical sis- temul financiar mondial, ele-

mente esențiale în procesul de lichidare a subdezvoltării, de făurire a unei noi ordini econo- mice internaționale. Șeful sta- tului român a declarat, referi- tor la Conferința de la Viena, că este necesar ca aceasta să se încheie cu documente care să asigure o colaborare egală în Europa, să ducă la o Europă unită în diversitatea orinduirilor sociale, a națiunilor libere și independente. „Dorim — se spune în cuvintare — să dez- voltăm larg relațiile economice, politice, culturale, științifice cu toate statele. Am adoptat nu de mult hotărîrea de a intensifica anul viitor cooperarea în pro- ducție cu alte state, și, desigur, avem în vedere în primul rind țărilor în curs de dezvoltare. Do- rim să participăm activ la rea- lizarea unor capacități de pro- ducție și dezvoltări economico- sociale în țările cu care vom coopera, încît să asigurăm pro- gresul pe baza principiilor ega- lității și avantajului reciproc. În acest fel privim noi anul care s-a încheiat și perspectivele anului viitor. Avem încrederea că multe din tratativele în-

cepute se vor putea încheia, nu însă așteptînd, ci acționînd fie- care după forța și capacitatea sa, dar mai cu seamă chemînd popoarele să fie mai unite și mai active în lupta pentru so- luționarea acestor probleme. Și avem încredere în forța po- poarelor, în ridicarea conștiinței lor, pentru că nu există popor care să nu dorească pacea, să nu-și dorească libertatea, să nu dorească să fie stăpîn pe desti- nele sale. De aceea privim cu încredere spre anul viitor și în perspectivă”.

Președintele Nicolae Ceaușescu a adresat popoarelor și statelor pe care le reprezintă șefii mi- siunilor diplomatice acreditați la București cele mai bune urări de succese în dezvoltarea eco- nomico-socială, a industriei, a agriculturii, a științei, a cultu- rii, învățămîntului, a tuturor sectoarelor care contribuie la ridicarea gradului de civilizație a unui popor la nivelul cucerir- ilor obținute astăzi de omenire în toate domeniile, realizarea tuturor năzuințelor lor.

P. NICOARĂ

lizarea, pentru fiecare comandă în parte, pe tot semestrul in- tiu, avînd asigurate contracte ferme atît pentru producția de export cit și pentru piața inter- nă. Grija pentru o bună pregă- tire a fabricației explică rezul- tatele bune obținute încă din primele zile ale anului. Avem proiecte de execuție, avem teh- nologii de fabricație, sint pre- văzute materiile prime și mate- rialele necesare și am încheiat contracte cu toate întreprinde- rile cu care cooperăm, ca să ne

externi, recipienți sub presiune pentru gaze lichefiate. Intre primele comenzi pentru export se numără acelea pentru R.D.G., U.R.S.S., Japonia, Olanda, Iran. În lumina sarcinilor reiesite din Expunerea prezentată de secre- tarul general al partidului, to- varășul Nicolae Ceaușescu, la ședința comună a Plenarei C.C. al P.C.R., a organismelor demo- cratice și organizațiilor de masă și obștești, exportul reprezintă o prioritate a muncii noastre. Avem ce lucra, produsele fa-

revin prin planul pe '89 vor putea fi îndeplinite în cele mai bune condiții. „Dacă în cursul anului trecut exportul a repre- zentat 55 la sută din volumul producției fizice, în acest an el va crește cu încă 5 procente — ne spune inginerul Mihai Popa. Iar printre argumentele ce ne dau încredere că vom izbui să realizăm această creștere de plan ar trebui notat și faptul că, în '88, sarcinile de export au fost îndeplinite în proporție de 113 la sută”.

Drugescu, lucrează pentru pro- ducția de export”.

Oricum ar fi produsele întreprinderii, mari sau mici, agaba- ritice sau nu, rămîne de adău- gat că principala grijă a oame- nilor este calitatea tuturor acelor produse. Competiția de pe piața externă, pe de o parte, iar pe de altă parte rigorile in- dustriei pentru care „Grivița roșie” produce utilaje, impun o atenție deosebită de la primele operații ale procesului tehnolo- gic și pînă la produsul finit care e supus controlului de ca- litate cu aparate — pe bază de laseri, calitatea sudurilor fiind certificată în urma controlului nedistructiv cu raze Roentgen și ultrasunete. Sarcina de a exe- cuta utilaje tehnologice pentru programul energetic nuclear a impus, de asemeni, o disciplină perfectă a muncii și o compe- tență tehnică ce nu poate fi sa- tisfăcătoare decît în măsura în care ea atinge performanța. Aceste cerințe stau alături de adevărul că întreprinderea dis- pune de o dotare tehnică ex- cepțională. De exemplu, dacă sudura reprezintă 60 la sută din volumul activității întreprinde- rii, peste 85 la sută din opera- țiile de sudură se execută auto- mat sau semiautomat. Și nu e nici un secret că procentul acesta va crește în 1989, con- form programului de moderni- zare a producției. Înfăptuirea măsurilor cuprinse în acest pro- gram va fi una dintre princi- palele griji pe acest an, ni s-a spus. Dar dintre astfel de griji, se înțelege, răsare și bucuria omului de-a vedea că munca lui e mai ușoară, fiind în ace- lași timp mai spornică.

D. CONSTANTINESCU

Bucuria dintre grijile muncii

livreze la timp motoarele sau reductoarele necesare echipării unor utilaje fabricate de noi. La ora aceasta putem spune că sint lansate în fabricație toate comenzile pentru primul trimestru”.

Cum ne încredințează la rin- dul lui inginerul Mihai Popa, șeful serviciului plan, întreprinderea se pregătește în aceste zile să livreze primele utilaje contractate pentru '89: „Vom trimite, la Turnu Seve- rin, mai multe baterii de răcire și preîncălzitoare. Schimbătoa- re de căldură și instalații de răcire cu aer avem de livrat Combinatului chimic Midia-Nă- vodari, Combinatului chimic de la Slobozia, Combinatului de celuloză și hirtie de la Suceava și celui de la Dej. Vom trimite, de asemeni, unor beneficiari

bricate aici sint căutate și nu întimplător, se înțelege, în ur- ma exportului în 20 de țări a acestor produse ce poartă mar- ca întreprinderii noastre. Griro, n-am primit pînă acum nici o reclamație ci dimpotrivă, am primit scrisori de mulțumire, unele dintre ele foarte elogioase și cu atît mai semnificative cu cît au venit din partea unor firme celebre cu care colabo- răm”.

Încheind cu rezultate bune anul 1988, cînd a reușit să-și realizeze planul la principalii indicatori, întreprinderea acé- sta distinsă de patru ori cu înal- tul titlu de Erou al Muncii So- cialiste a ținut să facă din pri- mele ore și din primele zile de muncă, pe acest an, ale celor 5 000 de oameni ai ei, tot atîtea dovezi că sarcinile sporite ce-i

Unele dintre utilajele a căror fabricație a început încă din ul- tima parte a anului 1988 se află acum în secția de montaj. Al- tele, care n-au fost pînă mai ieri decît proiect așternut pe hirtie, încep să prindă ființă în secția mecano-sudură, mai întii în atelierul unde debitarea se face cu jet de plasmă sau prin metoda citirii după desen, cu ajutorul celulelor fotoelectrice. „Structura producției din tri- mestrul întii — ne spune ingi- nerul Radu Bălan, șeful secției — este cunoscută în amănunți- me de noi toți, știm exact ce și cînd vom produce. Am eșalo- nat planul pe luni și am stabi- lit ordinea comenzilor și dura- tele de fabricație pînă la nivel de brigadă. Brigăzile conduse de Grigore Tănase, Adrian Ba- rabaș, Aurică Drumcea, Grigore

La mulți ani, mult stimată

O viață de comunist,
o viață exemplară
dăruită partidului
patriei, poporului

În galeria marilor personalități ale neamului românesc, afirmate, de-a lungul istoriei, prin fapte și acte de înalt patriotisme, regăsim, într-o continuitate firească a tradițiilor poporului nostru de a-și ridica din rîndul fiilor săi pe cei înzestrați cu sumumul virtuților sale, capabili de dăruire și jertfă pentru propășirea țării și binele general, chipurile celor doi străluciți revoluționari ai epocii contemporane, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Elena Ceaușescu.

Ca în fiecare an, momentul sărbătoresc de la început de ianuarie, aniversarea zilei de naștere și a îndelungatei activități revoluționare a tovarășei Elena Ceaușescu, este un prilej de emoționante rememorări ale vieții și luptei sale exemplare dăruite cu abnegație revoluționară cauzei nobile a libertății și suveranității patriei, a demnității poporului, a dreptului de a-și clădi singur, conform propriilor aspirații, destinul, viitorul, istoria. Militant politic prin vocație, tovarășa Elena Ceaușescu și-a înțeles din fragedă tinerețe condiția umană în condiția luptei pentru dreptate socială, împotriva exploatarei și asupririi celor ce muncesc. Istoria a reținut numele tinerei muncitoare Elena Petrescu, crescută în spiritul valorilor muncii și ale omiei poporului nostru, care adăuga hărniciei și hotărârii de a lupta pentru demnitatea muncii o nemărginită sete de cunoaștere, o fierbinte pasiune pentru știință și cultură, ca pe cel al unui activist de seamă în perioada acerbelor bătălii de clasă, antifasciste și antirăzboinice organizate de Partidul Comunist Român, la fel cum fiecare dintre noi și-a întipărit în memorie imaginea acelei tinere cu ochi candidi și calzi, dar hotărâți și dirzi, din fotografia apărută în ziarele vremii, care ne-o prezintă ca participantă la marșul demonstrației de la 1 Mai 1939, moment de o însemnată deosebită în lupta fermă a comunistilor români împotriva războiului și a fascizării țării, moment în organizarea căruia tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au avut un rol determinant. În marea bătălie de clasă condusă de comunisti, tovarășa Elena Ceaușescu a avut un rol deosebit în educarea tinerelor muncitoare în spiritul valorilor noi ideologice, în atragerea lor la activități culturale cu conținut politic revoluționar, în apropierea și integrarea lor în lupta revoluționară. „Am considerat întotdeauna că nu există satisfacție mai mare decât aceea de a sluji cauza clasei muncitoare — din

rîndurile căreia m-am ridicat — cauza celor mulți, cauza partidului, a poporului meu” — își exprima tovarășa Elena Ceaușescu idealul care i-a susținut curajul, dirzenia, tenacitatea, puterea de muncă și de acțiune, de a fi printre cei mai vajnici luptători comunisti, atât în acei ani grei și zbuciumați ai ilegalității, cit și ulterior, în anii clocotitori și încărcăți de mari evenimente ai revoluției noastre socialiste, cînd s-au afirmat pregnant calitățile sale de om politic de primă mărime, de savant de largă recunoaștere internațională, una dintre dominantele complexe sale personalități, pasiunea pentru știință, cultură și educație, contribuind nemijlocit la elaborarea și transpunerea în viață a politicii partidului privind promovarea cuceririlor științei ca forțe propulsoare ale societății noastre.

În anii măreței epoci pe care o trăim, inaugurată de Congresul al IX-lea și pecetluită de realizări ce au ridicat România pe culmi de civilizație, progres și bunăstare nîcînd atînsse, epocă de aur numită de popor, cu dreptă mîndrie, „Epoca Nicolae Ceaușescu”, tovarășa Elena Ceaușescu s-a afirmat ca un militant de frunte al partidului, contribuind cu aceeași neodîhnă și în mod determinant — ca membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al Guvernului și președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului — la fundamentarea și punerea în aplicare a mărețelor planuri de dezvoltare economico-socială a țării, a importanțelor programe de organizare și modernizare a producției, de creștere a productivității muncii și a eficienței economice, a realizării obiectivelor revoluției tehnico-științifice și a noii revoluții agrare, la îndeplinirea neabătută a Programului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Cu luciditatea omului politic de trează conștiință revoluționară, în cuvîntul la Plenara din 28-30 noiembrie 1988, tovarășa Elena Ceaușescu aprecia că „dezbătînd problemele construcției socialiste din patria noastră, este necesar să tragem toate învățămintele din tot ceea ce a asigurat mărețele realizări în dezvoltarea socialistă a patriei noastre, precum și din lipsurile și greselile care s-au manifestat la un moment dat, pentru a acționa cu toată fermitatea în direcția perfecționării întregii noastre activități și a asigurării îndeplinirii neabătute a obiectivelor strategice

trasate de Congresul al XIII-lea al partidului și de Conferința Națională privind trecerea României la un stadiu superior de dezvoltare, realizarea dezvoltării intensive, a unei noi calități a muncii și a vieții în toate domeniile de activitate”. Contribuția esențială a tovarășei Elena Ceaușescu, recunoscută și prețuită de întregul partid și popor, vizează nemijlocit îndeplinirea politicii partidului în domeniul științei, deopotrivă organizarea cercetării și aplicarea rezultatelor ei utile, precum și pregătirea cadrelor, a eșaloanelor capabile să ducă mai departe descoperirile științifice într-un continuu excelsior. Sint cunoscute și recunoscute grija și preocuparea necontenite ale tovarășei Elena Ceaușescu pentru permanenta modernizare și perfecționare a învățămîntului, a școlii românești, acest prim laborator formativ și de inițiere în tainele cunoașterii, al perfecționării triadei învățămînt-cercetare-produție. „O atenție deosebită trebuie să acordăm pregătirii și perfecționării cadrelor pentru toate sectoarele de activitate, ridicării nivelului pregătirii profesionale, tehnice, științifice a tuturor oamenilor muncii”, subliniază cuvîntarea sa la Plenara din noiembrie, aceasta fiind una dintre soluțiile tactice pentru îndeplinirea obiectivelor strategice elaborate de partid, care vizează situarea economiei, a întregii societăți românești pe treptele de vîrf ale civilizației contemporane. Contribuția tovarășei Elena Ceaușescu este decisivă în îndreptarea cercetării științifice spre soluționarea problemelor fundamentale ale economiei naționale, de la descoperirea și valorificarea superioară a resurselor țării la crearea de noi tehnologii și materiale, la organizarea științifică și modernizarea întregii activități.

Atenția pe care tovarășa Elena Ceaușescu, strălucită personalitate științifică a lumii contemporane, a acordat-o, conștient de cercetarea aplicativă, cunoașterii și cercetării fundamentale o exprimă și o exemplifică înseși lucrările sale de o incontestabilă valoare, recunoscute pe plan mondial, în domeniul chimiei și tehnologiei polimerilor, ca rezultat al unor laborioase demersuri teoretice și practice în vastul univers al chimiei macromoleculare, unde a realizat excepționale cercetări originale care au înfruntat hotărîtor afirmarea și sovrora prestigiului internațional al științei românești.

Larga apreciere de care activitatea laborioasă a tovarășei

academician doctor inginer Elena Ceaușescu se bucură în țara noastră este semnificativ confirmată și de înaltul prestigiu internațional al operei sale științifice și al neobositei activități desfășurate pe linie de partid și de stat, materializate în contribuția determinantă a eminentului savant la înflorirea și progresul științei, învățămîntului și culturii în România, la promovarea cercetării științifice și transformarea acesteia într-o importantă forță de producție în procesul dezvoltării noastre economice, precum și într-un esențial mijloc de dezvoltare pașnică a vieții social-economice a întregii noastre planete. Tocmai de aceea, de o largă prețuire se bucură pe toate meridianele activității distinșului om de știință român Elena Ceaușescu și în calitate sa de președinte al Comitetului român „Oamenii de știință și pacea” a cărui activitate este destinată întăririi colaborării și conlucrării cu alte organizații ale oamenilor de știință din întreaga lume în lupta pentru apărarea păcii, pentru dezarmare, înlăturarea pericolului unei catastrofe nucleare, pentru ca știința, învățămîntul, cultura să fie puse în slujba progresului civilizației umane, a colaborării și înțelegerii între națiuni, a dezvoltării lor libere și demne.

Strălucita personalitate de om politic a tovarășei Elena Ceaușescu, profund implicată în activitatea de conducere a partidului și a statului, se materializează în participarea directă la elaborarea și aplicarea neabătută a obiectivelor strategice de dezvoltare a patriei, în structura cărora știința, cultura și învățămîntul sînt integrate ca elemente organice legate de progresul societății românești. Prin întreaga sa activitate, caracterizată de un profund umanism, de o superioară înțelegere a rolului conștiinței socialiste în făurirea noii societăți, tovarășa Elena Ceaușescu are o contribuție hotărîtoare în stimularea creației maselor, încrederea în puterea de creație a poporului, bazată pe cunoașterea și aprecierea valentelor creative ale oamenilor muncii, determinînd o complexă și neobosită activitate pentru suveranizarea valorificării a potențialului cultural-educativ ca instrument esențial de modelare a omului nou, pentru îmbogățirea, prin creșterea înțelegerii, a tezaurului spiritual al societății noastre socialiste. Așa cum se evidențiază într-una dintre operele sale de referință, „Știința și progresul social”, rolul științei în societatea contemporană impune pre-

eminentele valorilor umaniste, a imensei responsabilități a omului de știință căruia nu-i poate fi indiferent modul în care sînt utilizate roadele cercetării științifice în dezvoltarea umanității, în acest context fiind evidentiat faptul că activitatea oamenilor de știință români, știința românească au ca orientare clară progresul social-economic, îmbogățirea spirituală, perfecționarea colaborării între popoare și pacea.

Alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, acționînd neobosit pentru sporirea eficienței vieții politice și culturale a țării, purtînd un permanent dialog, avînd o strînsă și caldă legătură cu întregul popor, tovarășa Elena Ceaușescu are o contribuție inestimabilă la ridicarea nivelului de trai material și spiritual al națiunii, scopul suprem al politicii partidului, manifestînd o grijă părintească față de familie, față de tinăra generație, contribuind, atît printr-o susținută activitate politic-organizatorică cît mai ales prin strălucitul exemplu personal la afirmarea rolului femeii în societatea noastră. Conștiință exemplară a timpului nostru, tovarășa Elena Ceaușescu este pentru totdeauna un prototip al femeii române, fiică devotată idealurilor patriei și poporului, cauzei sacre de înflorire a națiunii noastre socialiste.

În aceste momente de sărbătoare, la aniversarea zilei sale de naștere și a îndelungatei și prodigioase activități revoluționare și culturale-științifice, o asigurăm că îi vom urma înaltul exemplu de dăruire și devotament, că vom acționa mai prompt, cu spirit revoluționar pentru îndeplinirea tezelor și orientărilor cuprinse în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, conducătorul iubit al partidului și statului nostru, la Plenara din noiembrie 1988, a obiectivelor pe care ni le va trasa, cu aceeași clarviziune științifică, la Congresul al XIV-lea al partidului. În acest moment aniversar, scump tuturor românilor, îi adresăm strămoșească urare de „LA MULȚI ANI !”, cu sănătate și fericire, cu împliniri tot mai luminoase, alături de cel mai iubit fiu al poporului nostru, erou între eroii neamului, erou al păcii mondiale, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

LA MULȚI, MULȚI ANI !

TAMARA MARIA DOBRIN
președinte Biroului Executiv
al Consiliului Național
al Frontului și Democrației
Socialiste

tovarășă Elena Ceaușescu!

**Eminent om politic,
savant de largă reputație,
revoluționar al gândirii
și faptei cutezătoare**

La fiecare început de an, când privim cu încredere viitorul și ne gândim cu îndreptățită speranță la posibilitățile pe care le avem de a îndeplini integral mărețele proiecte izvorite din documentele partidului nostru, cu al căsă bucurie sărbătorim după datina străbună pe cea mai strălucită fiică a neamului românesc, tovarășă academician doctor inginer Elena Ceaușescu, flacăra vie a conștiinței și luptei revoluționare, desăvârșită intruchipare a celor mai nobile virtuți ale femeii române, tovarășă de viață și muncă a iubitului conducător al partidului și statului.

Acum, la început de ianuarie, când timpul își reimprospătează forțele, omagiem cu adincă emoție ilustra personalitate a celei care, printr-o pilduitoare pasiune și abnegație, și-a consacrat și își consacră fără preget întreaga capacitate de creație împlinirii celor mai fierbinți idealuri și aspirații ale poporului nostru. Cinstim din adincul inimilor noastre eminentul om politic care a demonstrat și argumentează faptic zi de zi și clipă de clipă că femeile — în cadrul generos, de deplină egalitate a tuturor fiilor țării creat în societatea noastră socialistă — reprezintă o autentică și viguroasă forță activă în impetuosul drum al României spre piscurile de aur ale comunismului. Aducem priinos de grațitudine savantului de largă reputație internațio-

nală care, cu inegalabilă originalitate și înalt spirit creativ, a dat științei românești un impuls unic ca dimensiune și putere, propulsind-o spre cele mai largi zări ale cunoașterii umane, puse în slujba progresului și civilizației, a păcii, a afirmării neabătute a spiritualității noastre în context universal. Ne îndreptăm gândurile pline de cea mai vibrantă considerație spre protegitorul Scolii românești, spre cea a cărei imagine luminoasă și umanism sălsluiește în inima tuturor copiilor țării, care, de la înălțimea comandamentelor istorice ale devenirii comuniste a patriei, a îndrumat învățămîntul spre viață și producție, spre cercetare, contribuind într-o măsură hotărîtoare la îndeplinirea cu succes a misiunii oamenilor de la catedră de a crește și educa oameni noi, capabili ca în orice moment să pună mai presus de toate interesele vitale ale partidului și poporului, să îmbogățească inestimabilul tezaur de valori morale șlefuite prin veacuri de o glorioasă istorie. Nu putem nicidecum cuprinde în cuvinte întregul aport al celei mai de seamă fiice a poporului la înflorirea culturii socialiste, a artei militante, a tot ceea ce, prin frumusețe și adevăr, înnoiește omul, deschizîndu-i orizonturi nelimitate de conștiință și acțiune revoluționară.

Este un adevăr autentic și de neîgăduit că în fiecare ctitorie

a acestui timp eroic înscris în conștiința națională cu certificare istorică drept „Epoca Nicolae Ceaușescu” regăsim o idee, un sfat, o inițiativă purtînd pecetea gândirii novatoare și faptei cutezătoare ale ilustrei fiice a neamului românesc.

Comuniștii, toți oamenii muncii din județul Vilcea păstrează în întregul ființei lor imaginea vie a istoricei vizite de lucru efectuate, în luna mai a anului trecut, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășă Elena Ceaușescu, pe meleagurile noastre, prilej cu care am trăit imensa satisfacție de a primi direct, la fața locului, orientări și indicații de cea mai mare valoare pentru dezvoltarea în continuare a lucrurilor în care trăim și muncim, în consens cu înflorirea multilaterală a întregii țări.

În rîndul marilor detașamente muncitorești ale județului, chimiștii vilceni au beneficiat și de această dată, ca întotdeauna, de sprijinul și îndrumarea competentă a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, trecînd pe această bază la aplicarea unor ample măsuri consacrate creșterii producțiilor, îndeosebi a celor destinate exportului, diversificării gamei sortimentale, inițierii de noi cercetări, care, pornind de la opera științifică de răsădit mondial a eminentului savant, au dus și vor duce la ridicarea prestigiului unităților chimice din Vilcea în an-

samblul puternicei industrii chimice naționale. S-au dobîndit deja o seamă de rezultate bune în cadrul Centrului nostru de cercetări chimice pe linia valorificării tuturor resurselor, în scopul obținerii unor produse noi, pînă acum peste 10 la număr, realizarea unor înlocuitori ai importului în domeniul sintezei medicamentelor și pesticidelor, modernizarea unor tehnologii aplicate pe platforma noastră chimică și altele. Cercetătorii vilceni au fost prezenți cu 20 de lucrări mult apreciate la cel de al III-lea Congres național de chimie, care a avut loc în luna septembrie a anului trecut la București, sub competența îndrumare și directă conducere a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prim vice-prim ministru al guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului. În anul trecut s-a desfășurat în județul nostru, sub auspiciile gândirii sale științifice, cea de a XIV-a ediție a Simpozionului național de chimie — prestigioasă manifestare, cu contribuții de seamă la promovarea progresului tehnice și lărgirea frontierelor cunoașterii în acest important domeniu de activitate.

Este incontestabilul merit al tovarășei Elena Ceaușescu de a fi imprimat chimiei vilcene, ca întregii activități din industria chimică românească, un autentic spirit de emulație, un dina-

mism fără precedent, o înaltă conștiință a reprezentării cu cînte a capacității noastre creatoare pe plan mondial, ceea ce a făcut ca marile noastre combinate de profil, care realizează peste 50 la sută din producția globală industrială a județului, să se situeze pe locuri fruntașe în întrecerea socialistă pe țară.

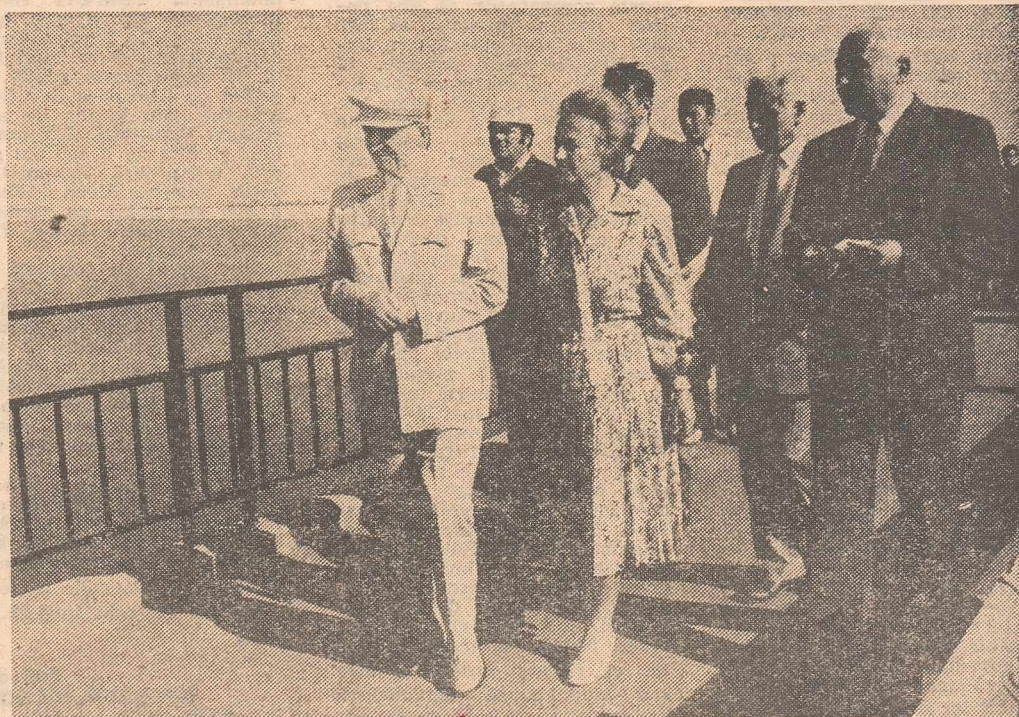
La aniversarea zilei de naștere a celei mai distinse fiice a poporului, sărbătoare scumpă întregii noastre națiuni, adresîndu-i din adincul inimii cele mai fierbinți urări de sănătate și fericire, viață îndelungată și deplină putere de muncă, de împlinire a tuturor idealurilor și aspirațiilor pentru binele și prosperitatea țării, încredințăm solemn pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe mult stimată tovarășă academician doctor inginer Elena Ceaușescu, că oamenii muncii de pe plaiurile noastre, în frunte cu comuniștii, nu-și vor precupeți eforturile pentru realizarea exemplară a sarcinilor politice și economico-sociale ce le revin în acest an, în întregul cincinal, întîmpinînd cu succese dintre cele mai frumoase, în toate domeniile, Congresul al XIV-lea al partidului, nouă și luminoasă fereastră spre viitorul comunist al României.

VENERICA PĂTRU
Prim secretar al Comitetului județean Vilcea al P.C.R.

Ceas de sărbătoare

Lăudată fii Țară cu oamenii acestui
Pămînt locuind într-o simetrie a sufletului.
Lăudată fii Țară la ceas de sărbătoare
Vatră a tot ce e faptă și cuvînt
Simțire și gînd în ordinea lucrurilor.
Numai de bine pentru rodul frunții cutezătoare
Pentru grădinile patriei și livezile
Troienite de roadele viitoare — atît de
Statornic ne luminezi cu sărbătorile din drapele.
Numai de bine ființei știutoare
A libertății izbîndă — un nume prețuit
La rostire — Elena Ceaușescu — cea dintîi
Fiică a Patriei Române.
La mulți ani, de Ziua Dumneavoastră
Ianuarie 7, vă cîntim cu florile recunoștinței
Luminîndu-vă cu Patria de-a pururi.
Frumoasă Zi de Ianuarie :
Grăție unei minți luminate
Cuvîntul se află întotdeauna la el acasă.
Din miezul fierbînte al cuvîntelor — laudă
Pentru neodihna unei frunți gînditoare.
Întru mulți ani, să ne trăiți, cu sănătate,
Fiică aleasă a Patriei Române.

GEORGE COROBEA ■

Remarcabilă activitate revoluționară dedicată

Abnegație și devotament

Cu neîmormurată dragoste și aleasă recunoștință, țara întreagă aduce în aceste zile un cald omagiu tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, strălucit om politic și de stat al României socialiste, eminentă personalitate științifică, savant de renume internațional și întrușipare atât de plenară a virtuților tradiționale ale femeii române. În viața țării, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele României, cel mai iubit fiu al poporului nostru, tovarășa Elena Ceaușescu își aduce contribuția de substanțială însemnată și de stringentă trebuință, la conceperea și înfăptuirea programelor dezvoltării țării în direcțiile de acțiune și de conștiință prin care poporul nostru înaintea spre viitor, pentru ideile și idealurile ce definesc România acestui ceas istoric.

Pentru întreaga suflare a țării, dar poate în mod deosebit pentru marea detașament al oamenilor de știință, ca și pentru dascălii de toate gradele, învățători, profesori și universitari, exemplara activitate a tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu este legată indisolubil de promovarea, dezvoltarea și modernizarea științei și învățămîntului în țara noastră, activitatea de conducere și munca nemijlocită desfășurată de tovarășa Elena Ceaușescu caracterizându-se prin competență și gândirea profundă a intelectualului creator de valori, prin soluții originale, innoitoare, ca și prin marcanta capacitate de comprehensiune, organizare și îndrumare pe care o demonstrează în permanență în calitate de președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului. Doresc să reamintesc din nou și eu acest prilej cit de categorică, de implicată în destinul științei și învățămîntului din România, al economiei generale și a dovedit a fi acțiunea de întrepătrundere a învățămîntului cu cercetarea și producția, demers innoitor, revoluționar, organizat și finalizat prin gin-

direa novatoare, prospectivă, a tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu. Într-un răstimp istoric scurt, învățămîntul românesc a devenit un organism suplu, mobil, eficient, legat organic de cerințele economiei naționale. El a dobândit o bază de lucru alcătuită din puternice laboratoare coroborate cu unități de producție capabile să materializeze rapid proiecte de tehnologii, echipamente și materiale. Dispunem astfel, astăzi, de o puternică forță de creație în consens cu necesitățile vitale ale României socialiste, cu exigențele impuse de colaborările internaționale. Cu toții am trăit momentul de o deosebită importanță al creării Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, chemat să cuprindă într-un tot unitar efortul creator, să vegheze ca școala românească să dea patriei oameni pregătiți să facă față celor mai cunoscute imperie ale epocii actuale. Și este știut că misiunea coordonării acestui puternic organism a revenit, în acord cu opțiunile unei întregi națiuni, tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, mesager de frunte al științei și învățămîntului, pildă strălucită pentru ceea ce înseamnă pasiune și dăruire, spiritul de sacrificiu și abnegație în slujirea neabătută a noului. Vom recunoaște deopotrivă în pilduitoarea activitate a tovarășei Elena Ceaușescu, în sufletul său de mamă și soție, în permanenta sa preocupare pentru formarea tinerei generații, marile izbînzii dobîndite de procesul instructiv-educativ de edificare a unui om nou, cu vocație prometică și cu înalta demnitate de erou-civilizator. Este meritul tovarășei Elena Ceaușescu de a fi orientat astfel activitatea școlii de toate gradele încît valorile morale, odată ajunse în conștiința oamenilor, să devină convingeri, atitudini și comportamente pozitive de muncă și viață, ca fiecare absolvent, elev sau student, să dobîndească conștiința de sine, ca ființă culturală și socială, să-și afle lo-

cul și menirea în cadrul grandiosului proces de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Acest lucru înseamnă, așa cum tovarășa Elena Ceaușescu a ținut să sublinieze cu diferite ocazii, ca procesul instructiv-educativ să se raporteze în permanență la viață, la realitățile concret-istorice, la activitatea și investiția de inteligență pe care le reclamă fronturile construcției socialiste pentru înfăptuirea obiectivelor, sarcinilor și măsurilor stabilite.

Doresc deopotrivă — și o fac cu suflet de femeie, soție și mamă — să evoc marea, definitoria contribuție a tovarășei Elena Ceaușescu la activitatea de îndrumare a mișcării femeilor din România, la grija permanentă pentru integrarea politică și socială a tinerei generații, pentru dezvoltarea armonioasă a familiilor țării. Investită cu funcții de înaltă răspundere în aparatul de partid și de stat, aureolată de un glorios trecut revoluționar, tovarășa Elena Ceaușescu întrușipează în cel mai înalt grad umanismul femeii române. Umanismul femeii care, astăzi, lingă omul din fruntea țării, se dăruiește patriei ca unei familii, îi împărtășește grijile, slujind-o cu legendara devoțiune a femeilor din iocana de aur a cronicii românești. Dar umanismul ei este de o calitate nouă, este umanismul comunist. De aceea, tovarășa Elena Ceaușescu a fost și rămîne un model în sufletele pentru toate fiicele acestui pămînt.

Sînt tot atîtea temelii pentru care astăzi, în aceste momente solemne, noi dascălii și oamenii de știință din România, alături de întregul nostru popor, odată cu profunda noastră stimă și grațitudine, să adresăm tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, tovarășa de viață a celui mai iubit fiu al poporului nostru, cele mai calde felicitări cu ocazia zilei de naștere, să-i urăm în continuare sănătate, viață lungă, putere de muncă pentru binele țării, al poporului pe care îl slujește cu abnegație și devotament din cea mai fragedă tinerete.

Prof. dr.
GEORGETA NICHITA
Institutul Agronomic —
Timișoara

Cu drag și recunoștință

Lucrez într-o mare unitate a industriei chimice românești înălțată în ultimii douăzeci de ani, chiar aici, la Slobozia, în inima Bărăganului, și sînt mîndră că fac parte din rîndul aceluia care, prin munca lor de zi cu zi, aduc o reală contribuție la sporirea rodniciei pămîntului, dînd țării cantități tot mai mari de îngrășăminte chimice. Pot afirma azi, cu satisfacție, că am avut șansa de a asista și participa efectiv, în anii luminoși ai epocii de aur pe care cu îndreptărire o numim Epoca Nicolae Ceaușescu, la dezvoltarea fără precedent a chimiei și industriei chimice în patria noastră. Eu însămi am crescut și m-am format o dată cu acestea.

E unanim recunoscut că, la noi, în România, progresul științei în general și al chimiei în mod special e strîns legat de numele și activitatea tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu. Îmbinînd în mod armonios vocația muncii de creație științifică cu patosul activității revoluționare, tovarășa Elena Ceaușescu oferă întregului popor, nouă, fiecare, un luminos și înalt exemplu de savant-cetățean și om politic multilateral, de fermitate și principialitate comunistă, de o mare și profundă omenie. Iată de ce, numele tovarășei Elena Ceaușescu ne-a devenit atât de familiar și drag, atât de scump și iubit.

O dată, îmi amintesc, a venit și la noi în combinat, însoțindu-l într-o vizită de lucru pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele republicii. Ne-a strîns minile cu căldură și ne-a felicitat pentru succese, iar indicațiile și orientările de specialitate oferite cu înaltă competență de tovarășa Elena Ceaușescu au constituit pentru noi un adevărat îndreptar în muncă. Ele ne-au ajutat și pe noi, cele peste șase sute de femei încadrate aici în diferite compartimente, să lucrăm mai bine și mai eficient, cu mai mult spor cantitativ și calitativ. Pentru tot ce a făcut și face întru progresul necontenit al științei,

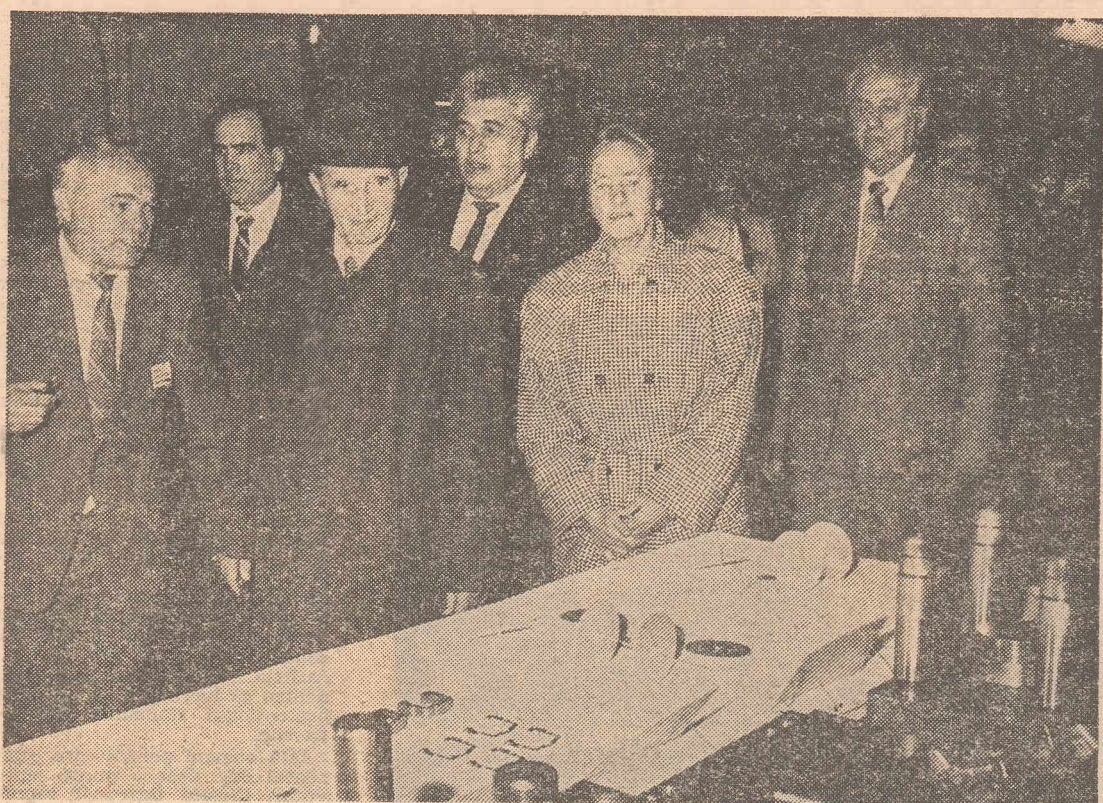
pentru inestimabila contribuție adusă la bunăstarea și fericirea poporului, tovarășei Elena Ceaușescu îi datorăm din plin stima și recunoștința noastră.

Acum, la început de an, în atmosfera de vibrantă angajare patriotică a tuturor oamenilor muncii pentru îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, lucrătorii Combinatului de îngrășăminte chimice Slobozia întîmpină cu nemărginită bucurie aniversarea zilei de naștere a tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al Guvernului și președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului. Eforturile noastre au rodit din plin aici, în inima Bărăganului, unde, grație politicii partidului de repartizare rațională a forțelor de producție, s-a înălțat o veritabilă cetate a chimiei. Este o adevărată plăcere, dar și o mîndrie, să raportez că am realizat și depășit sarcinile la export, precum și prevederile indicatorilor de bază pe anul abia încheiat. Totodată, răspunzînd prin fapte îndemnurilor secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, am demarat în noul an temeinic pregătiri, hotărîți, chiar din primele zile, să realizăm întocmai sarcinile de producție.

Ca una ce fac parte din acest mare colectiv, în numele tovarășilor mei de muncă, doresc să folosesc prilejul acesta sărbătoresc spre a-i aduce încă o dată tovarășei Elena Ceaușescu omagiile noastre cele mai călduroase, să exprim prin osul nostru de neîmormurată dragoste și recunoștință pentru tot ce a făcut și face întru înălțarea patriei noastre socialiste pe noi culmi de progres și civilizație. Îi urez din inimă multă sănătate și fericire, La mulți ani!

ELENA CERCEL
chimist
Combinatul chimic —
Slobozia

dezvoltării științei, învățămîntului și culturii

Însemnele alesei sărbători

În epoca inaugurată de istoricele lucrări ale Congresului al IX-lea, luîndu-se în considerație cu multă rigoare științifică și clarviziune prospectivă, rolul major al factorilor subiectivi în grăbirea procesului de transformare revoluționară a societății românești, conducerea superioară de partid a acționat cu consecvență și multilateralitate în spiritul valorilor proprii orînduirii noastre, prefîgurînd ca finalitate, afirmarea și generalizarea în viața socială, a unui nou model uman, animat de înălțătoare idealuri patriotice, constructor conștient și competent al socialismului și comunismului. Această orientare s-a validat integral prin marile prefaceri calitative, prin grandioasele realizări și împliniri revoluționare, ce au schimbat realmente chipul țării în ultimii 24 de ani de mare densitate semnificativă, pentru destinele națiunii noastre socialiste. Așa cum s-a subliniat în magistrala Expunerea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prezentată în cadrul lucrărilor marelui forum democratic constituit în luna noiembrie a anului precedent, „Obiectivul strategic stabilit de Congresul al XIII-lea al partidului privind trecerea României pînă în 1990, la un nou stadiu — cel de țară socialistă mediu dezvoltată — are la bază puternica dezvoltare a forțelor de producție a industriei socialiste, a științei, învățămîntului și culturii, dezvoltarea agriculturii și înfăptuirea noii revoluții agrare”.

Din perspectiva acestei aprecieri reiese cu claritate, deosebit de elocvent, contribuția fundamentală a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, în înfăptuirea exemplară a politicii partidului, de dezvoltare a științei, învățămîntului și culturii, ca factori de hotărîtoare înîrîurire a dezvoltării patriei, în grăbirea prefacerilor calitative din societatea noastră, în ridicarea continuă, în ritm accelerat, a României, la altitudini superioare de progres și civilizație. Prin natura atribuțiilor ce îi revin în conducerea partidului și a guvernului, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu a desfășurat și desfășoară o remarcabilă activitate revoluționară de îndrumare și conducere înțeleaptă, cu înaltă răspundere și discernămint, a vieții științifice, a învățămîntului și culturii, implicîndu-le programatic, tot mai puternic, în prefigu-

rarea și realizarea efectivă a schimbărilor innoitoare, în optimizarea și eficientizarea muncii din toate sectoarele practicii politice și economico-sociale, în proiectarea și transpunerea în realitatea imediată a programelor de dezvoltare multilaterală a patriei. În acest sens, a subliniat cu clarviziune revoluționară, că „trebuie să tragem toate concluziile din activitatea de pînă acum și să facem ca cercetarea științifică — într-o strînsă colaborare cu învățămîntul și producția — să-și sporească și mai mult contribuția la soluționarea problemelor de bază ale realizării sarcinilor economice, a planurilor de dezvoltare, la înfăptuirea programelor de organizare și modernizare a producției”. Corespunzător concepției sale politice și prestigioasei experiențe științifice acumulate de-a lungul vremii, și-a pus amprenta decisiv în elaborarea „Programului de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducere a progresului tehnic în perioada 1986—1990”, precum și a „Programului privind asigurarea forței de muncă, dezvoltarea învățămîntului și perfecționarea continuă a cadrelor în perioada 1986—1990”, documente programatice de o deosebită însemnătate în realizarea obiectivelor economico-sociale proprii etapei actuale, în mai buna valorificare în acest scop a resurselor imense de inteligență și competență, de creativitate de care dispune națiunea, în creșterea mai accentuată a productivității muncii și în continuă îmbunătățire a indicilor calitativi ai produselor. Un merit important îi revine tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu în organizarea originală și eficientă a întregului sistem al cercetării științifice românești, sub forma unei rețele unitare de institute centrale de profil, reflectînd principalele ramuri ale științei și tehnicii, cu programe de activitate corespunzător orientate; constituindu-se ca parte integrantă a planului național unic de dezvoltare economico-socială a țării. „Cercetarea fundamentală în matematică, fizică, chimie, biologie și alte domenii — subliniază tovarășa Elena Ceaușescu — trebuie să se desfășoare în strînsă legătură cu cercetarea aplicativă, deschizînd noi orizonturi și participînd activ și nemijlocit la soluționarea problemelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale a țării. Numai imbinînd strîns cercetarea fundamentală cu cea aplicativă, știința românească își va putea îndeplini cu cinste înalta sa misiune în promovarea

progresului tehnic modern în întreaga economie, sporindu-și, totodată, contribuția la îmbogățirea tezaurului cunoașterii universale”. Această concepție de înaltă însemnătate praxiologică transpare cu claritate și din propria sa operă; însumînd un număr impresionant de lucrări științifice publicate în țară și în străinătate, ale căror concluzii s-au validat integral în brevete de invenții, care stau la baza unor noi și valoroase tehnologii și produse industriale. Lucrări precum „Polimerizarea stereospecifică a izoprenului”, „Noi cercetări în domeniul compuşilor macromoleculari”, „Cercetări în chimia și tehnologia polimerilor” s.a. au fost traduse și în U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Olanda, Cehoslovacia, Grecia, Italia, Japonia etc. impunîndu-se cu autoritate în atenția specialiștilor și a unui public mai larg, îndeosebi prin problematica de vîrf circumscrisă cercetării fundamentale, dar avînd, totodată, ample deschideri spre aplicarea tehnologică, prin tratarea exemplară, cu rigoare științifică, promovînd ca atare, un interes sporit față de gîndirea românească, conturîndu-se noi teritorii de colaborare rodnică, pe toate meridianele lumii. Astfel, de pildă, cu ocazia lansării noului volum „Progrese în chimia și tehnologia polimerilor” apărut recent sub egida prestigioasei edituri „Nauka” din Moscova, în prezența academicianului A. M. Prohorov — laureat al premiului Nobel, a academicianului N. A. Plate — directorul Institutului pentru sinteze petrochimice al Academiei de Științe a U.R.S.S., și a altor personalități științifice, directorul editurii, S. A. Cibiriev, a declarat: „Pentru editura „Nauka” a Academiei de Științe a U.R.S.S. reprezintă o mare onoare posibilitatea de a tipări în limba rusă această nouă lucrare a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu. Vom fi oricînd gata să publicăm în U.R.S.S. asemenea lucrări de înaltă ținută științifică ce servesc la întărirea colaborării reciproce avantajoase, dintre țările și popoarele noastre, la progresul general al științei”.

Pentru activitatea științifică deosebită, tovarășei Elena Ceaușescu i s-au conferit înalte titluri și distincții din partea unor reputeate foruri științifice și universitare din întreaga lume.

Pentru munca sa neobosită, de largă cuprindere, alături de cel mai iubit fiu al națiunii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în folosul propășirii științei, învățămîntului și culturii românești, al progresului multilateral al patriei socialiste, aniversarea la 7 ianuarie a zilei de naștere s-a înscris în inima poporului nostru, ca o dată memorabilă, de adîncă semnificație, conferindu-i însemnele de aleasă sărbătoare a întregii națiuni.

MIHAI RĂDUCANU ■

Accesul la performanță

Lucrînd într-un domeniu de importanță vitală în dezvoltarea economiei naționale, căci munca noastră de zi și noapte asigură o esențială resursă energetică pentru industria Moldovei — gazul metan, am simțit permanent cit de importantă este contribuția cercetării științifice în perfecționarea tehnologiilor care asigură o creștere de ansamblu a eficienței producției. Faptul că, în ultimele decenii, promovarea amplă a științei ca autentică forță de producție s-a afirmat ca trăsătură definitorie a politicii Partidului Comunist Român se integrează organic concepției revoluționare, temeinic elaborată teoretic și complex verificată practic, a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia, așa cum se evidențiază și în Expunerea la Sedința comună a Plenei C.C. al P.C.R., a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, „cercetarea științifică trebuie să se angajeze cu toate forțele în soluționarea problemelor complexe de organizare și modernizare, de perfecționare a caracteristicilor materialelor existente, de realizare a noi și noi materiale și tehnologii, care să asigure valorificarea superioară a materiilor prime, a muncii poporului nostru”.

Un rol esențial în promovarea acestei viziuni politice de amplă deschidere social-economică și culturală îi revine tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, personalitate politică de primă mărime și strălucit om de știință, care, atît prin propria activitate științifică, larg cunoscută și apreciată pe toate meridianele, cit și prin directa conducere politico-organizatorică a procesului de integrare a științei în activitatea economică, imprimă ritmurilor dezvoltării societății noastre avantajele concludente ale aplicării și valorificării celor mai noi cuceriri tehnico-științifice. Progresul accelerat al economiei și societății românești este de neconceput în afara înțelegerii contribuției decisive pe care cercetarea noastră științifică o are în promovarea căilor optime de dezvoltare, a celor mai productive și eficiente tehnologii și se cuvine, în acest moment aniversar, pe care întregul nostru popor îl aprecia-

ză, cu profunde sentimente de stimă și recunoștință, drept una dintre marile sale sărbători, să exprimăm profundul nostru omagiu față de omul politic și savantul căruia i se datorează nemijlocit accesul muncii noastre la înaltul nivel al performanțelor științei — tovarășel Elena Ceaușescu.

În unitatea noastră, pentru care anul 1989 a început în 24 decembrie cînd a fost îndeplinit planul pe 1988, cele mai noi realizări sînt expresia nemijlocită a utilizării cercetării științifice. Astfel, darea în folosință, la sfîrșitul anului, a sondei 902 Frasin, care va avea un aport deosebit în asigurarea necesarului de gaze pentru marii consumatori din nord, s-a realizat cu cel puțin o lună mai devreme datorită utilizării metodei de învelire cu azot a fluidului de foraj din gaura de sondă pentru punerea în producție. La fel, sondele 223, 225, și 227 Roman, recent puse în funcțiune și care asigură cîteva sute de mii de metri cubi de gaz metan pe zi în plus față de producția existentă, beneficiază de aplicarea celor mai noi tehnologii — metodele de stimulare a curgerii în gaura de sondă cu ajutorul tratamentelor chimice, de eliberare a apei de zăcămint din talpa sondei cu substanțe spumogene etc. Munca însăși a oamenilor beneficiază de toate avantajele mecanizării și automatizării, ea este mai spornică și mai umană, noi înșine, pentru a face față noilor exigențe ale producției, ne perfecționăm continuu pregătirea profesională, ne îmbogățim spiritual, pentru că integrarea științei în producție înseamnă, o simțim cu toții, și o autentică înălțare a oamenilor muncii spre orizonturile cunoașterii și înțelegerii superioare a rosturilor vieții și activității noastre. Este un imens cîștig moral al întregii noastre națiuni care înțelege și construiește temelile lumii milenului al treilea și aducînd acum, la început de an rodnic, prinosul de recunoștință față de conducătorii partidului și al poporului, exprimăm totodată angajamentul nostru muncitoresc de a fi pe măsura epocii pe care, cu tot ce avem mai bun în noi, o făurim.

VASILE RACHIERU-POPA ■
șeful brigăzii de producție
gaz metan, Roman

Spre binele țării

Cu bucuria tuturor împlinirilor de pînă acum, fie-ne îngăduit ca noi, cei 18 muncitori ai formației de automatizări pentru sectorul polietilenă din Întreprinderea de prelucrare a maselor plastice Buzău, împreună cu toți oamenii muncii din unitate, membri de partid și ai Organizației Democratice și Unității Socialiste, să aducem, la zi aniversară, gîndul nostru de recunoștință și urarea noastră de bucurii tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu.

Îi mulțumim fierbînt încă o dată pentru contribuția determinantă la dezvoltarea chimiei românești — deopotrivă în planul teoretic, dar și în acela al unei industrii chimice moderne, competitive la nivel mondial — îi mulțumim mult stimatelor tovarășe Elena Ceaușescu pentru inspirația și neîntrerupta propulsare a învățămîntului românesc astfel încît pregătirea tinerilor, a copiilor noștri, să le ofere toate condițiile de a deveni ei înșiși competitivi în mileniul trei, ca moștenitori și apărători devotați ai tuturor valorilor create de poporul nostru pînă la ei, de a fi în stare să adauge noi străluciri în salba acestor valori, de a urca și mai mult prestigiul României socialiste în lume.

Noi, cei 18 din formația a-

mintită, ne angajăm să facem și în acest an totuși pentru ca, în fața partidului și a copiilor noștri, să ne simțim cu datoria îndeplinită, iar datoria noastră de muncitori conștienți de fiecare lucru care depinde de noi ne determină ca, în 1989, să aducem îmbunătățiri de care sîntem în stare mașinilor date în grija noastră. În acest fel vom ridica productivitatea respectivelor mașini cu 10 pînă la 15 la sută. Aprecîm că întreprinderea va obține un plus de circa 12 milioane de lei anual de pe urma acestor îmbunătățiri.

Am dori ca fiecare om al muncii din țara noastră să contribuie, după puterile lui, sporînd cîștigul societății, prin munca sa, pe care să-și o perfecționeze, în care să dea de la el mai mult, ca efort, dar și ca inteligență, ca dăruire pentru țara lui, așa cum ne învață exemplul strălucit de o viață al tovarășului Nicolae Ceaușescu și al tovarășei Elena Ceaușescu, cărora le urăm sănătate și fericire într-o înălțare continuă a patriei noastre. La mulți și luminoși ani!

NICOLAE GOCIU ■
maistru automatizări
Întreprinderea de prelucrare
a maselor plastice Buzău

Calitate, eficiență, competitivitate

— Pentru mine rămâne o amintire formidabilă... să începem colaborarea noastră într-o librărie!

Îți poți imagina cu ușurință întreaga scenă. Doi oameni se opresc, în răgazul până la trenul ce-i duce spre casă, să-și umple sufletul de bucuria cărții. Se zăresc, se recunosc, își string miinile. Preaplinul gîndurilor se revărsă de la profesor spre fostul student.

— Am avut șansa să-l întîlnesc pe profesorul Francisc Gyulay, de la Institutul Politehnic din Timișoara în librăria „Mihail Sadoveanu” din București. Dinsul venea de la Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie, eu de la centrala noastră. Pe mine mă frământau viitoarele innoiri ale întreprinderii, domnia sa n-avea în gînd decît programul turbinelor de vînt cu ax orizontal pe care urmau să le ridice. Îi trebuia constructorul. Mi-a propus să le realizăm noi stilpul. Am răspuns: „Dacă nu-mi dați instalația toată, nu fac nimic”. Sigur, despre execuția turnului în sine nu se îndoia, mai făcusem noi altele și mai sofisticate. Dar, cu restul... era altă poveste. „Tu nu-ți dai seama, acolo sînt niște palete cu o formă aerodinamică.” I-am răspuns: „Tovarășe profesor, poate acum nu-mi dau seama, dar mă voi sili să-mi dau seama.” Și mai era o mașină, cu o linie de arborii... și cum o să le facem noi?, a mai zis. Și pe urmă și un generator și un reductor... Atît de tare m-a impresionat, că am spus: „Tovarășe profesor, sigur că nu pricep acum, pe loc, ce vreți să băgați dumneavoastră în instalația asta, dar îmi propun să le realizez cu băieții mei tot așa bine ca și alții, dacă nu chiar mai bine.” Dacă a văzut că sînt atît de încăpățînat și nu abandonez ideea, s-a gîndit o vreme și, apoi, s-a hotărît: „Bine, o să vedem cum o realizați.” Așa a început operațiunea de implementare a producției primelor turbine cu ax orizontal din țară, la noi. A durat ceva timp, pentru că Bocșa nu era recunoscută decît ca o fabrică de tinichele și cine-și permitea să arunce așa, cu ochii închiși, o viitoare tehnică și tehnologie pe mina unor tinichigii, fără verificări riguroase? Profesorii din Timișoara aproape că se mutaseră la noi.

La acest punct, drept este a întrerupe colorata povestire a gazdei noastre cu precizări absolute necesare. „Tinichelele” — un soi de nume de alint, cum aveam să-mi dau seama, pentru

inginerul Victor Creangă, directorul *Întreprinderii de construcții metalice Bocșa*, județul Caraș-Severin — înseamnă echipamente energetice, structuri de rezistență pentru cazanele mari, ecluzele, barajele, stavilele și porțile hidrocentralelor, macaralele portuare, utilajele miniere, podurile rulante ale combinatelor siderurgice, salbele de poduri

sedevistică, ne-am construit laminatoare speciale, au apărut brevetele de invenție. În cîțiva ani, lumea a început să înțeleagă că avem aici niște meseriași care știu cite ceva și, mai ales, că au o capacitate formidabilă de a învăța și de a crea. Tot ceea ce gîndesc foștii noștri „comandanți” de la Politehnica timișoreană executăm astăzi în între-

— Poate n-am excelat întotdeauna, dar dorința oamenilor este mereu pentru mai trainic, mai bun.

Povestea turbinelor este doar una dintre cele trăite de specialiștii de la Bocșa. Asemenea ei, mașina de sudat prin frecare — replică dată firmei Thompson — are și ea zecile-i clipe de suspans, cu descurajări și entu-

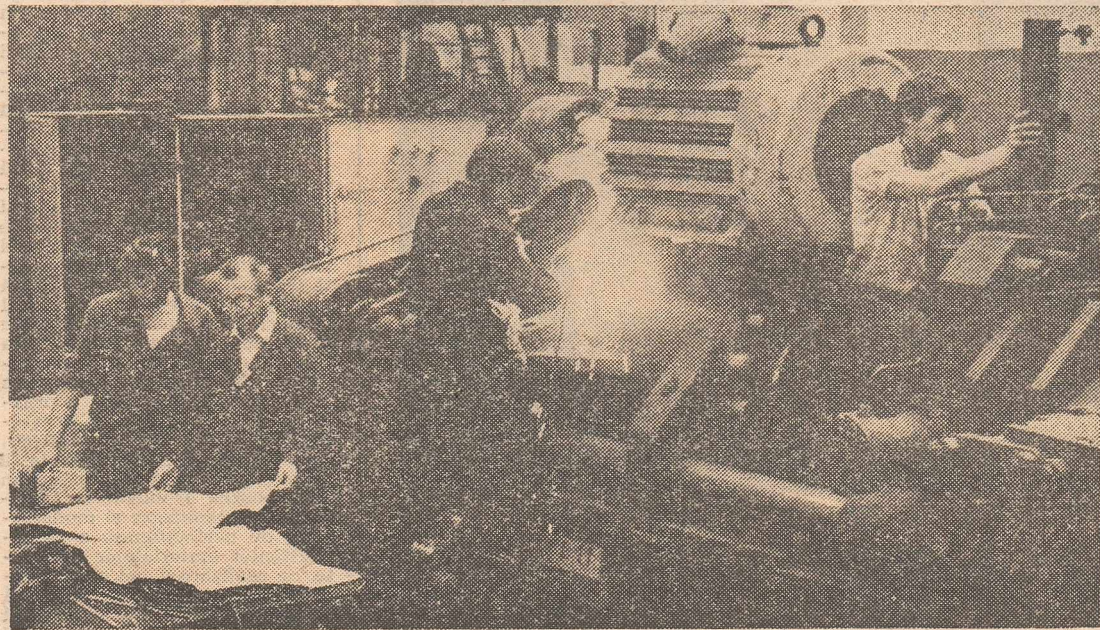
zimentele. Ținem la ea, ne reprezintă tehnic și calitativ. Mulți beneficiari ne preferă acum pe piața mondială. Pentru a ajunge aici, a trebuit să ducem o politică. Tradusă în vorbe, e simplă: productivitate, calitate ridicată, promptitudine în livrări. Pe japonezi i-am bătut „la cronometru”. Au cerut un termen atît de scurt, încît după toate canoanele părea irealizabil. „Viața mea e în miinile dumnea-voastră!” striga reprezentantul lor. „Domnule, i-am răspuns, îți garantăm viața!”. Băieții mei au ris și s-au pus imediat pe treabă. Am livrat furnitura în termen. Pe urmă au venit firmele japoneze să caute Bocșa. Mai întotdeauna termenele sînt scurte, dar le onorăm. Dăm lecții „de control” pentru firma Babcock — Canada, colaborăm cu Ceretti Tanfani — Italia, facem tot felul de hale mici și cochete, avem pretenția că secția de zincare a fabricii din Lintz ne aparține, sîntem în relații de colaborare cu firme din U.R.S.S., Austria, Cehoslovacia, Iran, Irak, pentru că lucrăm după cele mai pretențioase standarde internaționale.

Itată oameni pentru care prezentul este doar o punte spre viitor. Clasică întrebare reportericească vizînd planurile și proiectele pare aici inutilă. Și totuși...

Viitorul? Directorul Victor Creangă nu se gîndește decît la ordinea priorităților. Planurile — mici și mari — sînt multe. Se decide la cele mai apropiate.

— În salba de amenajări de pe Dimbovița sîntem prezenți la toate nodurile hidrotehnice. Ne apucăm de ecluzele bucureștene. Am finalizat cinci noduri, întocmim documentația pentru celelalte patru. Vom fi în continuare alături de constructorii Centralei nucleare-electrice de la Cernavodă. Am „prins” citeva idei ale stagiilor și le dăm viață. Ne-am decis ca în 1989 să intrăm serios într-o altă zonă mai puțin „bătută” — echipamentele de transport pe cablu. Sînt atît de multe piscuri montane extrem de frumoase, dar teribil de greu accesibile. Vrem să le aducem la îndemîna tuturor. Idei și planuri avem cel puțin tot atîtea cite domenii de activitate se regăsesc în întreprindere. În rest, gîndim la viitor — un viitor al tehnicii de vîrf, înfăptuit de oameni pentru oameni.

LIANA MOLNAR
Fotografie de
VICTOR RĂDULESCU

Puntea spre viitor

rutiere ori de cale ferată — giganți industriali menționați cu grijă în prospectele viu colorate „ce bîntuie lumea, zice directorul, că reclama e sufletul comerțului”. Dar, pînă să se ajungă la comerțul de astăzi, au mai avut ceva de tras.

— Pentru noi, turbinele de vînt au reprezentat una dintre problemele producției de viitor. Nu mai voiam să mergem pe vechi și aici era o idee nouă, pe care o cerea viața. Cu certitudine, am gîndit atunci, ea urma să genereze alte și alte soluții noi, cum, de altfel, s-a și întîmplat. Ne doream „pămînturi nedestelenite”. Am găsit această zonă a turbinelor într-o fază incipientă. Pentru asta ne-am făcut

prindere. Am abordat programul turbinelor de vînt cu ax orizontal incluzînd una din cele mai sofisticate tehnici de vîrf, cînd mulți nici nu gîndeau la el, dar știm că nu regretăm. Și nu e doar cazul turbinelor de vînt.

Ascultîndu-l pe inginerul Creangă, nu poți să nu încerci sentimentul că ai în față unul dintre acei oameni pentru care prezentul pare a fi doar clipa ce-i leagă de viitor, un viitor ce trebuie să-i găsească mereu cu o treaptă mai sus pe scara valorilor. Au tatonat zone noi de acțiune și au așezat într-un buzunar al minții fiecăre posibilități soluții pentru acel mîine, a cărei tehnicitate o vedeau mereu primenită.

ziasme, zile și nopți nedormite; la fel, mulțimea de echipamente cîntărind mai puțin metal și mai multă inteligență, roboții care-și au actul de naștere la Bocșa și — de ce nu? — „decorurile scoase peste orice așteptări”, cum le numește interlocutorul meu, asta însemnînd transformarea totală a feței întreprinderii, cu alei de parc și terenuri de agrement „ca să nu fii proiectat brutal între fiare și mașini”.

— Colectivul e mereu în „priză”, constînt acum că poate da lucruri bune și foarte bune. Firma a prins contur; ne putem permite să-i zicem firmă, ba o și colorăm frumos, pentru că a ajuns să fie cunoscută pe toate

Orice muncă, se știe, are o metodă care-i asigură un anumit nivel de eficiență. La „Hidromecanica”, într-una din marile întreprinderi ale Brașovului, rezultatele deosebit de bune înregistrate încă din primele zile ale anului 1989 se explică prin măsurile concrete, tehnice și organizatorice, de pregătire corespunzătoare a producției curente, dar ele se explică deopotrivă prin cunoașterea — în urma unor experiențe proprii — a adevărului general că folosul oricărei munci e cu atît mai sigur și mai mare cu cit ea e mai bine gîndită. Acest adevăr a prins rădăcini adînci la „Hidromecanica” și, după cum ne spune secretarul comitetului de partid, Ioan Dragu, stilul de muncă modern în conducerea activității întreprinderii este ilustrat și prin faptul că economistii ocupă un loc de prim ordin în efortul de perfecționare a organizării și modernizării producției, pentru realizarea unei noi calități și pentru creșterea simțitoare a eficienței întregii activități economice.

Marilena Bilici, economist principal, conduce compartimentul de costuri și prețuri, unde lucrează împreună cu o fostă colegă de studenție, Profira Marinescu. Amîndouă sînt, de fel, din Brașov, și s-au întors să lucreze aici, în orașul lor, după ce au absolvit facultatea. Iar dacă pasiunea pentru schi a Marilenei Bilici s-a încheiat brusc și definitiv, într-o zi cînd și-a fracturat piciorul pe pîrtia de la Poiana Brașov, pasiunea pentru munca ei de economist a determinat-o să nu facă niciodată slalom printre cifre. Pentru ea, ca și pentru Profira Marinescu,

cifrele au viață și nu vorbesc niciodată pe ocolite despre munca oamenilor de la „Hidromecanica”. Felul în care și-au înțeles datorita de economiști te-a împiedicat să „înregistreze” doar ceea ce muncesc alții și s-au străduit să devină factori activi în viața uzinei, în efortul general al întreprinderii pentru performanță și eficiență economică.

— Cu puțin timp în urmă, zice Marilena Bilici, ni s-a cerut să comunicăm produsele cu pierderi.

— Ați avut mult de muncit,

încît întreprinderea să nu piardă și nici cumpărătorul să fie dezavantajat. Analizele de acest fel ne ajută să vedem unde apare punctul slab, ca să zic așa, deci ne ajută să știm unde e nevoie să acționăm pe parcursul procesului de fabricație.

— Aceste analize, ne spune la rîndul ei Profira Marinescu, sînt necesare întrucît costurile de producție reprezintă unul dintre indicatorii care permit cunoașterea exactă a modului în care întreprinderea gospodărește mijloacele de producție și cele bănești, în vederea îndeplinirii

specialist în domeniul prețurilor, am susținut și susțin necesitatea conlucrării permanente a economistilor cu cadrele tehnice din întreprindere, pentru că nu poți stabili un preț corect fără a cunoaște caracteristicile produsului respectiv, parametrii funcționali, felul materialelor și subsansamblelor încorporate în acel produs. De exemplu, pentru stabilirea prețului unei turbosuflete H3, necesare supraalimentării motoarelor MAN, s-a luat legătura cu proiectantul, compartimentul tehnologic ne-a furnizat date privind con-

— Analiza costurilor și prețurilor, a tuturor elementelor care influențează nivelul acestora la un moment dat — adaugă Profira Marinescu — contribuie în mod esențial la obținerea unei rentabilități sporite, la consolidarea în viața întreprinderii a factorilor intensivi prin care se configurează o calitate superioară a muncii. În acest sens, trebuie arătat că în 1988 s-a realizat o economie de peste 60 milioane de lei la costurile totale, iar reducerea cheltuielilor la 1000 lei producție marfă a adus o economie de peste 70 de milioane.

Alte exemple în care se regăsește, cit se poate de direct, și munca economistilor: costul transmisiei hidromecanice pentru autobasculante a scăzut în ultimul timp de la 862 la 831 lei; o reducere de la 886 la 823 lei a înregistrat și costul unei varietăți de turbosuflete; scăderi importante au înregistrat și costurile convertizorului hidraulic sau ale transmisiei hidromecanice pentru tractoarele A1801.

Prin orientarea preocupărilor lor către aspectele calitative ale muncii, economistii se manifestă ca factori competenți de investigație și analiză a mecanismului economico-productiv al întreprinderii, ca elemente cu pondere deosebită în adoptarea deciziilor la „Hidromecanica”. Pe ei nu-i interesează doar un „compartiment” al întreprinderii, ci toate compartimentele. Pentru că ei nu trăiesc printre niște cifre rupte de viață, ci în primul rînd printre oameni. Iar cifrele acestea sînt pline de atîta muncă omenească!

D. CONSTANTINESCU

De veghe la costurile de producție

presupun.

— Deloc. Astfel de date le urmărim pe calculator și ele ne interesează nu doar cînd ni se cere să întocmim o asemenea situație, ci zilnic.

— Ce răspuns ați dat?

— N-avem nici un produs care să intre în această categorie. Analiza economică a costurilor cu care întreprinderea își realizează produsele este obligația noastră, a economistilor. O astfel de analiză are în vedere consumul de materiale, scule și dispozitive, cheltuielile de regie, plus retribuțiile. La acestea se adaugă beneficiul întreprinderii și rezultă prețul de producție. În cazul întreprinderii noastre, prețul de producție e și preț de vânzare. Problema e ca prețul să fie stabilit corect, în așa fel

sarcinilor de plan cu eficiență economică maximă.

În lumina ideilor și orientărilor cuprinse în Expunerea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la marele forum democratic din luna noiembrie, cei de la „Hidromecanica” își așază munca, așadar, sub semnul rodnic al gîndului de a produce nu doar mai mult, mai bine, ci și mai ieftin.

— Între actele normative care reglementează munca noastră, continuă Marilena Bilici, legea privind sistemul de formare a prețurilor are, fără îndoială, o importanță deosebită în concentrarea efortului întregii întreprinderi de atingere a unor cote superioare de eficiență. În spiritul acestei legi, ca

sumurile de materiale, colegii de la pregătirea fabricației ne-au făcut cunoscut necesarul de scule și dispozitive iar de la compartimentul de normare am aflat care e consumul de manoperă. Aceste date au fost analizate din punct de vedere economic prin comparație cu produsul etalon TS1, care avea deja prețul stabilit. Aici nu se sfîrșește însă munca economistului și trebuie spus că în urma unor analize întreprinse periodic — privind consumurile de materiale, retribuțiile înregistrate în contabilitate, prețurile de aprovizionare cu unele materiale asimilate în țară, ce au înlocuit importul — s-a reușit ca prețul să fie redus chiar la produsul etalon, turbosufleta 1, cu peste 6 treime.

**Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, mobilizator
program de muncă și acțiune pentru întregul popor**

APARTENENȚA ACTULUI DE CULTURĂ

Într-o țară cu vechi și perene tradiții ale actului de cultură, abordarea acestui subiect, în contextul efervescenței culturii socialiste, impune extrapolarea mai multor zone de interferență și a unor date de referință, pentru a configura cadrul prezent în care se manifestă misiunea creatorului acestui adevărat act de conștiință națională. În acest perimetru de creație și de fundamentare a noilor valori spirituale ale poporului nostru, activitatea ideologică, politico-educativă, de formare a omului nou, cu o înaltă conștiință revoluționară, socialistă devine un obiectiv prioritar în etapa densă ce o parcurgem, etapă de acumulări (mai ales) calitative, în care înfruntarea culturii în masa de beneficiari ai acesteia se oglindește — în final — în crearea de bunuri materiale și spirituale cu care ne îmbogățim zestrea patrimoniului moștenit din etapele anterioare.

Apartinind unor oameni de cultură și artă ai timpului nostru, personalități ale vieții publice, întoarse cu privirea mereu spre oglinda neamului, actul de cultură include — pe lângă talentul cu care l-a înzestrat natura pe creator — o mare doză de transfigurare patetică a eului personal, în clipa unică a confundării cu personajul sau subiectul, propuse pentru disecția artistică. Cu alte cuvinte, apartenența actului de cultură la epoca pe care o reprezintă și o oglindește, în același timp, constituie o cauză și o condiție sine qua non, fără de care actul în sine ar fi mai mult decît superfluu.

În Expunerea din cadrul lucrărilor recentului forum democratic, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, raportînd efortul actual de ridicare a conștiinței revoluționare a maselor la efortul economic al statului — de a face din România o țară prosperă și înfloritoare — constată următoarele: „Dacă în primii ani ai construcției socialiste, activitatea politico-educativă, de propagandă a avut un rol foarte însemnat în mobilizarea maselor populare, a întregului popor pentru învingerea

greutăților și asigurarea mersului înainte al țării, treptat, această activitate a slăbit într-o anumită măsură. Au fost concentrate eforturile în înapărirea programelor de dezvoltare a forțelor de producție, a științei, a tehnicii, de dezvoltare generală a patriei și, într-o anumită măsură, a început să fie subapreciată activitatea politico-educativă de ridicare a conștiinței revoluționare a comunistilor, a membrilor organizațiilor de masă și obștești, a maselor populare în general”.

Pornind de la această semnificare cu o valoare axiomatică asupra actului educațional ce-l intruchipează munca și activitatea celor din marele front al culturii noastre noi, socialiste, trebuie să vedem situația de la înălțimea esetică și politică a comandamentului social la care s-a ridicat România celui de-al 8-lea plan cincinal. Este un adevăr confirmat pe deplin de practica de până acum că, edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate reprezintă un act conștient al poporului, realizat sub conducerea nemijlocită a partidului revoluționar al clasei muncitoare. Acest act istoric este de neconceput în afara demersului transformator al actului de cultură, în general, și al unei susținute activități politico-educative, în special.

Timpul socialist pe care îl jalonăm cu operele spiriualității românești contemporane, ne este un cadru propice ridicării calității acestor opere, neuitînd bogatul tezaur al moștenirii noastre spirituale și exemplul luminos al corifeilor culturii românești din toate timpurile. Apartinînd acestui și numai acestui timp — a cărui matrice ne marchează viguros ființa spirituală — nu putem circumscrie actul de cultură decît perimetruului de apartenență la idealul unic al poporului, orice alunecare alături de acest drum, însemnînd un fals aport la cauza comună a edificării noii culturi, un hiatus între dorință și realizare, între cauză și efect.

(Continuare în pag. 15)

GEO CIOLCAN

Desene pe asfalt

Intrînd, la amurg de veac și de mileniu, într-un nou an, ce se întîmplă să fie al celui de al doilea centenar eminescian, cu ce alte cuvinte s-ar putea să intrăm sub porțile lui ianuar 1989-decît cele ale Poetului?

„Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie
Țara mea de glorie, țara mea de dor...”

Primind cu evlavie în inimi îndemnul poetului național de a compune o meritată salbă de urări nemuritoare noastre patrii, nu visăm altceva decît sporirea gloriei ei, consolidarea independenței prin tăria brațelor Obștei, încrederea într-un viitor fericit, trecînd prin cumpenile și vicisitudinile timpului, spre a desăvîrși neîntinutul dor de mai bine al românilor de la începuturi și pînă la noi.

Am pătît cu singe ori lacrimă și gloria și dorul.

Secole după secole mișcînd nisipul clepsidrelor ne-am aflat aici „în această parte înăspriță a Europei” în care destinul ne-a dat orgoliul de a pune „un strat de civilizație”, după spusa și scrisa celuiși Mihai Eminescu. An dăpă an și clipă după clipă am trudit și visat spre a ne învesnici locul sub soare.

Istoria a vrut ca multe „pohte pohtite” să fie îngenunchiate, de prea multe ori a trebuit să schimbăm veșmintele simple ale vieții pașnice cu armura războinicului slujind o cauză dreaptă. Abia zidite, conace și palate au trecut sub focuri devastatoare, abia înălțat (cît să-l îngroape pe Darius al lui Istaspe) grîul ne-a fost călcat de copitele cailor.

Niciodată nu ne-am pierdut speranța.

Niciodată ființa pururi tinără a Obștei n-a încetat să se desăvîrșească, viind și reinviind.

Nu sîntem altfel într-o speranță și dor nehel-

tuit nici acum cînd intrăm într-un nou an.

Ce-ți doresc eu ție?

Năzuințele ne sînt mai mari ca oricînd, domeniile muncii s-au diversificat nesferat, fapta Obștei poartă pecetea modernității și trăinicie. Munca ne e tot mai mult creație. Visul e riguros. Și-au vădit mirabile daruri generații întregi de constructori și cercetători. Ele sînt temelul unor planuri grandioase pe care România socialistă înțelege să le înăpăstiască stimulînd toate energiile Obștei, într-un climat de pace și frățietate între popoare.

An nou, năzuințe noi.

Un an pe care ni-l vrem plin de izbînză într-o țară cu oameni tineri și demni. Spre a fi cu adevărat dulci, spre a-i rămîne dulci izvoarele și fructele pămîntului, România trebuie să fie puternică și liberă. Țară de glorie și dor, România a făcut pasul ce a depărtat-o de imaginea în care cei ce n-o iubesc au vrut s-o îngroape (fîntîni cu cumpănă, troițe, mori de lemn etc.), aspirînd spre meșteșuguri superioare. Și n-a fost ușor să faci din producători de sticlă de lampă, constructori de agregate energetice uriașe, din tăietorii de obezi pentru căruțe, fărîntori de avioane și tractoare; din gîzari, cîltori ai unor platforme de foraj marin.

Refuzîndu-și frumusețea de „carte poștală”, românii fac de totdeauna casă bună cu poezia și am socotit potrivit să desenez aceste rînduri de început de an tocmai evocînd cuvintele Poetului.

Cred, ca și el, în viitorul patriei, în continua ei înălțare, chiar dacă drumurile ne sînt lungi, cu parcursul nelipsit de opreliști.

Sub timpla unui ianuar eminescian, ne confundăm cu frenetica viață a patriei slujind-o cu tot ce avem mai bun în ființa noastră...

GHEORGHE TOMOZEI

Ioan Horvat Bugnariu s-a născut la Cluj, în anul 1945. Este absolvent al Institutului de arte plastice, secția grafică, promoția 1970. Din același an este asistent universitar la institutul clujean, Bursă de studii la Paris (1972—1973). Călătorii de studii în Iugoslavia (1971) și 1977, Franța (1973), Italia (1974), Ungaria (1977), Cehoslovacia (1980, 1984) și U.R.S.S. (1984, 1986). Principalele expoziții personale: la Cluj-Napoca (1977, 1979, 1982, 1988), București („Căminul artei”, 1981), Galați („Galeria de artă modernă”, 1981) și Timișoara (Galeria „Bastion”, 1981). Expoziții internaționale: Offenbach/am Main (1975, 1976), Paris (1973), Brno (1984, 1986, 1988), Baden-Baden (1985) — itineranță în Swansea, Copenhaga, Helsinki, Viena și Madrid (1986), Gabrovo (1987), Varșovia (1986, 1988) ș.a.

Lucrări ale sale sînt intrate în colecțiile Muzeului de artă al R.S. România, muzeelor de artă din Cluj-Napoca, Galați, Brno, Bratislava, Varșovia, cit și în colecții particulare din România, Iugoslavia, Franța, Italia, R.F.G. și S.U.A.

Este unul dintre cei mai valoroși realizatori de grafică de carte și de grafică publicitară. Din anul 1973, este membru al U.A.P.

Sfîrșitul lunii octombrie a adus la Cluj-Napoca un eveniment așteptat de cîțiva ani: redeschiderea galeriilor de artă de pe „6 Martie”, nu numai cu un nume schimbat — „Galeria

nouă”, dar și cu o deschidere nouă, spre expoziții-eveniment.

O expoziție ce impresionează prin totul: și prin tematică — una de mare actualitate în ritmurile de azi ale lumii moderne, mereu aflată în competiție, mereu fată în față cu obstacole de învins, și prin tehnică — offset, litografie, colaj, grafică de se-

sportului curat, încerci să dezlegi mesaje exasperante repetiții ce ți-a fost oferită. De data aceasta, încerc să „smulg” răspunsul chiar de la autor.

Cum să vă spun? Exasperanta repetiție, o expresie căreia ar trebui să-i așezăm ghilimele, nu ar trebui să fie în realitate un șoc pentru nimeni,

mai sînt, sau ar trebui să fie evidente și alte idei, ca de pildă, starea de continuu concurs, starea de tensiune în foarte multe variante, violența, viteza, duritatea acestui concurs cu noi înșine, dar și cu alții, starea de emoție dinaintea sau după cursă, implicarea noastră și cum poate fi ea văzută din „afară” etc.

Artistul — conștiință a epocii sale

Ioan Horvat Bugnariu:

„Pentru om merită să faci orice efort”

valet, și prin curajul de a aborda o atît de controversată problemă: disputa omului cu el însuși! Deși, de fapt, chiar „scenografia” expoziției, una neobisnuită, trădează nu numai „căutările” lui Ioan Horvat Bugnariu, dar și orizonturile ce și le impune „Galeria nouă”...

Iar la sfîrșitul parcurgerii celor mai bine de o sută de tablouri, aranjate la diferite nivele, cu prim-planuri și planuri secundare, cu aparente repetiții care la un moment dat devin șocante, cu o muzică adecvată ce-și stimulează participarea și te transpune în lumea-simbol a

De ce? Pentru simplul fapt că o viață întreagă nu facem altceva decît repetăm, sau, mai precis, ne repetăm, cu puține excepții bineînțelese, fericite. Motivul repetiției l-am introdus doar ca un semnal care să impună pentru noi toți o temă de meditație asupra propriei noastre existențe. Mi-ar plăcea să cred că fac o artă a sugestiilor care impune citirea în mai multe „straturi” în care privitorul să găsească scrisuri și idei, indiferent de vîrstă sau de nivelul de pregătire. Vreau să spun că pe lângă „exasperanta repetiție”, așa cum îi spuneți,

Toate sub semnul unei mari întrebări: de ce toate acestea? Cu alte cuvinte consider că acest sport bărbătesc și deosebit de frumos care este dirt-track-ul, lătmotivul expoziției, mele, seamănă extraordinar de mult cu viața noastră!

— Unde ar trebui să căutăm geneza acestei expoziții, totuși singulară?

— Eu sînt un om organizat, motiv pentru care accept procesul de creație doar pe bază de program. Expoziția pe care am organizat-o acum pe simezele „Galeriei noi” aduce în fața publicului iubitor de artă un

program la care lucrez din anul 1981, an în care expuneam la galeriile „Bastion” din Timișoara și „Căminul artei” (etaj) din București un alt „program” încheiat la ora aceea...

— E implicită ideea programelor viitoare. Ce ne va oferi proximalul?

— Îmi place să vorbesc doar despre ce am realizat. Despre viitoarea expoziție, doar atît: adun de doi ani de zile material pentru un nou ciclu tematic...

— Ce „modele” urmați?

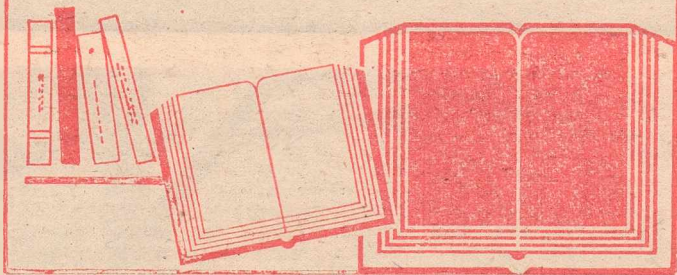
— În mod cert, sînt un romantic. Între arta calmă și reconfortantă a lui Ingres și aceea plină de dramatism și de neliniște tulburătoare a lui Delacroix, prefer pe a doua, fără să spun prin aceasta că Delacroix este modelul meu. Prefer să nu am nici un „model”, pentru a putea rămîne eu însumi. Vedeți? Arta are un rol social foarte greu și din toate timpurile. Azi, rolul ei este asemănător cu al cercetării fundamentale din știință: trebuie să lărgească mereu sfera de înțelegere a tuturor fenomenelor vieții moderne, să îmbogățească modul nostru de a gîndi, de a problematiza, să impună mereu un nou tip de mentalitate. Cu alte cuvinte, evident, se exclude șansa de a avea un model!

— Care sînt primele bucurii păstrate în suflet?

(Continuare în pag. 15)

CONSTANTIN MUSTAȚA

VITRINA CĂRȚILOR

Convorbiri fără adiționale

Vraja muzicii de cameră

— Dănuț Manea, ești violina I în cvartetul „Gaudeamus” al Conservatorului „George Enescu” din Iași. Cînd a luat ființă formația și cine sînt ceilalți componenți ai ei?

— În formula actuală sîntem din 1986 dar de constituit ne-am constituit cu un an înainte, cînd am și participat la FACS. Alături de mine îi am, deci, pe colegii din anul IV, Lucia Virtosu (violina a II-a), Luiza Fordea (violă) și Sebastian Virtosu (violoncel).

— A cui a fost ideea?

— Toți sîntem vrăjiți de muzica de cameră, așa că ideea ne aparține. La conservator facem muzică de cameră, dar ca să o putem face serios, ne-am spus că e neapărat nevoie să ne unim gîndurile și forțele.

— Cine vă îndrumă pașii?

— Lucrăm împreună cu maestrul Dan Prelipcean, component al cunoscutului și valorosului cvartet „Voces”.

— Către ce lucrări v-ați îndreptat mai întîi?

— Am pregătit „Cvartetul op. 18 nr. 4” de L. v. Beethoven, pe care l-am prezentat în fața colegilor și al profesorilor, apoi am studiat „Cvartetul nr. 2” de Pascal Bentoiu.

— Cînd v-ați întîlnit prima oară cu publicul de concert?

— Primul recital cu public profesionist l-am susținut anul trecut, la Botoșani, în cadrul stagiunii estivale, iar la două zile după aceasta am cîntat în cadrul „Vacanțelor muzicale”

de la Piatra Neamț. A urmat, în toamnă, a doua participare la FACS și apoi solicitările s-au înmulțit.

— Cu ce bilanț v-ați înscris la Festivalul artei și creației studențești?

— Și în '85, și în '87 am obținut premiul I.

— Aveți în palmares și alte distincții?

— În noiembrie '87, la cel mai bun concurs de cvartete din țară, cel din cadrul Festivalului „Gheorghe Dima” de la Cluj-Napoca, am fost distins cu premiul I și premiul Uniunii Compozitorilor, iar anul acesta, la concursul din cadrul „Zilelor muzicii de cameră” de la Brașov, am fost răsplătiți cu alte importante distincții: premiul I și premiile Uniunii Compozitorilor, Editurii Muzicale și „Norberto Petri”.

— Un palmares de învidiat, care presupune și un repertoriu pe măsură. Ce include el?

— Lucrări de Haydn, Beethoven, Mozart, Schubert, Brahms, Smetana, Enescu, Spătaru, Bentoiu, Berger.

— Ce vă doriți în acest ultim an de studii?

— Cea mai mare dorință a noastră este să rămînem împreună și după absolvirea conservatorului, pentru a putea astfel să ne desăvîrșim pregătirea și să aducem servicii orchestrei unde vom fi repartizați și muzicii românești.

CORNEL GALBEN ■

Lucrare de Brăduț Covaliu (detaliu)

Cronica literară

de Romul Munteanu

„Aș putea fi cîndva poetul...”

O poezie deșchiată în care cuvintele se ciocnesc între ele ca două trenuri ce vin din direcții contrare pe aceeași linie, o gîndire paradoxală ce nu răsare decît arareori din modele naționale cunoscute, un mod brutal de intrare în dialog cu universul sau cu femeia iubită, o întoarcere pe dos a stărilor grave sau hazoase, o literatură cu mai multe intrări și ieșiri într-un spațiu cu puține evenimente scrie Dumitru Păcuraru. Nu știu cine este acest autor care debutează în poezie cu un mod de enunțare asemănător cu o lovitură la plex. **Miere de viespi** (Ed. Litera, 1988) se configurează ca o stranie suită de „poeme de dragoste”. Erosul imaginat de scriitorul din „nord” seamănă cu un cioban turbat de dragoste, pornit pe toate drumurile pămîntului pentru a scrie la „lumina ochilor” iubitei. Tot ceea ce devine vetust în limbajul românesc este pus la forje, soldații de plumb ai cuvintelor se transformă în alte arătări, un flux subteran din poezia lui N. Stănescu și M. Cărtărescu, trece prin **Miere de viespi**, deghizat în cele mai variate derizii verbale. O nouă față a teribilismului literar bine regizat se face văzută în poezia lui Dumitru Păcuraru. Cuvintele sînt încărcate cu noi energii iradiante; ele bat precum ciocanele în conștiința cititorului adormit de stereotipii. Poetul scrie într-o manieră provocatoare pentru a se face auzit, băgaț în seamă: „Incită-mă pocitanie / ascute-ți lama cuțitelor tale / de piatra nervilor mei / atentează / la podoarea mea / brutal / cu tenacitate / fără scrupule / demolează-mi bruma de fericire”. (**Ars poetica**). Apelul are un aer de avangardă improspătată, revigorată, dar fără direcție clară. Există într-adevăr în versurile lui Dumitru Păcuraru o adevărată „furie a scrierii”. Textul se naște din limbajul cotidian, lumea este din cînd în cînd citită în mod programatic prin citate. Fluxurile de conștiință trec din imaginar în real și invers, iar poezia începe să semene cu o carte a lumii. Abia în acest fel tăcerea se transformă în elocvență. Sloganul traversează secolele printr-un limbaj citațional voit banal, dar încărcat de simboluri: „de nicăieri, nici un semn / „Godot e mort. Trăiască Godot!” / Scriu la lumina ochilor tăi / și mă gîndesc la micile mizerii / ale vieții.” (**Furia scrierii**).

Și Dumitru Păcuraru concepe poezia ca un strigăt aruncat în toate direcțiile. Unda expresionistă este evidentă în atmosfera versurilor sale, în cerul negru al cuvintelor și al interiorului de trup, din cînd în cînd luminat de dogoarea unui foc ce arde prin degradare, lăsing în urma sa imense dovezi de cenușă. Punerea în text „decade” treptat și voluntar. Cuvîntul mare pică ciudat peste cuvîntul mic. În poezia lui Dumitru Păcuraru cuvintele se mariază prin liberă alegere. Ele sar peste norme, peste obișnuințe, căsătorindu-se adeseori fără aprobarea gramaticii. Parcă le aud cum își soptesc declarații de dragoste, cum se amenință, se plictisesc unele de altele, divorțează și, dacă se poate, se recăsătoresc cu alte cuvinte mai proaspete, mai noi, mai puțin uzate. Este plăcut urechii să audă și ochiului să citească institutii matrimoniale de cuvinte ce sînt astfel: două telegrame căprui (ochii...), oazele morții, sicrie ale orelor de vîrf, rărunchii fulgerului, cutia de rezonanță a ierbii, norule cu părul tău de ploaie, doica soarelui, rîni galbene de zăpadă, pămîntul alăptează copilul mort etc. etc.

N-aș vrea să se înțeleagă prin aceasta că Dumitru Păcuraru scrie într-un limbaj metaforic distorsionat și că aici s-ar găsi cumva toată noutatea poeziei sale. Scriitorul operează cu mari transferuri de sensuri și, așa cum spunem, cu noi alianțe verbale, capabile să întretină efectul de surpriză al asociațiilor libere de cuvinte și, totodată, să emane un flux de gîndire convertit în stare existențială.

Autorul volumului **Miere de viespi** nu este doar un poet de limbaj deși nici această ipostază nu ar însemna un fapt obișnuit. Cuvintele sale alergătoare dintr-o „combinație” în alta sînt mereu generatoare de sensuri, purtătoare de energii afective, modalități de violentare ale obișnuitului, operate uneori chiar prin toposuri ale cotidianului colorat de vitrina banalității. Privită din acest unghi de vedere, poezia **Blestem de dragoste** reprezintă un adevărat test de funcționare a cuvintelor în stare relativ liberă și, totodată, o probă de intrare competitivă într-un lung lanț intertextual: „trăzni-mi-aș singele-n craniul vieții tale / tot ce ai tu incîntător în tine să fie mierla-moartă / instelați-s-ar genunchii / tipetele abrutizării să-ți galopeze neîncetat timpane... / numai clarul ochilor tăi / să-mi aureoleze ultimul albastru / ptiu! fire-aș eu văzut / scriidu-mi numele pe zidul morții / fire-aș eu nu primul ci al doilea mort după tine...” (**Blestem de dragoste**).

Erosul din poezia lui Dumitru Păcuraru este chemare și respingere, ispită, damnațiune, blestem. De fapt, și autorul volumului **Miere de viespi** citește în semnele erosului drumurile ce vestesc moartea. Uneori iubim ca să depă-

sim frica de moarte. Din „vîrsta de aur” a dragostei se face trecerea spre „ardora eternității eliberate”, lumea poate fi astfel o „surzătoare absentă”, în care chiar „mortul tău tînar mai suferă de insomnii”. Erosul filial sau sororal se inscrie în acest univers literar ca într-un „cerc fără centru”. Trecerea se configurează ca o permanentă despărțire de cuibul scutit de părinți. Adevărata intrare în starea adultă se face printr-o nouă întîlnire cu erosul, menită să genereze amnezia față de cuib: „Am văzut ochii tăi: două telegrame căprui / care mă anunțau că de acum / nu mai am / nici mamă / nici tată!” (**A treia lepădare de sine**). Un vers ca „în tot ce cîntî nu-i nici un dor de moarte: e iubire” reprezintă doar un frumos paradox al poetului.

În universul literar conceput de Dumitru Păcuraru se cristalizează un fel ciudat de arheologie a iubirii. Iubim peste „biblioteca de oase”, trăim dragostea ca un liant prin eternitate, ne situăm sentimentele între strămoșii din pămînt și nepoții care nu cunosc încă „oazele morții”: „În lumina întîietă de pașii absenței tale / caprele pasc ierburile ce-au fost străbunii mei / și ierburile / sînt atît de dulci și crude / încît se aud troznind de lapte / al bătrînilor țapi ispășitori / pină la stele” (**Acorduri finale**).

Lirism auster, situat între două lumi ale poeziei de azi și de mine, stăfeta a cuvintelor ce se validează ca efecte de surpriză, poezia lui Dumitru Păcuraru reprezintă un remarcabil test de artă ce se va acredita total doar prin proba cărților sale viitoare. Oricum, intrarea în arena literară este fericită.

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

Metodologic

Există astăzi la noi un grup de cercetători preocupați de filozofia și metodologia științei. Activitatea specialiștilor în acest domeniu este reflectată în multe volume apărute în ultimul timp la diferite edituri din țara noastră. Lucrarea **Cunoaștere, eficiență, acțiune** se înscrie în aria tematică mai sus menționată. Apărută în colecția „Filozofie și știință” a Editurii Politice, această carte își propune să înfățișeze un șir de transformări conceptuale și de strategii ale cercetării, așa cum subliniază în introducere coordonatorul lucrării, dr. Petru Ioan, cadru didactic la Universitatea din Iași.

Sînt relevante direcții ale investigației dimensiunilor filozofice ale științei, ale metodelor de cercetare, ale logicii științei. Astfel, Călina Mare pune în lumină unele progrese înregistrate de teoria explicației științifice, iar Victor Săhleanu discută despre antropologia dialectice, Adrian Paul Iliescu relevă legătura strînsă dintre fizică și semantică precizînd că în absența unui demers semantic a-

decvat nu pot fi înțelese unele controverse actuale din știință. Angela Botez, în continuarea ideilor sale despre revoluțiile în știință, pledează pentru introducerea sintagmei „paradigma culturală” care desemnează o „entitate istorică” de tipul cîmpului stilistic în care sînt asimilate trăsături ale paradigmei lui T. Kuhn, realizînd astfel încadrarea descoperirilor științei în arhetipurile spiritualității tipice fiecărei epoci culturale. O idee interesantă ce ar trebui să stea în atenția cercetătorilor culturii pentru a decela acele elemente definitorii pentru o perioadă din evoluția istorică a unei țări sau societăți.

În articolul său, Petru Ioan demonstrează oportunitatea fuzionării unor discipline logice divergente: analitica, topica, retorica în concordanță cu teoriile specifice: a demonstrației, discursului și discursului. Adrian Miroiu urmărește detectarea naturii discrepanțelor între explicația cauzală și explicația funcțională în cercetarea fenomenelor sociale, aducînd o serie de precizări importante asupra raporturilor dintre cele două tipuri de cunoaștere. În aceeași arie tematică se înscrie

și contribuția lui Teodor Dima cu privire la dimensiunea referențială a cunoașterii și adevărului. Ștefan Celmare se ocupă de problemele analiticului și sinteticului, remarcînd, că, în obținerea cunoștințelor, nu este suficient contactul direct cu obiectele, argumentînd importantul rol jucat de gîndirea logică în cunoaștere. Liviu Sofonea se ocupă de unele funcții ale ideii de infinit prin luarea în considerare a acesteia în fizică. Andrei Marga prezintă cîteva aspecte ale controversei privind specificul logico epistomologic al disciplinelor epistomane, cu referire specială la logica explicațiilor, acțiunilor, iar Gheorghe Mihai accentuează pe ideea că structurile argumentative sînt structuri cognitive, adică structuri ale unui proces de înțelegere, cunoaștere, certitudini și adeziune.

Volumul discutat include lucrări ale unor tineri cercetători, unii deja afirmați iar alții aflați la începutul carierei lor publicistice. Liviu Antonescu prezintă o încercare de conturare a unei discipline a consensului în comunicarea verbală, cu scopul de a elabora o teorie satisfăcătoare asupra limbajului

lui cotidian și de a construi aparatul conceptual și instrumentele de lucru care să permită realizarea consensului terminologic și evitarea disfuncțiilor comunicative. Valeriu Gherghel argumentează în sprijinul reconsiderării conceptului de „dialectică aporetică”. Constantin Cucos pledează pentru utilizarea metodei semiotice în studiul artei, schițînd un model al situației-semn artistic. Iulian Pașaliu demonstrează efectele benefice pe care le-ar avea depășirea viziunii fenomenologice în analiza limbajului. Ștefan A-floroaie se ocupă de autonomia determinării sensului, iar Traian Dinorel Stănculescu studiază creația științifică în interrelația tradiției-inovației.

Parcursul rapid al ideilor și contribuțiilor din lucrarea **Cunoaștere, eficiență, acțiune** a permis, credem, cititorului să-și contureze o imagine despre orientările actuale din cercetarea filozofiei științei din țara noastră, despre recordarea acesteia la dezbaterile din gîndirea contemporană.

CONSTANTIN SCHIFIRNEȚ ■

Perspective rurale

Un cunoscător de profunzime al vieții agrare românești, un cercetător de prestigiu al istoriei noastre agrare și organizator al unor acțiuni de interes național în domeniu, dr. ing. Eugen Constantin Mewes a scos recent un volum de peste 400 de pagini, de o valoare programatică prin problematica sa, intitulat: **Economia și organizarea industriei mici în cooperativile agricole de producție. Studiu monografic**, editat în cadrul Direcției de propagandă a Ministerului Agriculturii. De la început, autorul mărturisese un crez al său, scriînd: „Am conceput această carte ca o trăsătură de unire între teorie și practică. Ea este dedicată tuturor celor care se preocupă de problemele industriei mici în sectorul cooperatist al agriculturii”.

În perspectiva de mai sus, orizonturile acțiunii în viața rurală se largesc și se amplifică într-un mod aparte, completînd o serie de activități consacrate deja și proiectînd altele de viitor. Poate că de la acest impact al cărții cu înțreaga evoluție a creației ma-

SEMNAL

Insemnări de lectură

Enigme neelucidate

Explozia informațională din ultimele decenii, ca și accesul publicului larg — prin intermediul mijloacelor de masă media — la o serie întreagă de probleme, unele actuale, altele mai vechi, ale științei au făcut ca interesul omului de rând față de stadiul unor cercetări sau rezultatul acestora, ipotezele avansate față de una sau alta dintre „enigmele” încă neelucidate de către cei mai mari specialiști în domeniul (sau domeniile) cu pricina să sporească necontenit. Pe de altă parte însăși știința, înarmată, dacă se poate spune așa, cu aparatură electronică (și nu numai electronică) la care în urmă cu zece-douăzeci de ani abia dacă putea visa, pune acum, cu și mai mare acuitate decît înainte, problema reinterpretării unor date, a analizei unor fenomene din unghiuri și de pe baze noi fiindcă, așa cum nota undeva Thomas B. Macaulay, „Un punct care ieri era nevăzut, astăzi a ajuns țintă și mine va fi punctul de plecare”. Fizica, medicina, chimia, dar și cosmologia și astronautica (spre a numi doar câteva din multe domenii ale cunoașterii umane) au cunoscut și cunosc, nu de la un an sau de la o lună la alta, ci aproape de la o zi la alta adevărate salturi — prin acumulări de informații și prin descoperiri adesea spectaculoase. Evident, toate oferă noi și noi cîmpuri de investigație, dau noi argumente pentru o și mai largă deschidere a frontierelor cunoașterii și ale interpretării.

Toate aceste gânduri le încerci de îndată ce începi să parcurgi și recenta carte semnată de Florin Gheorghită **Întrebările științei**, (Editura „Albatros”, 1988) volum în care autorul aduce în atenția cititorilor câteva dintre „enigmele” încă nedeslegate ale lumii, cărora diversele științe contemporane din toată lumea încearcă să le descifreze — cu argumentele cercetării, experimentelor, ale observației „calificate” — conținutul și să le explice soriginea.

Fără a-și concepe volumul ca pe un tratat riguros, sobru, academic, care să-i propună epuizarea unui (sau unor) subiecte, autorul l-a gândit ca lucrare accesibilă publicului larg, cartea circumscriindu-se, astfel, categoriei mai vaste de literatură de popularizare (fără a înțelege prin asta că ar fi vorba de o tratare de suorafată, simplu enunțativă). Este vor-

ba, de fapt, de un gen de scriere ce se adresează cititorilor de orice vîrstă, indiferent de gradul de inițiere într-una sau alta dintre științe. Fiindcă, se știe, problemele mari, „enigmatice” puse în fața savanților sînt deopotrivă captivante și pentru cei dinafara sferei propriu-zise a cercetării.

De altfel capitolele volumului despre care este vorba sînt tot atîtea tentante ferestre deschise către unele aspecte și „mistere” ale cosmosului, ale științelor despre lume ori despre organismul uman. De aceea titlurile lor ni se par edificatoare și suficiente de incitante: **Fanteziile materiei** (în care lectorul este pus în față cu misterioasele corpuri invizibile descoperite întîmplător în diverse călătorii ale lumii), **Creierul — un supercomputer!** (cu interesante date despre cunoșcutele și necunoscutele capacități ale creierului), **Milioane de explozii și SETI pe Lună** (primul despre descoperirile și experimentările făcute în laboratoare pentru demonstrarea originii și evoluției universului și al doilea despre încercările pămîntenilor de a intra în contact cu posibilele civilizații extraterestre), **Universuri paralele**, **Temporaliții** ș.a.

Pasionat lector al literaturii despre unul sau altul dintre domeniile despre care scrie, Florin Gheorghită nu se lasă „prins” în mrejele cutărui volum de aiurea, mizînd pe senzațional și eludînd, în chip preconcepțit, obiectivitatea și detașarea științifică necesare în asemenea împrejurări și — mai ales! — față de asemenea subiecte cu mare priză la public. Dimpotrivă, navigînd cu îndemînare printre meandrele pline de capcane ale subiectelor aduse în discuție, el știe să pună problemele cu decență, dozîndu-le corespunzător importanței și privindu-le cu suficiență detașare; de aici și modul judicios de a aduce în discuție, critic, opinii diferite, mai vechi ori mai noi dar care, în genere au fost luate în considerație de către cei care s-au angajat în cîmpul cercetării.

Întrebările științei, chiar și așa — cu răspunsurile încă incomplete și susceptibile de a fi completate, îmbogățite încă de pe acum — este o carte binevenită, care se citește cu o curiozitate răsplătită pe tot parcursul lecturii.

FLORENTIN POPESCU

● Scriitorului român de expresie franceză, E.M. Cioran, i-a apărut la Ed. „Cartea Românească” (1988) o antologie de **Eseuri** (traducerea și cuvîntul înainte aparțin regretatului Modest Morariu). Este vorba de o selecție de texte din opera lui E.M. Cioran, făcută pe baza unor volume apărute la Editura Gallimard, între anii 1949 și

1987. Antologatorul conchide despre opera și personalitatea lui Cioran: „Am spus gînditor, și nu filosof. Căci dacă cel de al doilea este înrobît sistemelor, cel dintîi se mișcă liber în viață fără a se lăsa timorat de paradoxurile ei. Ceea ce pretinde Cioran gînditorului vom regăsi pe parcursul întregii sale opere în însuși felul său de a gîndi”.

● Scriitorul latino-american Mario Vargas Llosa este în genere cunoscut cititorului român prin romanele **Războiul sfîrșit**

și **Mătușa Julia și condeierul**. De curînd însă Editura „Cartea Românească” ne-a pus la dispoziție un nou roman: **Conversație la Catedrală** (în românește de Mihai Cantunari). Reproducem din roman un adevărat crez al autorului: „...în orice conversație adevărată nu e vorba doar de o inteligență luptînd cu o altă inteligență, ci de un eu ce vrea să-și supună un alt eu; în flecăreala cea mai nevinovată și mai pașnică se întrevăde întotdeauna ceva vital, extrem de personal și de esențial (...), într-un fel sau altul e vorba pur și simplu de instinctul de conservare”.

● Gîndită ca o amplă oglindă literară a uneia din marile idei care ne-au însoțit istoria, antologia **Glas al libertății, glas al unirii** (Editura Minerva, 1988, antologie și prefață de Florentin Popescu), reunește

texte reprezentative ale cronicarilor, tribunilor, publiciștilor noștri — începînd cu Dosoftei, Varlaam, Neculce, Miron Costin, continuînd cu poeții Văcărești și reprezentanții Școlii ardelenene (S. Micu, Gh. Șincai, Petru Maior), cu generația pașoptistă (N. Bălcescu, C.A. Rosetti, C. Bolliac ș.a.), cu marii clasici (Alecsandri, Eminescu, Creangă), apoi cu scriitorii reprezentativi dintre cele două războaie mondiale (Arghezi, Blaga, Voiculescu, Goga etc.) și sfîrșind cu poeții, prozatorii și publiciștii post-belici — de la Geo Bogza și Eugen Barbu și pînă la Mircea Florin Șandru și Daniela Crăsnaru.

● **Adio cu nopțile de un singur** (Ed. Eminescu, 1988) este romanul buzoianului Corneliu Ștefan. E vorba de un roman de o stringentă actualitate. Protagonistul este un ziarist din provincie care sondează medii dintre cele mai diverse: de la capturarea unui criminal de rînd la recuperarea unui ba-

nal instrument muzical popular sau furtul unor produse agricole ș.a. Dragostea insinuantă între ziaristul Aurelian Marcu și Mara (artistă în timpul liber) dă o anume coloratură cărții. Așadar, descinderile în faptul divers, cotidian, fac din ziarist un personaj agreabil, iar din întîmplările, peripețiile sale mai

mult sau mai puțin profesionale, un roman plăcut la lectură.

● Despre noul roman al lui B. Elvin criticul Mircea Iorgulescu afirmă în **România literară** (nr. 53/1988): „Se produce, în **Patru și un absent**, o necesară infuzie de real. Atmosfera din spitalul unde lucrează doctorul Daniel Nistor, cu sumedenia de amănunte pregnant caracteristice și insistența asupra tipologiei, peisajul bucureștean, cu gradatele treceri prin anotimpuri, ticurile conjugalității îndelungate dau carne epică romanului și susțin precizia despicării în patru a abstracțiunilor. **Patru și un absent** este una dintre importante cărți de proză ale acestui an literar.”

● Cartea de versuri a lui Constantin Dumitru, **Planeta la pîndă**, a apărut chiar zilele acestea la Ed. „Albatros”. Elegiac în substanță, frust în expresia poetică, axiomatic în gîndire — acestea mi se par trăsăturile definitorii ale liricii lui Constantin Dumitru. „Îmi

ceri să-ți arăt trupul timpului / să-i mîngîi mersul / mă-mbii cu violențe să-l tocmim un țarc / să-l imblînzim / să-l dăm de-a dura prin ograda noastră / Dar uite acest miel / nevinovat pîcînd / pe fruntea-i / se-n-groașă clipele / curînd va-m-punge”.

Planeta la pîndă se constituie într-o carte reprezentativă în linia sănătoasă a poeziei moderne.

DORIN SĂLĂJAN

● Cartea de știință ● Cartea de filosofie ● Cartea de istorie ● Cartea de reportaj ●

teriale din mediul rural ar trebui să pornim pentru a înțelege mai bine importanța multor probleme pe care le ridică. De fapt, meritul autorului constă mai ales în faptul că a pus în evidență temerile posibile ale unui sector de activitate — cel al industriei mici — în agricultura românească. Există în această problemă o tradiție care ne aparține, dacă avem în vedere acea industrie de casă, cu produsele ei, care a prefigurat preocupările actuale. Scotînd la lumină astfel de indeletniciri, Eugen Constantin Mewes nu a ocultat diversele modalități sub care s-a afirmat așa numita „industrie mică” ajungînd la nivelul cunoscut în zilele noastre.

Cu o experiență continuă și bogată, cunoscînd direct terenul și realitățile lui, autorul a însumat în travaliul său de 15 ani o adevărată sinteză în domeniul, fără să neglijeze formele directe, practice, de acțiune și de consolidare a industriei mici în cadrul cooperativelor agricole de producție. Desigur, constantă rămîne activitatea principală în producția agricolă, industria mică avînd un rol complementar, dar intrin-

sec în dezvoltarea actuală a acestei producții.

În cele două părți ale lucrării, cuprinzînd 20 de capitole, sînt urmărite tradițiile activității de industrie mică în mediul rural, tendințele industriale ale satului, importanța activităților de industrie mică, perspectivele acestora, pentru revitalizarea satului prin regimul forței de muncă, analiza forței de muncă, și altele. Fiecare capitol este însoțit de o substanțială bibliografie orientativă. Sînt prelucrate în lucrare date de o impresionantă valoare din punct de vedere social, rezultate din anchete de teren, investigații directe în unități agricole etc.

Să consemnăm și efortul pozitiv al ing. Elena Butnariu, redactor de carte, și al lui Radu Ion Popescu, care a asigurat în condiții bune tehnoredactarea și prezentarea artistică.

Lucrarea lui Eugen Constantin Mewes devine deja o lucrare de referință în domeniu și orientativă pentru cunoașterea unei probleme de extremă actualitate.

VASILE VETIȘANU

Monografie necesară

În continuarea preocupărilor sale de istorie agrară (secolul al XIX-lea) Nichita Adăniloie dă o foarte necesară monografie: **Răscoala țărănilor din 1888** (București, Ed. Academiei R.S. România, 1988, 287 p.). Ea apare la un deceniu, după aceea datorată lui Constantin Corbu și, în chip firesc, reflectă progresul înregistrat de cercetarea istorică în acest răs timp. Nichita Adăniloie a făcut stăruitoare investigații de arhivă, dînd cercetării sale un amplu temel documentar, în mare parte inedit, și a urmărit presa timpului. Efortul său de a înnoi și spori materialul faptic i-a permis să înțeleagă mai adînc cauzele răscoalei și să reconstituie cu mai multă rigoare desfășurarea evenimentelor.

Paginile consacrate situației economice și sociale a țărănimii sînt revelatoare pentru precaritatea condiției celei mai numeroase părți a populației țării, pe a cărei muncă, în condiții de-a dreptul dramatice, se re-

zema întreg edificiul societății românești. Țărănimia era nu numai supusă stărilor nemiloase ale moșierilor și arendașilor, ci și umilită printr-un tratament brutal, generat de complicitatea dintre asupritorii particulari și cei oficiali.

Desfășurarea răscoalei s-a înscris tiparelor obișnuite manifestărilor paroxistice de nemulțumire țărănească. Un climat de apăsare și disperare, generat de lipsa de pămînt și regimul oneros al învoielilor agricole, cauze imediate — seceta din 1887 —, un incident declanșator — cel de la Urziceni din 20 martie 1888 — extinderea tulburărilor, represiunea. Autorul a derulat într-o narație alertă, aproape de film, succesiunea evenimentelor, dar de fiecare dată a căutat explicațiile și a oferit interpretarea corectă. Se conturează astfel, tot mai puternic, pe măsura citirii cărții, imaginea acestei lumi a satelor cu traiul lor vitreg, adusă la exasperare. Represiunea a fost de o mare duritate și a dat naștere la ciocniri între țărani răsculați și forțele de ordine. Autorul subliniază că „Lupta se ducea, în primul rînd, pentru rezolvarea revoluționară a problemei agrare, pentru lichidarea

resturilor de relații feudale în agricultură, prin sfărîmarea latifundiilor moșierești”, dar că „răsculații tindeau spre o societate utopică, egalitaristă a micilor producători la sate, fără să fie conștienți de schimbările economice ce urmau să se petreacă mai tirziu”.

Documentele date în anexă pun pe cititor în contact cu atmosfera satelor răsculate. Secvențe de viață, de un interes deosebit pentru istoricul preocupat de studiul mentalului colectiv sîtesc, îndeosebi a genezei ideii de răscoală. Pentru studiul psihologiei mulțimilor, al stereotipurilor mentale date la iveală de izbucnirea de violență, al așa-numitei „contagiuni mentale”, care face posibilă extinderea răscoalei, cartea oferă un material cu deosebită sugestiv.

Nichita Adăniloie care a publicat anul trecut o monografie despre războiul de independență din anii 1877-1878, a îmbogățit istoriografia noastră acum cu o altă monografie, foarte utilă. Așteptăm cît mai curînd lucrarea, care ilustrează o altă sferă a preocupărilor sale: istoria învățămîntului.

FLORIN CONSTANTINIU

Minunată e clipa când se ro

Într-o familie, la Rusănești

...duminică, puțin înainte de apusul soarelui: este prima zi a anului 1989 și mă aflu undeva foarte sus, alături de ing. Dumitru Nicodim, șeful șantierului hidrocentralei (pe scurt I.T.H.) Rusănești — Olt. Spun sus, intrucit ne aflăm, numai noi doi, imediat sub cerul senin al acestei serii de iarnă și cu mult deasupra terenului brădat și apoi nivelat de buldozere, teren peste care în cursul acestei primăveri, conform programelor, va începe să curgă apa Oltului schimbând radical înfățișarea locurilor.

Am mai scris despre acest om în paginile revistei noastre și chiar în ultima ediție a Almanahului. Nu știu dacă voi mai scrie, repet că prietenia mea cu dînsul s-a născut absolut întâmplător, acum cîțiva ani, aflîndu-mă într-o documentare de reportaj. Peste puțin, el va înceta, pentru mine cel puțin, să fie un constructor — lucrarea, repet, partea de construcție a hidrocentralei, betoanele adică, se apropie vizibil de sfîrșit. Va înceta deci să fie un subiect de reportaj — îmi va rămîne firește prieten, dar un simplu prieten nu-și mai justifică prezența în rîndurile unui reportaj. A fost ultimul revelion — au fost cinci, în total, de cînd s-au început lucrările — pe care l-a petrecut aici, în Rusănești, acum o zi. Cine știe pe unde îl vor duce drumurile vieții... dar la acest ultim revelion, am fost invitat și eu. Acum stăm în tăcere pe nivelul drept și smolît al ultimei cote, este vorba de viitorul pod peste Olt și care va trece peste noua hidrocentrală, unind ecluza și viitorul port „fluvial” (va face legătura cu Dunărea și apoi Marea Neagră), cu noile și vastele terenuri redate agriculturii pe partea din stînga riului, pînă la superbele păduri ce se zăresc — de aici, de sus — tocmai hăt în zare. Este liniște deplină, nu se zărește țipenie de om, și nu îndrăznesc să-mi imaginez la ce se gîndește, ce simte acum, aici, acest om a cărui neliniștită biografie, putere de muncă și dragoste de oameni le-am înfățișat pe larg, cu altă ocazie... Este bine însă, este foarte bine, sîntem singuri aici, sus — sau jos, sub cer, cum vreți s-o luați! — bate un vînt rece. Practic, revelionul 1989 s-a încheiat — pentru oamenii șantierului — acum cîteva ore. Aceștia mi-au rămas însă în amintire, ultimul meu reportaj de la Rusănești începe să mi se limpezească în cap, va fi despre acest revelion; pentru că dîncolo de munca propriu-zisă (aici uneori extrem de dură), dîncolo de cifre, de realizări de plan, dîncolo de neîmpliniri sau satisfacții — hidrocentrala Rusănești nu înseamnă numai efort în beton, pămînt, piatră și viscole sau călduri înăbușitoare ci — mai ales! — înseamnă chiar acești oameni lîngă care am trăit niste ore de neuitat, la care salopetele, cizmele din cauciuc sau căștile de constructori au fost înlocuite cu un costum și cravată sau, în cazul partenerelor de viață, cu cea mai „șic” rochie, pregătită cu mult timp înainte pentru că un costum sau o astfel de rochie, pe un șantier ca acesta, s-au purtat extrem de rar... Îi voi lăsa deci pe Nicodim cu gîndurile lui, încercînd să umplu, treptat, tăcerea asta ce ne înconjoară cu șoapte, replici, muzică... pahare, brad, hohote de ris... cu tot ceea ce a însemnat ULTIMUL REVELION AL CONSTRUCTORILOR DE LA RUSĂNEȘTI. Așadar:

Sîmbătă 31 decembrie, dimineața, ora 8: ies, din camera de oaspeți, în aerul tare și rece al coloniei (am sosit aici de la București cu o mașină, tîrziu în noaptea de ieri, într-o cursă dură și pe o ceață afurisită, cel mai afurisit lucru fiind — însă zdruncinăturile produse de porțiunile din șosea uitate de către gospodarii locali ai județelor

traversate și care doar că nu mi-au scos rinichii din țîțini, dar ce mai contează?!)... sînt aici, șantierul pe care l-am cunoscut întotdeauna agitat, este pustiu... s-ar părea că sînt singurul, care se mișcă la această oră; și totuși... niște pocnete de bici ale unor colindători nevăzuți ce se pornesc brusc și încetează repede. Mă îndrept spre cantina coloniei — acolo unde se va ține, deseară, festinul — vreau să cunosc pregătirile din timp, să-mi fac un fel de jurnal de bord al revelionului la care am fost, spre mîndria mea, invitat cu atîta căldură.

Nu sînt totuși chiar singur: pe aleile dintre blocurile de locuințe păsesc grațios (spun păsese, și nu sar) niște păsări mari, negre: voi afla că sînt ciocirlianii, aia pe care în școala primară nu mi-i puteam imagina decît avînd un cioc enorm — nu-l au! Și mai se iese un câțel alb-hirtie, care nu se îndeamnă a veni mai aproape la chemarea mea cu „țucu-țucu”, și am ajuns la cantină iar Oprea Păstaie, responsabilă, îmi spune că albul câțel e „de-al casei”, nu se sinchisește adică de indemnurile străinilor decît în situația dată de a le sfîrteca pantalonii, dacă nu sînt oameni de treabă, probabil că eu sînt... În interior, în marea sală de mese, aici da: agitație mare. Mesele sînt așezate în careu, se spală linoleumul de pe dușumea, sînt potrivite crenguțe de brad, etc. Pînă la Revelion mai e, nu-i așa?! — și iată cum Valentina Stroe (care în 12 ianuarie va „face” 18 ani!), acum în halat alb iar „la noapte” o fermecătoare și elegantă domnișoară, îmi mărturisește cu emoție că asta va fi primul ei revelion petrecut aici, e originară din Poiana, Teleorman și are un prieten, Marin Secu, să-l pomenim — uite că l-am pomenit. O mai cunosc și pe Constanța Jorț, 28 ani, are trei fete, Daniela, Nicoleta și, ultima, Elena, pe care urmează „să o dea la grindă”

Ora 10,45: baraca unde se află sediul conducerii de șantier, secretariatul. Gigi (Gheorghita) Fiscu are 27 ani și de 5 lucrează aici, locuiește în colonie, singură, și îmi spune aproape de singurătate „este cel mai mare păcat al omului”, și mai îmi spune „oriunde, șansa omului este cea pe care o dorește”, majoritatea banilor pe care-i cîștigă îi pune pe C.E.C., dacă nu cumpără cărți „atunci cînd am de unde”, voi afla că este o profesionistă desăvîrșită — a lucra în secretariatul unui șantier de o astfel de amploare, mi se va spune, nu e lucru ușor! — și o rog să-mi scrie cu mina dinsei, în carnetul de reporter, cîteva gînduri, și-mi scrie: „Oamenii se nasc pentru a se iubi și nu pentru a se urî. Ați înțeles cît de scurtă este viața fiecărui individ? Atunci iubiți-vă, iubirea dintre oameni este esența existenței”.

Imediat apoi — centrala telefonică Rusănești: telefonista Florina Fulga a împlinit 27 ani și... „mai sînt circa 12 ore, de data asta voi fi prezentă, anul trecut nu mi-am petrecut Revelionul, eram de serviciu și știți, hm!, n-a venit nimeni să mă felicite... da” nu-i nimic, noi sîm sănătoși și, da, soțul meu este Dobre, maistrul constructor, își face singur cafeaua dimineața, în cursul acestui an — deci cel care vine — în familia noastră se va petrece un eveniment, nașterea celui de al doilea copil (primul e Diana, are 8 ani), dacă va fi băiat îl vom numi Cătălin Mihai, dacă fată — Cătălina Mihaela; mă întrebați de muncă, pînă pe la prînz este foarte greu: circa 180 comenzi pe oră pentru punctele de lucru din cadrul șantierului, dar de ce mă întrebați de muncă?! Ne vedem deseară, sau la noapte, înțeleg că veți fi împreună cu noi, alo, mă scuzați!, alloo...

da, Rusăneștii, o clipă!...”

Sîmbătă, între orele 14,30—16,30: se cară la cantină lăzile cu băutură, depozitate provizoriu în subsolul unui bloc, voi realiza în cursul petrecerii Revelionului că tocmai cea mai solicitată dintre ele — băutura, nu lăzile — va fi una realizată pe plan local și absolut nealcoolică, pînă una-alta ALARMA: s-a produs o încurcătură cu lăzile de piine ce urmau a fi aduse de la Corabia. Inginerul Nicodim mă imbarcă în „ARO”-ul său (numai despre această mașină s-ar putea scrie un întreg poem — într-atît mirarea ce te cuprinde după un drum făcut cu ea poate deveni curînd o stare de panică: absolut nici o piesă nu mai funcționează, și totuși mașina merge, și încă în ce fel?!), mergem la Corabia, la fabrica de piine, se rezolvă încurcătura, piinea va sosi în Rusănești în timp util iar noi plecăm înapoi în trombă, totul fîșie și pîrăie, n-avem curent, mi se pare că nu mai e nici motorină, calmul zimbet al lui Nicodim rămîne însă același și cred că n-aș da cîinci Mercedes-uri nou-nouțe pe „troaca” inginerului, atît de uzată pe drumurile șantierului dar demnă și credincioasă mai ales stăpînului său, pe care nu l-a lăsat — și pesemne că nu-l va lăsa niciodată într-o pană durînd mai mult de...trei ore! Cînd ajungem, șeful postului de miliție Rusănești, plutonierul Marin Lia, pare mai mîndru decît noi că am reușit performanța asta — de a ajunge aici.

În sfîrșit: ultimul Revelion al CONSTRUCTORILOR.

Sîmbătă seara, 31 decembrie 1988, orele 21: sosesc primii invitați, se așază la mese, sala cantinei e de nerecunoscut, urmează un NOU AN! Inginerul Dumitru Nicodim, împreună cu soția sa, Diana, ingineră chimistă la laboratorul șantierului, ocupă un loc „central” — cel puțin așa mi se pare, aiurea!, care loc central?, careul în care sînt așezate mesele anulează personalitatea, fiecare stă vizavi de cel din față, iar cel din dreapta față de cel din stînga și uite-așa, oriunde te-ai așeza, ai în față, în dreapta și-n stînga pe un altul care te consideră idem... Personal iau loc lîngă o mai veche cunoștință: Dumitru Lina, șofer pe un „ARO” de la înființarea șantierului și care, împreună cu soția sa Iuliana, formează una dintre cele mai fermecătoare perechi de tineri de aici. Dumitru Lina (pe scurt: Mitică — și voi constata că sînt foarte mulți Mitică pe acest șantier!) a fost fotbalist la „AUTOBUZUL” — București, „abia așteptam să termin armata, ca să ne căsătorim”, au acum doi copii, Daniel și Andreea Diana, dacă se poate spune așa au fost „nășiți” de conducerea șantierului (dar cită viață are acest șantier: șase ani?!). Este mîndru, și se agită, și-mi spune mai ales cum a adus la acest Revelion formația „ONIX” din Corabia, patru tineri conduși de către Petrică Preda, care i-au cîntat la nuntă — de data asta cîntă pentru un întreg șantier, sînt în pantaloni albi și cămăși de asemenea albe, din mătase, și sînt de asemenea prezente Lelișoara, Adriana, Grigorița și Paula — soțiile lor.

Se agită prin sală Mitică Buzulică, administratorul șantierului și gospodarul coloniei de constructori și al revelionului — cu o oră înainte de „start” era nebarbierit (iar a doua zi către prînz, aveam să-l reintîlnesc, avea picioarele desculte și umflate, abia băgate în niște pantofi de sport — dar veșnic cu ochi albaștri și cu zimbetul pe buze; cînd ne-a dus către București, peste o zi — împreună cu Grigore Ciobanu, maistrul mecanic („care a cernut tot balastul ce s-a băgat aici, în malurile Oltului”, constructorul stației de sortare) — și-a scos cureaua pantalonului pentru a strînge filtrul de ulei ce explodase, luînd foc — ne aflam în sus-pomenita mașină a lui Nicodim!).

...Se anunță „surprizele nopții”: concurs de dans, miss petrece revelion, dansul inimioarelor etc. La primul rock dezîntărit cu decibeli de rigoare de către formația „ONIX”, primul dansator este Constantin

Pirlea (53 ani voi afla, deși dînsul mi-a „comunicat”, zîmbînd, doar 50! — un om plînuț, cu părul lung și argintiu lăsat mult către ceafă, maistrul complex betoane: a turnat betoanele întregii hidrocentrale, „l-au trecut printre degete”, nu el ci alții îmi vor spune lucrul asta).

1 ianuarie 1989, ora 3,20: s-au consumat și se consumă încă gustări și sarmale excelente, la alegere, dulciuri, etc. Inclusiv băutură, așa cum se petrece deobște la un an nou. Nimeni nu este marcat — și nici nu va fi! — de licorile lui Bachus („Ai să vezi, Horia — îmi spusesse Nicodim cu o zi înainte — nu se va îmbăta nimeni! Niciodată, la nici un revelion — și au fost cinci! — nu s-a îmbătat nimeni!” — și așa avea să și fie). Un șantier înseamnă o comunitate în care excesele nu pot fi permise, și totuși... chiar așa: nimeni?! Uite că m-am convins și de lucrul asta și trec la altceva, în nopțile de An Nou trecerile sînt repezi, abrupte și mă bate un gînd: bun, este ULTIMUL Revelion al constructorilor (cred că este absolut limpede pentru oricine că o lucrare precum aceea a unei hidrocentrale se compune, rigid și faptic, în două faze distincte: una fiind cea a construcției propriu-zise — zidăria, pentru cei neinițiați — a doua fiind cea care cade în sarcina montorilor (adi-

martie 1989 trebuie să punem în funcție primul grup de 13,5 megawați... ne ține puțin în loc lipsa unor echipamente necesare ce se trimit cu întîrziere de către furnizorii din Reșița, alte echipamente mai prezintă defecțiuni... dar știți ceva? Eu unul nu cred în cuvîntul imposibil!”

Iată: conversații de Anul Nou...
Dulgherul Emanoil Trif, 30 de ani (vîrsta medie a celor de pe acest șantier este de 35 ani!), a plecat de la Întreprinderea de pescuit oceanic Tulcea, acum este, aici, tehnician, Lucrează la Rusănești, de doi ani și aproape că a uitat (nu-l cred că a uitat — să spunem că vorbește cu o oarecare indiferență) de Republica Islamică Mauritania, sau de Noahdibor, sau de Cape Town..., și afară din sala cantinei, se ivesc zorii primei zile a anului 1989,

...duminică 1 ianuarie, cu puțin înaintea apusului.

Calc încet împreună cu inginerul — și prietenul meu — Dumitru Nicodim pe smolașă așternută de curînd acolo, sus, pe „acoperișul” hidrocentralei; la noapte voi pleca, hirbul lui de mașină ne va face surprize, îl întreb:

„Cu ce forță va izbi apa Oltului în lucrarea asta a barajului, care măsoară, aici, unde ne aflăm, zic eu, cam 100 de metri?”

că montarea turbinelor și anexelor în lăcașurile pregătite de primii — în care, vă rog să rețineți, deși ne aflăm, acum, într-o noapte de An Nou, nu se permit erori de nici măcar o sutime de milimetru!... imaginați-vă așadar un ac de cusut înfipt în buricul degetului arătător astfel încît să nu apară un strop de singe — imaginea îmi aparține, n-am în clipa asta alta la îndemînă — iar dacă ați reușit asta, ridicați acel punct minuscul al întepăturii la proporțiile unui conglomerat din beton armat, înalt cît un bloc cu multe etaje, socotînd și forța riului ce va izbi, în final, în acesta!). Caut așadar un montor... și iată-l: Andrei Dobrin, 29 ani, lăcătuș, din comuna Corbeni, județul Argeș, absolvent al unui curs de calificare în Capitală. Locuiește în colonie, împreună cu Maria, soția sa și îi voi reda mărturisirea în extenso: „În primul rînd aș vrea să mă refer la colaborarea dintre noi și constructor, reprezentat prin inginerul Dumitru Nicodim, și aș vrea să vă dau un singur exemplu: statorul primei turbine s-a montat în premieră pe țară cu o tehnologie nouă, adică fără pod rulant, el fiind introdus pe circuitul hidraulic — pe unde vine apa spre turbină — o operație ce comportă o foarte mare pricepere și risc în același timp. Aveam nevoie de niste platforme pe care noi, montorii, nu le puteam face și atunci am apelat la conducerea șantierului. Ne-a ajutat imediat. În luna

Zimbește. Apoi îmi arată către amonte, uriașul șanț plat încadrat de diguri albe — pe alocuri aceste diguri sînt întrerupte, semn că acolo, pe porțiunile alea perfect perpendiculare, mai urmează a fi turnat ciment. Draglina pășitoare — superba draglină pășitoare, o instalație uluitoare și despre care am mai scris în amănunt — pare o gîză pierdută la orizont, către Slatina: uriașu-i braț (care poate sălta în cupă o „DACIA 1300”) este incremenit.

„Îți poți imagina cîteva cai... venind de acolo, către noi?” — îmi spune la un moment dat. Vîntul a început să sufle mai tare, pesemne că se schimbă vremea.

„Încerc...!” — îi răspund, neînțelegînd unde bate.

„Dar... cîncizeci?” — continuă. Acolo, jos...

„Încerc și asta...”

„Dar o mie de cai, galopînd dinspre Slatina pentru a-și izbi colosala lor forță în zidăria asta, de sub noi?” — mă încercă.

„Încep să înțeleg: „Asta va fi apa Oltului, așa-i?”

„Thim...”

„Și va izbi aici... sub noi!”

„Thim...” va izbi, dar și va trece prin turbine. Care vor produce curent... dar asta după ce noi vom fi departe.”

„Cîți... cai, Mitică Nicodim, se vor repezi în barajul asta?”

„Șap’zecișidouă de mii, Horia!...” — zic și voi face jocul!

HORIA PĂTRAȘCU

tesc bucuriile și speranțele!

Teleimprimatoarele au lucrat ca în fiecare noapte

Orex, marcă de prestigiu

Constructorii ceasornicelor românești, de orologerie industrială, de aparate de măsură și control de la întreprinderea de mecanică fină București și-au petrecut revelionul tot împreună, ca o mare și unită familie, la cantina-restaurant a unității, reamenajată și împodobită anume pentru un astfel de eveniment tradițional. „La întâlnirea cu noul an — afirma tovarășul Ghiță Mihai, secretarul comitetului de partid, președintele C.O.M.-ului — ei au venit cu sentimentul datoriei împlinite. Încă de la data de 15 noiembrie 1988, am izbutit să îndeplinim planul de producție pe întregul an, să realizăm și să depășim substanțial planul la export, dind produse de cea mai bună calitate, apreciate atât de beneficiarii interni, cit și de cei externi”. Acționind în spiritul acestor și orientărilor formulate de secretarul general al partidului,

derii își face datoria și dintr-un Plugușor complet ca o dare de seamă desprindem că scopul principal al colectivului constantean („In anul ce s-a ncheiat / Am dorit cu-adevărat / Un transport civilizat”) împlinindu-se, pentru anul viitor oamenii își propun același lucru, Ceea ce nu-i puțin.

„Să urăm și la reparații — mai zicea Plugușorul — Unde-s multe inovații / Ce-au adus economii de zeci și sute de mii / Și-unde orice muncitor / Este un inovator”.

Că la reparații existența se măsoară și în inovații (fapt ce conduce, printre altele, și la o realitate la care aspiră multe Exploatare de tramvaie din țară — tramvaiele silențioase din Constanța „nu zdrăngăne”, adică sint chiar silențioase) ne-o confirmă și strungarul Tudor Preda. Cum v-a fost anul îl întreb. Îmi răspunde: Acum, că sintem în '89, pot să spun: bun. Familia imi e sănătoasă, băiatul a încheiat foarte bine clasa a șasea, iar eu, împreună cu inginerul

șitele colective, combinatul cunosced în anul care a trecut cele mai frumoase împliniri”.

Directorul general Constantin Roncea, om care de doisprezece ani, de cind este la Midia, își împarte revelațiile între colectiv și combinat („acum, patru directori sint la Midia, iar pe la două, trei noaptea sint și eu acolo”) sintetizează anul 1988 astfel: „Anul cu cele mai mari și mai importante succese ale combinatului nostru. Au fost puse în funcțiune piroliza și alte patru instalații consumatoare de etilenă și propilenă, cum sint polietilena de joasă presiune, polietilena de înaltă presiune, polipropilena și etilbenzenul. Este urmarea unei munci susținute și consecința firească a maturizării colectivului nostru. În comparație cu anul 1987, au fost depășiiți principalii indicatori economici: la producția marfă, depășirea este de 2,277 miliarde lei iar valorificarea tonei de țiței a crescut cu 255 lei pe tonă”.

Unica în viață

Revelion. Noaptea care vine și trece, a mai venit, a mai trecut, va mai veni, va mai trece. Și totuși, o noapte de revelion poate fi absolut unică în viața unor oameni. Unică va rămâne pentru Mihaela și Florin Dimancea, „eroii” nopții de revelion pe care au petrecut-o cei peste 30 de musafiri în spațiosul și elegantul apartament de pe Șoseaua N. Titulescu nr. 80.

Ultima filă a calendarului lui '88 le-a adus celor doi tineri cel mai minunat eveniment al existenței. În această zi de sfârșit de an, Adrian Toma, ofițer al Stării civile al Consiliului Popular, sector 1, București, a pronunțat solemn, dar plin de căldură, cunoscutele cuvinte ce leagă două vieți: „Vă declar soț și soție”.

Pentru mine, mărturisește Florin, 1988 a fost cel mai grozav dintre toți cei 27 de ani pe care i-am trăit pînă acum. Am terminat Facultatea de mecanică la cursurile serale ale Politehnicii bucureștene, am susținut proiectul de diplomă, am intrat într-un nou loc de muncă pe măsura pregătirii pe care mi-a dat-o facultatea. Sint de trei luni inginer la „Baza de aprovizionare tehnico-materială nr. 23—Ilfov”. După cum vedeți, anul '88 s-a încheiat pentru mine cu o zi „culminantă”.

Mihaela, blondă, subțire, înduioșător de tinără în rochița-i numai volane, se dovedește emoționată și timidă în rol de gazdă a noii ei case, alături de mama-soacră.

Pentru mine este un revelion unic. Mi-l voi aminti toată viața. Anul 1988 mi-a adus cel mai frumos dar: l-am cunoscut pe Florin. 1989 va însemna pentru noi doi primul an de căsnicie. Îmi doresc să fie plin de fericire și înțelegere, cum de altfel sper că ne va fi toată viața. Vreau să-mi iau cu bine toate examenele. Sint studentă în anul V la Facultatea de mecanică, acolo ne-am și cunoscut, la cursurile serale. Și mai vreau ca și la serviciu — lucrez la întreprinderea de mecanică fină, deci tot în domeniu, — toate să meargă la fel de bine ca și pînă acum.

La un pahar cu minerii

Ca în fiecare an, minerii, preparatorii, geologii, alți specialiști din mineritul maramureșean și-au dat întâlnire la cantinele unităților miniere, unde au petrecut clipe de neuitat ciocnind un pahar de șampanie pentru împlinirile lui 1988, pentru succesele viitoare. La Baia Borșa, Băiut, Cavnic, Baia Sprie sau Herja, bravi căutători ai adîncurilor au fost, în anul de curînd încheiat, la înălțimea încrederii acordate de partid, de secretarii său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Centrala minereurilor din Baia Mare realizîndu-și planul anual la producția marfă cu 17 zile mai devreme și dînd o producție suplimentară de aproape 100 milioane lei.

Împreună cu ortacii erau prezenți în sala frumos împodobită a cantinei întreprinderii I.M. Baia Borșa minerii șefi de brigadă, fruntași pe întreprindere

în competiția pentru cucerirea trofeului „Diamant de Maramureș”.

Nicoară Greg H., cel mai vestit dintre miile de mineri care-și împlinesc rosturile aici, ne-a declarat la cumpăna dintre ani: „Sint cîștigător a trei ediții Diamant de Maramureș și împreună cu ortacii mei de la mina Burloaia sintem hotărîți să continuăm șirul succeselor. Aducem astfel prinosul nostru de recunoștință tovarășului Nicolae Ceaușescu, căruia îi adresăm cu acest prilej urarea strămășească La mulți ani, sănătate și viață lungă, pentru a conduce țara spre înaltele culmi ale civilizației comuniste”.

Fără intîrziere, după patruzeci de ani

„La mulți ani! Bine ați venit!” Urările gazdelor întîmpină fiecare oaspete, însoțite de mirosul pîinii calde, abia scoasă din cuptor de Elena, bucătarul șef al cantinei întreprinderii de mașini electrice București. De pe mese nu lipsesc mini caltaboși, nici cîrnați, nici lebărul nici loba ca la mama acasă, nici sarmalele cu mămăligă.

Cristea Drăghici a sosit printre primii. „Totdeauna cei din strungărie au fost printre cei dintîi. Și cînd spun totdeauna, nu mă gîndesc la un an, doi, ci la patruzeci, de cînd lucrez eu aici, de cînd există I.M.E.B.-ul. Cum puteam să intîrzii tocmai la revelionul celor patruzeci de ani?”

Aurel Iancu, în urmă cu cîteva ore era încă în întreprindere, în salopetă. Nevasta aproape se împăcase cu gîndul că va petrece revelionul acasă.

„Am intîrziat, ce-i drept, dar nu se putea altfel. Trebuia încheiată livrarea cu vamă a motoarelor și pompelor de sudură pentru U.R.S.S., Franța, Tailanda, Italia și Canada. 10 milioane lei valută, în contul anului 1989! Merită, nu?”

Cinci minute cu Cornel Peniu

Revelionul 1989 ne-a prilejuit întîlnirea cu Cornel Peniu, nu într-o sală de handbal, ci pe ringul de dans alături de soția și prietenii săi. Deși ieșit din „linia intîii”, el, „ultimul apărător”, continuă să rămînă încă, pentru foarte mulți iubitori ai acestui sport, un nume.

— Da, este o linie pe care o tragi ca să vezi ce ai făcut bine și ce nu. Dar ea presupune totodată și o mare putere de sinteză și analiză, o anume notă de obiectivitate pentru că altfel datele ar putea fi eronate. De multe ori este mai greu să te analizezi pe tine, decît pe cel de alături.

— Și dacă ar fi vorba de mai tinăra generație de jucători?

— Actuala formație este, după opinia mea, o îmbinare fericită între maturitatea lui Stîngă, Dumitru, Durău, Buligan, Roșca, Munteanu și tinerețea care se afirmă pe zi ce trece a lui Cocuz, Zaharia, Cîcu și alții, și care în scurt timp vor reprezenta o putere în handbalul internațional. Cu un singur amendament însă: cei tineri să nu uite nici o clipă că-i pot înlocui pe cei vîrstnici nu numai prin talent, ci și prin muncă și seriozitate, fără infatuare.

— Ce va însemna anul 1989 pentru Cornel Peniu?

— Sint inginer, dar pasiunea pentru handbal mi-a rămas nestinsă. Sint membru în biroul federației de handbal și voi participa, ca și pînă acum, la toate dezbaterile privind destinul acestui sport. Voi continua să merg cu multă plăcere la antrenamentele fostei mele echipe de club Dinamo ajutîndu-i cu experiența mea pe mai tinerii portari. De multe ori mă încearcă regretul că nu sint alături de ei, de echipa României, care în acest an are poate cel mai important obiectiv din ultimii ani, participarea la campionatul mondial grupa B.

Invitație neașteptată

Pe unele artere din Berceni s-a format în unele puncte o pojghiță de gheață care, alimentată mereu cu apă, a început să se ridice de la o zi la alta, devenind o barieră în calea trecătorilor. Recordul în această privință îl deține se pare strada Huedin. Nu se știe de cînd și de unde izvorăște apa aici. Doar cu dibăcie și cu mult calm poți ajunge la adresa dorită.

În ajunul Anului Nou, familia Stroe s-a grăbit spre casă. Trebuia să treacă din Bulevardul Constantin Brîncoveanu în strada Izvorul Crisului. A ales varianta Huedin. Numai că pe Huedin, a rămas împotmolit și un tractor! După ce s-a convins că nu se poate, omul de la volan a făcut cale întoarsă. La manevrele de întoarcere, ajutat de soție, aceasta își pierde poșeta. În aceeași seară dau să trec și eu pe Huedin. Nu am reușit. La lumina farurilor am zărit poșeta. Era deschisă. Cineva trecuse cu mașina peste ea. Un carnetel „ni-a atras atenția. Ridic obiectul găsit și adun hîrtiile căzute în jurul lui. După cîteva manevre, ajung și eu acasă. Curăț cu mîgălă poșeta și, în grabă, răsfol-sc primul act la îndemină, aflînd că persoana care o pierduse se numește Sabina Stroe și locuiește pe strada Izvorul Crisului, Bloc D3, ap. 14. La cîteva pași de mine. Sună cineva la ușă. Este un vecin. Cătălin Gherghina, un tînar care venise să-mi facă urări de sărbători. L-am rugat să vină cu mine. În mai puțin de cinci minute am sunat la apartamentul 14 din blocul D3. Ne-a întîmpinat chiar Sabina Stroe. De cum ne-a văzut a și exclamat: „Ați găsit actele!” Nu aveam de gînd să-i spunem de la început acest lucru, dar vîzînd bucuria femeii, am răspuns afirmativ. Am fost rugați să intrăm în casă. Lume multă. Soțul, cei trei copii, frați, cumnați, invitați. Am fost așezați în capul mesei. În cele cîteva minute petrecute împreună aflăm că Sabina Stroe este contabil principal, soțul inginer, iar cei trei copii liceeni. Închinăm cu ei o cupă de șampanie, satisfăcuți că la bucuria și veselia vădită în această minunată familie am adăugat și noi o mică pîrtică.

Gîndind la împlinirile viitoare

Anul nou 1989 a sosit cu cîteva zile mai... tîrziu față de momentul cînd oamenii muncii de la întreprinderea de tractoare din Miercurea Ciuc au îndeplinit planul pe 1988 la toți indicatorii. Acel moment, situat în a treia decadă a lunii decembrie, a prilejuit sărbătorirea a trei „avanrevelioane” la clubul întreprinderii. Iar cînd anul nou a venit cu adevărat, prin curgerea firească a timpului, muncitorii, tehnicienii și inginerii întreprinderii de tractoare trăiau din plin emoția prilejuită de audierea Mesajului de an nou adresat țării de către președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Fie că se aflau la cabanele Șumuleu și Păltinș, fie în localurile din rețeaua alimentației publice din Miercurea Ciuc, fie că se găseau acasă, mulți dintre ei în noile apartamente primite anul trecut, cum a fost cazul lui Eugen Vaidos, Vizi Andraș, Nicolae Tudor și alții asemenea lor, muncitori fruntași ai întreprinderii, ei au toastat cu totii pentru succesele anului încheiat, pentru împlinirile viitoare. Și printre fireștile telefoane de an nou, ei, făuritorii de tractoare din Miercurea Ciuc, au solicitat și portul Constanța, unde sub conducerea subinginerului Ioan Dragomir, muncitorii Remus Iuga, Daniel Laszlo, Emil Tiriac și alții, cu toții 15 la număr, supravegheau încărcarea pe vapor a 400 de tractoare destinate exportului.

MIHAI STĂNESCU, RĂZVAN BĂRBULESCU, LIANA MOLNAR, GHEORGHE PETER, ROXANA MANOLESCU, OVIDIU MARIAN, MARIA RADU, RADU CIPRIAN-POP ■

Vitrina artelor

Teatru

Simbol viu

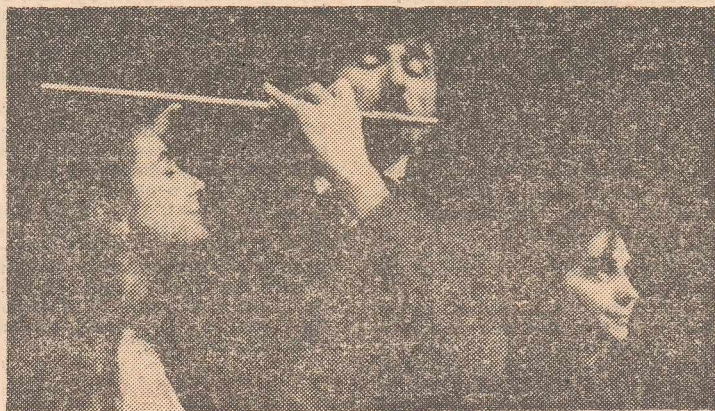
Potrivit artei poetice ibseniene binecunoscute, a scrie înseamnă a ne judeca pe noi înșine. Probabil că și regizorul de teatru — cînd e un creator autentic, care-și îndeplinește întru totul menirea, vocația — ține scaun de judecată asupra-și înainte de toate, atunci cînd produce, din drama zămisliată de scriitor, cu instrumentarul artei colective a teatrului, spectacole vii, intrupate din imagini purtătoare de viață. Transpunind scenic o piesă în viziune modernă atît de frapantă, parte din tezaurul nepieritor al dramaturgiei universale, cum e **Rața sălbatică** a acestui „Mesia grandios și sumbru al Nordului”, Henrik Ibsen, ea trebuie judecată în întregul ei, cu valențele sportive.

Ce dovedește cea mai nouă judecată de sine a regizorului Dan Alecsandrescu, premiera montării sale ce a avut loc cu cîteva zile în urmă la Tîrgu Mureș, cu **Rața sălbatică**? În această ordine de idei, cea mai importantă și mai presus de orice dubiu concluzie se enunță astfel: reprezentarea se dovedește a fi proba sensibilei umanității a conduitei sale artistico-cetățenești, a înțelegerii umane, a înțelepciunii cristalizate de-a lungul mai multor decenii de practica scenică, eres exprimat printr-o regulă existențială celebră, atît de dragă lui Marx: „Nihil humani a me alienum puto” (Nimic din ceea ce este omenesc nu-mi este străin). Acest nobil principiu existențial transferat în profesiunea de credință a regizorului, pătrunde adînc în stilul montării scenice a **Raței sălbatică**.

Este evident: temelia socială a **Raței sălbatică** a dispărut din lumea noastră. Atras de dramaturgia lui Ibsen, Engels declara, în anii săi de maturitate, într-una din epistolele sale (scrisă lui P. Ernst, la șase ani după premiera **Raței...**) remarcînd avîntul literaturii norvegice: „Cu toate greșelile sale, dramaturgia lui Ibsen, spre exemplu, ne oferă o oglindă a unei anime lumi care, cu toate că aparține burgheziei mijlocii și mici, se deosebește incommensurabil de mediul german. E o lume în care oamenii își mai păstrează caracterul, mai dispun de spirit de inițiativă și, chiar de o fac cu o anume bizarerie față de procedeele și noțiunile din străinătate acționează în mod independent. În ceea ce mă privește, prefer să cunosc mai întîi o asemenea lume și să emit pe urmă sentințe asupra ei”.

În concepția sa regizorală, se pare că Dan Alecsandrescu ar fi valorificat sus-pomenita apreciere a lui Engels, care, relevînd trăsăturile caracteristice ale burghezilor din dramele ibseniene, îi deosebește net de cei din Germania, plămădiți după o revoluție soldată cu un eșec; să-l cităm din nou pe Engels: „de acea burghezime, ce s-a alcătuit în neorindulă drept clasă, caracterizată de lășitate, mărginime, lipsă de dibăcie, incapabilă de orice inițiativă. Burghesia ori N. — notează Engels, vorbind despre Norvegia și realitatea socială din dramele lui Ibsen — acești indivizi acționează mai mult ca alții, efectul lor se întrevăde în altă literatură...” În **Rața sălbatică** resemnarea și lipsa de iluzii, proprii lui Ibsen, se aprofundează; aducînd în prim plan figura filistinului ce năzuie spre acțiune, spre progres, în felul său, autorul produce o autentică imagine artistică, autentică sub raport social și psihologic despre ceea ce se petrece „acolo și cînd cineva mai ia în serios idealurile burgheze”. Punîndu-se în slujba unui astfel de mesaj scriitoricesc, își zugrăvește personajele în culori grotesti, tragice, aplicînd deopotrivă, în toate ungherele dramei, cu consecvență, faimosul binom de sensuri al dialogului ibsenian; figurile sale își poartă indeobște, conversațiile într-un chip derutant: una spun și alta gîndesc. Elementele comice și tragic grotesti incastrate în simboluri

alternează în acest chip, într-o formă dramaturgică elaborată cu o precizie matematică. Performanța regizorală a lui Dan Alecsandrescu se concretizează în variațiunile, unduirile de gînd și tonalitate, în oscilațiile raționale și sentimentele pe care, în realitate, le instituie însăși „rocada valorilor relative” surprinsă cu atîta aplomb de Ibsen. Temeiul acestor undiri: ridicolul suferințelor tragice (spre exemplu, izolarea umană a bătrînului Ekdal, ori înșelătoria din căsnicia lui Hjalmar Ekdal); iluziile false (de pildă ideile fixe ale bătrînului Ekdal) care par a fi adevărate, nobile, frazele dogmatice, tarate de găunoșenie, diatribele profetice (de pildă, tiradele lui Gregers Werle) care au efectul unor conduite umane cu miez; totul e întors pe dos, fără ca spectatorul să fie surprins din cale-afară și la urma urmelor, plurivalența simbolurilor copleșește universul zugrăvit, totul e învăluit într-o lumină tragicomică și grotescă. „Cînd scriam la **Brand** — mărturisește autorul **Raței sălbatică** — aveam pe masa mea de lucru un scorpion, într-o cană goală. Animalul se îmbolnăvea la răstimpuri, atunci îl hrăneam cu un fruct mai moale, aruncîndu-l în cană; se prăvălea furibund asupra prăzii, înjecînd-o cu otravă și se înzdrăvea astfel subit. Oare nu simțem și noi, poezii, asemeni

lui?”. întrebă Ibsen. Viziunea originală și modernă a lui Dan Alecsandrescu asupra **Raței sălbatică** se întemeiază pe o aspirație creativă conștientă, explicabilă cu ajutorul metaforei conținute în mărturisirea de mai sus; apelînd la forța creativă, regizorul a utilizat momentele „de vindecare și de ușurare” ale marelui dramaturg norvegian, mai ales acelea în care Ibsen și-a injectat „otrava” în materialul de viață, în personajele și situațiile sale scenice. Ca rod al trudei regizorale îndelung gestate și concentrate pînă la esențe, din plămăda realismului spiritual al **Raței sălbatică** s-au născut în spectacolul secției române a Naționalului din Tîrgu-Mureș atît imaginile și scenele grotesti — tragi-comice cu valoare de simbol, cit și creațiile actoricești de o valoare ieșită din comun, dispunînd de forța generalizării artistice.

Dintre actorii-interpreți se cuvine să amintim în primul rînd creația lui Aurel Stefănescu în personajul central, Hjalmar Ekdal; cu această minunată realizare artistică, actorul se înscrie printre cei mai buni interpreți ai artei teatrale românești contemporane. Folosînd mijloace artistice de o varietate captivantă, de un rafinement ieșit din comun, cu un joc necrispat și avînd grandioare, rafinate schimbări de inflexiuni ale glasului și timbrului, cu o mișcare frapantă înălțîndu-se deja deasupra realității, dansînd în virful picioarelor, cu virtuozitate, realizînd coregrafia scenică a plurivalenței, avînd bravura transpunerii sincere și artistice, aliate cu sugestia distanțării, actorul a creat, în personajul fotografatului Hjalmar Ekdal figura cabotinului sentimental de mare calibru, emanată din imaginația lui Ibsen, o figură de care noi spectatorii, ne vom aduce aminte mulți ani de aici încolo. Interpretînd acest rol, Stefănescu va fi avut prilejul să simtă cea mai mare bucurie ce o poate avea actorul, întrucît din primul moment al spectacolului pînă la ultimul a reușit să convingă pe spectator că și-a

însușit suflul, slova, glasul, gestul, mimica, mișcarea lui Hjalmar, că a devenit una cu el în trup și ființă. Partenerii săi minunați: Marinela Popescu, cea care a personificat cu vigoare pe Gina Ekdal, și deopotrivă, deosebit de înestrata Florentina Mocanu, studentă în anul III la Institutul de teatru din localitate, ar putea și dinșii mărturisi că, avînd prilejul de a participa la acest spectacol de referință, au simțit în adîncul lor care este cea mai mare bucurie pentru un actor. Ar merita o caracterizare aparte, o analiză și apreciere pînă în cele mai mici detalii jocul minunat, grotesc al lui Ion Fiscuteanu în Doctorul Reling, o creație elaborată cu multă culoare și umor, strălucînd adîncimi sufletești. Contribuția artistică a celorlalți interpreți e demnă de stimă și prețuire profesională. Nu putem vorbi decît în superlative despre aportul scenic conștiințos, de creație frumoasă, artistică a lui Ion Sășăran (Werle), Radu Dobre Basarab (Gregers Werle), Constantin Sășăreanu (bătrînul Ekdal), Doina Preda (Doamna Sorby).

S-ar cuveni, poate, să trecem sub tăcere două accidente nedorite: atunci cînd relatăm despre un asemenea eveniment teatral de o importanță ieșită din comun. Totuși, le pomenim teamei avînd în vedere nivelul neasemuit al spectacolului Ib-

sen de la Tîrgu Mureș. Scenele cu care demarează partea a II-a, imagini ce imită stilul ilustrativ al filmelor mute — jocuri imagistice chiar dacă sînt „cioplite”, deci salvate de supralicitare, mi se par a fi inutile, străine de modalitatea interpretativă intimă, aproape de sublim, colorată cu tușe tragic-comice, simboluri lirice a întregului. Mă gîndesc în aceeași ordine de idei și la ilustrația muzicală despre care, deși am în vedere observația lui Thomas Mann, atît de pertinentă: „drama muzicală wagneriană e aproape înrudită cu dramele în proză ale lui Ibsen”, nu prea mai am multe de spus: datorită lipsei de funcționalitate, de imaginație, datorate și naturii sale primitive, produsă de genul în care au fost create, muzica romanțios-electronică, ilustrația este incapabilă să alcătuiască o metaforă muzicală propice pentru simbolul dramatic ibsenian, să umple de conținut pe potiră dramel. Decorul, lucrarea artistică exigentă a lui Traian Nițescu, cu efect, expresiv, și într-adevăr propice sub toate aspectele, ne ajută să uităm pomenitele lacune de frumusețe.

Rața sălbatică a lui Ibsen s-a împlinit pe scena Naționalului tîrg-mureșean, într-un simbol miraculos, care se încrustează profund în memorie. Minciuna e împușcată, ea pierde pe scenă, dar simbolul aducerii aminte al vieții care ne atrage mereu atenția asupra necesității recunoașterii puterilor și slăbiciunilor omenesți trăiește parcă în noi, zboară, strigă deasupra capetelor noastre, datorită unui spectacol care plămădește lumi cu oameni, datorită influenței și efectului său viu. Întrucît nenumărate sînt formele de inumanitate care în nenumărate chipuri ne pot duce în ispită... Pentru acest simbol în stare să ne constientizeze il felicităm pe Dan Alecsandrescu și colectivul său. Au reușit să îmbogățească cu o premieră de referință, de importanță națională spectacolul românesc, întreaga cultură a țării.

HAIDU GYÖZÖ

Muzică

Act de cultură

Anul 1988 s-a sfîrșit, dar el a fost darnic cu noi, poate fi caracterizat drept o fructuoasă perioadă de timp, înălăuntrul căreia muzica românească a cunoscut același mers înainte: creația de valoare în toate genurile, arta interpretativă de mare tinută și, mai presus de toate, desfășurarea celei de a XI-a ediții a Festivalului internațional „George Enescu”. Ecourile acestuia stăruie încă în toți iubitorii de frumos, însă mărturiile cele mai prețioase le constituie discurile lansate în acele zile fierbinți, documente sonore de mare preț.

Casa de discuri **Electrecord** și-a dovedit de mult hărnicia: cifra enormă de editări și multiplicări demonstrează din plin importanța pe care o are această întreprindere. Muzica de orice fel, populară, corală, de operă, operetă, simfonică, vocal-sinfonică, de cameră etc., intră în casele noastre datorită muncii acestui minunat colectiv. Dar efortul și pricepera lui, ca și eficiența, au fost cel mai bine relevate chiar în cadrul zilelor Festivalului: seara avea loc concertul, iar a doua zi discul era prezent în standurile de vinzare anume deschise la Ate-neul Român, Studioul de concerte al Radioteleviziunii, Opera Română etc., adică în toate locurile în care pulsația manifestărilor muzicale se simțea cit mai puternic. Practic deci, muzicienii angajați ai **Electrecordului** au renunțat a fi martori „pe viu” ai concertelor, pentru ei cunoștința cu oaspeții străini fiind doar auditivă; practic, maeștrii de sunet, inginerii, matriterii și celelalte categorii de personal ale aceleiași

instituții, au renunțat la odihna lor, căci a înregistrat, a matritat noaptea, a multiplicat dimineața, a ambalat la prînz și a expediat discurile după-amiaza pentru a fi cumpărate seara, la concert, timp de 10 zile neîntrerupt, nu este o muncă ușoară. Și cu atît mai mare este recunoștința melomanului care, lată, la trei luni de la apariția lor — deschide cutia cu cele 14 discuri, setul complet al Festivalului internațional „George Enescu”, retrăind în fața pickup-ului aceste evenimente memorabile, situate în fruntea manifestărilor muzicale ale anului. Să ne amintim cun-prinsul discurilor: cronică „F.E. 88.01” — „F.E. 88.14”, care ni-i readuc pe Georges Pludermacher (Franța), Ferdinand Klinda (Cehoslovacia), Alirio Diaz (Venezuela), Alexandr Rudin (URSS), cvintetul de alămuri „Prahá”, Vjekoslav Sutej (Iugoslavia) în compania lui Ion Voicu, Cem Mansur (Turcia), Michael Roll (Anglia) însoțit de Horia Andreescu, pe dirijorarea Françoise Legrand (Franța) acompaniîndu-l pe Valentin Gheorghiu, dar și pe marii noștri șefi de orchestră Mihai Bre-diceanu și Cristian Mandeal, acesta din urmă avîndu-l ca solist pe Gavrilă Costea, ori orchestra de cameră a Filarmonicii „George Enescu” condusă de Nicolae Iliescu; sau, în sfîrșit, o selecție de cîntece patriotice, mici cantate datorate compozitorilor Mihail Jora, Cornel Tăranu, Cornel Tălescu și Sergiu Eremia, prezentate în cadrul Festivalului.

Discul-cronică a rămas unul dintre puținii martori ai remarcabilelor evenimente muzicale petrecute în toamna bucureșteană 1988. El se constituie și drept un mesager fidel, peste hotare, pentru toți cei ce iubesc muzica. Și pentru aceste adevărate acte de cultură, acum, la încheierea acestui an, trebuie să aducem prinsoasă recunoștință noastră muncii minunatului colectiv al Casei de discuri **Electrecord**!

CLAUDIU NEGULESCU

Plastică

Istoria revizuită a unui obiect ceramic

Vasile Cercel socoate, într-un text de autodefinire, tipărit cu ocazia expoziției sale de ceramică de la „Simeza”, că lucrările prezentate sînt „cutii”. Modestia patetică a poziției artistului ne face atenți asupra celorlalte rațiuni, nemărturisite, ale manifestării, cele mai multe din ele interesînd direct statutul decoratorului, adică al creatorului dependent. **Dependența** relativă, firește, considerată indeosebi vizavi de **independența pictorului**. Ca și arhitectul, decoratorul trebuie să ia aminte la o sumedenie de funcționalități. „Cutii” (recipientele) se produc, de mii de ani, cu un scop, pentru o practică. În principal, și dintotdeauna, ceramicii au conceput „cutii” — adică obiecte derivînd de la sferă sau cub și în care se poate depozita ceva. Conținutele sînt, de mii de ani, aceleași, obiectul conținător — cutia, bolul — are însă înfățișări diferite. Nu există activitate creatoare cu o comandă mai nenuantată, mai ferm controlată de tradiție și, în esență, mai inhibitoare. Se produc, în toată lumea, mii și mii de tipuri de vase de ceramică. Și iată ce i se cere unui ceramist, deprins în facultate cu ideea că are destin de artist: gîndește și tu o cutie, care să fie întocmai celorlalte cutii, ce s-au conceput pînă astăzi și, totuși, altfel, diferită de ele, originală!

Se înțelege că sarcina ceramistului este foarte grea și că e obligat, dacă vrea să fie remarcat pentru creativitate, pentru originalitate, să considere cu un ochi critic istoria domeniului. Un ceramist ce ambiționează să se manifeste ca artist plastic independent, un decorator preocupat să expună trebuie să fie nu numai un om cult (în arta sa), dar și un spirit activ neliniștit, plăcîndu-i să riște. E important să discutăm chestiunea riscului.

Riscul artistului independent privește construcția propriei ca-

riere; decoratorul (artistul dependent) nu are cum să fie un „neînțeles”. El trebuie să fie neapărat un artist înțeles, un om al riscului controlat, devenit clauză de contract, un risc cu acceptul beneficiarului.

Expoziția lui Vasile Cercel nu are un beneficiar industrial. Făcîm precizarea, deoarece multe din manifestările ceramistilor numai împlinitor nu-l au. Dar ar putea oricînd să-l găsească. Vasile Cercel expune cutii de porțelan pe care doar într-un tirziu și cu o dispoziție poetică generoasă le poți numi astfel. Ele pot suporta un conținut — un lichid sau orice altceva ce trebuie păstrat într-o cutie, într-un vas ceramic — dar ar fi o exagerare să pretindem asta. Sînt cutii de contemplant, de cercetat cu o curiozitate critică și cu un ochi cultivat. Gratuitatea obiectului e numai aparentă. El răspunde unor funcțiuni, altele însă decît cele inventariate și îngăduite unui recipient de ceramică. Ciclul a fost deschis cu obiecte mici și albe, cu un exces de decor astfel încît să bănuim și o bogăție de noi funcțiuni (în felul paradoxal în care mai multe cozi și capace, de exemplu, ar indica un plus de întrebunțări la o cană). Cu timpul, „cutiile” au căpătat dimensiuni monumentale, iar adăugirile (aripioarele cu geometrie liberă ce le înconjoară și le precizează identitatea, întocmai aripișoarelor de răcire la un sofisticat motor cu combustie internă) au devenit prielnice unei priviri de imaginativ. Nu te întrebă „ce e asta?” întrucît te pasionează că e așa. Vasile Cercel renunță treptat, spre încheierea ciclului, la obiectivul tradițional al ceramistului — confortul optic, tactil — în favoarea a ceva mai dificil, a ceva opus confortului și anume efortul. Publicul e invitat să descopere forma dintii, ideea primă sub un strat de culoare ce ambiguițează impresia. Un joc, dar unul dificil. Nu sînt sigur că artistul a voit aceasta, sînt liber însă a dezvolta una din sugestiile oferite chiar de operele sale.

Vedem dar că modestia enunțului din catalog e o delicată înșelăciune. Modestii nu deschid expoziții, nu se oferă polemicii, nu caută a fi originali. Expoziția lui Vasile Cercel numără ambiții, din care o parte sînt motivate de eleganțe și rafina-te realizări.

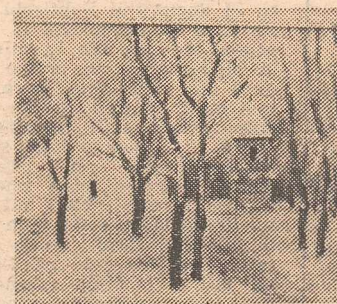
TUDOR OCTAVIAN

Apartenența actului de cultură

(Urmare din pag. 9)

Pentru a ne ancora în realitate, să ne întoarcem un pas înapoi și să ne reamintim spusele lui Titu Maiorescu: „Căci fără o cultură poate trăi încă un popor cu nădejdea că la momentul firesc al dezvoltării sale se va ivi și această formă binefăcătoare a vieții omenești dar cu o cultură falsă nu poate trăi un popor, și dacă stăruiește în ea, atunci dă un exemplu mai mult pentru vechea lege a istoriei: că în lupta între civilizația adevărată și între o națiune rezistentă se născă națiunea, dar niciodată adevărul”. Adevărul cauzei actului major de cultură în societatea noastră socialistă rezidă limpede din **Expunerea** secretarului general al partidului la marea Forum din luna noiembrie, cind sublinia: „Creația literară, artistică trebuie să realizeze noi opere care să oglindească uriașa muncă a poporului nostru. Avem nevoie de noi romane, noi piese de teatru, noi poezii în care eroii principali să fie muncitorii, țărani, intelectualii, cu preocupările lor, cu dorințele lor de progres, de bunăstare, cu hotărârile lor de a contribui la fărâșirea socialismului și comunismului în România”.

Monumentul culturii românești a fost clădit — începând de la cronicari, trecind prin steaua lui Eminescu, și pînă în zilele noastre — cu truda și inspirația unor generații ce n-au trecut precum cometele pe cerul artei și literaturii românești. Insemnele durate de înaintași sînt acum împlinite, la scara întregii țări, de eferescența patosului revoluționar, cu care se scrie noua geografie spirituală a patriei. Invocarea unor complexe

În acest număr — lucrări de Vasile Mureșan — Murivale

(reale sau imaginare) față de culturile din alte părți, nu-și mai are temei. „Blestematul complex de inferioritate”, cum denumea acest fenomen un istoric literar contemporan, nu mai are epigoni printre noi, epocile de umilință poliucă, de izolare culturală și de dominație a unor curente străine, au ramas în urmă.

Exemplul unui Coresi poate fi evocat și în cazul în față, cu o seamă de concluzii practice: atunci cînd el constata că am rămas în urmă cu cărțile tipărite în limba românească, nu s-a lamentat, spunînd că nu sîntem în stare, ci a trecut el însuși la tipărirea acelor adevărate monumente de limbă veche românească: „Catehismul”, 1559; „Tetraevangeliarul”, 1561; „Apostolul”, 1563; „Liturgierul”, 1570; „Psaltirea”, 1570 s.a., deschizînd drumul cărții românești, în lume.

Educația maselor prin cultură devine un nonsens dacă actul respectiv nu vizează o finalizare de înaltă ținută etică și morală, și nu precede viziunea consumatorului de rînd, canalizîndu-i, el — actul de cultură — opțiunile spre frumos și durabil. Valențele adevăratei apartenențe ale actului de cultură autentic, se revendică doar prin prisma modelării și transformării conștiințelor, prin sădirea în rîndul poporului a acelor valori perene, înglobate în patriotismul socialist, al faptei cotidene. Oricare alt fel și oricare alte convergențe ale actului de cultură poartă în derivă nobila misiune de a potența elanul creator al masei.

Paralel cu edificarea materială a societății, dar necesitînd devansarea acesteia, cultura spirituală a poporului se înscrie organic în marea operă de construire a socialismului și comunismului pe meleagurile Mioriilor. În acest cadru ideal, activitatea ideologică, politico-educativă, de formare a omului nou, cu o înaltă conștiință revoluționară, socialistă creează noi valori spirituale, dintr-o înaltă filozofie de aur ale tezaurului nostru popular.

Mesajul lăsat de Eminescu, precum că: „Patria este iubirea trecutului” — devine astăzi mult mai complex, pentru că Patria înseamnă — pe lângă aura și moștenirea trecutului valoros — prezentul de pe colanetele zvelte ale magistratelor socialismului și, mai ales, viitorul cu care ne vom întîlni dincolo de hotarul apropiatului mileniu III.

Pasajul eroic din **Serisoarea III**, care glorifică faptele legendare ale românilor în lupta pentru neatințare este unul dintre cele mai cunoscute din întreaga creație eminesciană. A contribuit, la aceasta, în primul rînd, vibrația patriotică a versurilor, date ca exemplu în manualele școlare încă de la sfîrșitul veacului trecut și dramatismul scenei, devenită centru de greutate la serbările elevilor. De altfel, marii actori ai acestui veac s-au întrecut în a recita pasajul, la spectacole, iar în epoca modernă, a Radiodifuziunii, pe bandă de magnetofon, de la C.I. Nottara, I. Manolescu, G. Vraca, George Calboreanu, Ludovic Antal, Ștefan Ciubotărașu la I. Caramitru, Ovidiu Iuliu Moldovan sau Dinu Manolescu.

Pasajul conține celebrul dialog dintre Mircea cel Mare și Baiazid Fulgerul și a suscitat interesul istoricilor literari în legătură cu exactitatea faptelor evocate. Pentru că visul sultanului cu valoare de simbol invocat de Eminescu este atestat istoric în legătură cu Osman; lupta de la Nicopole, nu putea fi citată de Baiazid înaintea bătăliei de la Rovine, la 10 octombrie 1394, pentru simplul motiv că a avut loc cu doi ani mai tîrziu, la 1396, cînd sultanul otoman a învins armatele cruciaților conduse de Sigismund de Luxemburg; în sfîrșit, că Mircea nu putea apărea ca „un moșneag” întrucît avea cam aceeași vîrstă cu Baiazid, în jur de 40 de ani (Baiazid s-a născut la 1354 iar Domnul român probabil la 1355).

Eminescu a avut știință exactă din Herodot, din istoricul Homer, dar și din alte surse, că Osman visase mărirea imperiului și de altfel, într-o primă versiune (ms. 2260) îl citează ca atare: „Și Osman sultanul tîrziu cu cutremur se deșteaptă...”. Cît privește celelalte fapte de istorie, și ele deplin cunoscute, au fost intenționat punctate altfel de poet, întrucît înfăptuia o operă literară, în care era necesară pregnanța personajelor, greutatea „bătrînului”, „moșneagului”, demn, stăpînit, cumpătat, Mircea, față în față cu plinul de sine, arrogantul, învîpăiatul, Trăznitul — cum era numit — Baiazid.

Că Eminescu era deplin informat asupra istoriei o dovedește acest pasaj din suita de articole **Studii asupra situației** („Timpul”, 17—24 februarie 1880) în care

reconstituia desfășurarea evenimentelor: „Mircea I — acest prototip luminos și al artei războinice și al celei diplomatice la români — n-a gîndit toată viața lui decît la mîntinerea neatințării. La 1394 bate pe Baiazid Ilderim în memorabila luptă de la Rovine, păstrată în memoria întregii Peninsule Balcanice; la 1395 încheie tratat de alianță cu Ungaria; la 1396 ia parte la bătălia de la Nicopole, la 1398 bate el singur pe Baiazid lîngă Dunăre...”

Licențele sint de ordin poetic și variantele de lucru dovedesc, de la început, tendința de a-l „îmbătrîni” pe Mircea, folosîndu-se deopotrivă caracterizarea **bătrîn și moșneag**, în versiuni ca: „un bătrîn / mîncat de grijă / atît de simplu / după

Centenar Eminescu

Vibrație patriotică

vorbă, după port”; „O! Tu nici / nu vezi / visezi / bătrîne cîine, față vi s-au pus”; „Iar atunci bătrînul / iară vorbelor acestor / Le-a răspuns bătrînul rege așezat și blind ca Nestor / — De-un moșneag, da împărate, căci moșneagul ce-l privești / Nu e om de rînd... ci / brațul / mîntea / țării românești”. (ms. 2260) sau „Nu e om de rînd, ci este / mîntea / Domnului / Țării românești” (ms. 2282).

Este, de asemenea, cunoscut faptul că, dacă pentru partea satirică a acestei **Serisori** există proiecte anterioare anului 1878, partea istorică a fost concepută în urma contactului direct cu **Documentele Hurmuzachi** pe care le-a tradus în vara celui an, stînd aproape două luni la conacul lui Nicolae Mandrea din Florești-Oltena. De la această dată Mircea I Voievod devine una din marile prezențe în publicistica lui Eminescu, fiind citat de zeci de ori, ca model al luptei pentru neatințare, pentru apărarea ființei naționale a neamului.

În ce privește, versul „Noi? Bună pace!” el figurează tot începînd din variantele de după 1878. În ms. 2260: „Iată vine un sol de pace c-un ștergar / într-un toiag / în virf de băț / Baiazid privind la dînsul din auritul mîndru jeț / Ce vrei / îl întreabă groaznic / — Bună pace și de n-o fi cu bănat / Domnul țării vrea să vadă pe vestitul împărat...”. Și în ms. 2282: „Iată vine un sol de pace / c-un ștergar / în / c-o năframă-n / virf de băț / Baiazid, privind la dînsul / din împărătescu-i jeț / îl întreabă cu dispreț / Ce vrei / tu / zise / Bună / — Bună pace! Și de n-o fi cu bănat / Domnul nostru-ar vrea să vadă pe mărîtul împărat”.

Ideea de pace este tratată cu insistență, în articole, începînd din 1878, și considerăm că faptul este profund legat de încheierea Războiului de Independență, de momentul în care Eminescu, privind armata română, întoarsă victorioasă la 8/20 octombrie, defilînd prin București, meditează profund la problema războiului, cutremurat de dezastrele produse în rîndurile țărănilor români participanți, Calea Mogoșoaii din București devine din acea zi, Calea Victoriei. Dincolo de victoria care a pecetluit mai presus de cancelăriile diplomatice, Independența națională, marea problemă care îl frămîntă este a jertfelor miilor de țărani, a condițiilor dramatice în care s-a desfășurat războiul. El însuși avea fratele cel mic, pe Matei, printre participanți, precum și mai mulți prieteni, între care Al. Chibici-Revneanu, care îi vor fi relatat adevărurile asupra desfășurării lui. Problema păcii durabile devine fundamentală pentru conștiința eminesciană și ea este implicată și în **Serisoarea III**, concepută exact în această perioadă. El lasă, de altfel, în ms. 2257, una, din cele mai frumoase caracterizări ale națiunii sale, cu accent pe valorile morale ale vremurilor de pace:

„Viteaz în războaie, muncitor și liniștit în timp de pace, apărător de adevăr, glumeț și senin, drept și bun la inimă ca un copil, poporul românesc nu e capabil nici de trădare nici de infamie”.

Astfel, dorința românească de „Bună pace”, devine o coordonată a întregului său scris.

VICTOR CRĂCIUN ■

Ioan Horvat Bugnariu:

(Urmare din pag. 9)

— Primele reușite: prima participare republicană, prima internațională, prima „personală” organizată în 1977 împreună cu soția mea Corina Horvat Bugnariu, aici, la Cluj-Napoca. Bucurii, totuși, uitate. Adevărată și marea bucurie o trăiești, de fapt, cu fiecare lucrare pe care ai isprăvit-o așa cum ai dorit. Desul de puțini oameni înțeleg efortul uriaș al artistului sau al omului creator pentru a isprăvi un lucru care oricînd poate fi ignorat. Artă se face mereu într-o anumită conjunctură și apare mereu într-un anumit context. De fapt, destinul artei seamănă foarte mult cu destinul nostru, al oamenilor.

— Ce v-a adus perioada de studii de la Paris?

— O mai bună orientare în spațiu și timp, o judecată mai corectă a valorii, mai multă siguranță și echilibru.

— Cît de nonconformist trebuie să fie un artist-creator?

— Artiștii nu sînt nonconformiști, și nici nu trebuie să fie. Prin natura ocupației lor, ei trebuie să caute adevărul de dincolo de aparențe, aparențe care satisfac necesitățile marii majorități. Ei sînt ca pietrele care rămîn pe plajă cînd se retrag valurile. De aceea, pentru multă lume, artiștii par nonconformiști. Dar nu sînt! Ei nu se retrag cu valul. „Serviciul” lor nu se termină după oț ore de lucru. Ei rămîn artiști zi și noapte, cît timp le este dat să trăiască, fără încetare. A te naște cu un talent, înseamnă a te naște cu multe responsabilități în plus!

— Ca artist, ce v-ați propus, să adresați întrebări sau să oferiți răspunsuri?

— Eu am fost întotdeauna conștient că arta trebuie să

pună întrebări, dar în așa fel încît să nu existe doar un singur răspuns! Și, că trebuie să răspundă, astfel încît să ne ofere șansa de a rotunji acel răspuns cu propriul nostru discernămint!

— Artistul e și el un mare „consumator” de artă. I.H.B. ce tablou ar ține să-l aibă în camera de lucru?

— Cînd m-ați întrebant, cred că v-ați gîndit la toți aceia care dispun de așa ceva. Oricum, această întrebare îmi amintește de controversata problemă în lume a locului și rolului artei plastice azi. Mai precis, nu este sigur că arta plastică de bună calitate trebuie neapărat să ia drumul muzeelor sau al colecțiilor particulare. Artă trebuie trăită acolo unde artistul o face publică, și nu se impune legic să fie și posedată! Nu putem duce acasă, cu noi, concertele la care asistăm, dar mergem de la concert cu o trăire unică, irepetabilă. Dacă posedăm o carte, nu-i sigur că mesajul ei ne-a „atîns”? Prima dată se impune s-o citim. Pe de altă parte, este firesc să-ți dorești o lucrare sau chiar mai multe de la un artist a cărui operă îți este apropiată. Nu pot exista rețete! Altfel, mi se pare grotesc și lipsit de bun simț să folosești arta plastică drept element de ambiantă a interiorului în care muncești sau te odihnești, să o **sortezi**! Fiecare din noi am putea avea la locul de muncă — fie birou, fie cameră de lucru, atelier etc. — lucrări care să ne amintească despre responsabilitățile care ni le-am asumat. Ați fi, poate, tentat să știți și ce mi-aș dori, din lumea artelor plastice, în camera de odihnă! Vă răspund, povestîndu-vă o întîmplare din vremea cînd eram elev la Liceul de arte din Cluj-Napoca. După un an de studii intens, am fost trimis într-o tabără de vară, unde, chiar din prima dimineață am fost sculat la șase și jumătate dimineața. Am fost intrigat și

I-am întebat fără ocol pe profesorul ce ne însoțea ce fel de odihnă poate fi aceasta, la care răspunsul a fost ferm: „odihnă activă, băiete!” Vă mărturisesc, după ceva mai bine de un sfert de veac de atunci, că de blestemăția aceasta de odihnă activă n-am mai scăpat! Am convins gerea că odihna noastră nu mai seamănă de loc cu odihna de care se bucurau pe vremuri buciicii noștri! Ce aș „ține” în camera de odihnă? Oricum, tablouri tonifiante, care să-mi mențină gîndirea în „stare” de lucru. Și le-aș schimba cît mai des. Bineînțeles, imediat apare jenanta problemă pecuniară. Dar, poate n-ar fi rău să „cîntărim” din cînd în cînd cît cheltuiim pentru fizicul nostru și cît pentru intelect. Artă trebuie să mențină în noi, mereu, o flacără!

— Vă propun, totuși, să deschidem și porțile institutului clujean de arte plastice. Într-o autobiografie, „la zi”, ce ați scrie la capitolul „activitate didactică”?

— Că în cei aproape douăzeci de ani de cînd sînt asistent la secția grafică am predat toate disciplinele de mîiestrie din specialitatea noastră, că acum conduc grupa anului patru seral la disciplina „compoziție” că țin cursurile de fotografie artistică, de tehnologie a producției tipărite, tehnoredactare artistică, de istorie și artă a scrisului, gravură și tehnici grafice artistice, atît pentru studenții de la „zi”, cît și pentru seraliști...

— Chiar, cum e viața „seraliștilor”?

— Aspră! Nu vreau să spus prin aceasta că rezultatele sînt sub cota celor de la „zi”, ci faptul că pentru a atinge rezultatele excepționale la care a jung, ei muncesc înzecit pe fondul de oboseală cu care vin din producție. Ce să vă spun? Muncim cu un tineret minunat, avid de cunoștințe, profund angajat în problemele vieții și artei contemporane. Admirîndu-le efortul

și pasiunea pentru ce fac, n-am înțeles niciodată de ce acești tineri seraliști nu sînt și nu pot fi cuprinși în Asociația Studenților Comuniști din România!? Eu cred că trebuie găsite soluții. Poate, în prima etapă, să fie stabilite baremuri pe baza cărora să poată fi cuprinși studenții seraliști excepționali. Ar fi stimulată în felul acesta activitatea excepțională a unor „seraliști”!

— Cît reprezintă coperta pentru o carte? Enorm! Cîtor cărți le-ați dat, ca grafician și realizator de coperti, drumul spre cititori? Nu cred că ați ținut o astfel de statistică. Oricum, suma ar reprezenta o cifră de ordinul cîtorva sute. E o întroducere-provocare pentru IHB prietenul cărților!

— Ce este pentru mine „coperta” cărții? Este prietena care mă înșală mereu! Lucrez cu mare plăcere pentru fiecare prezentare grafică pe care mi-o asum, dar, vai, ce-mi este dat să văd, nu rareori, cînd iese cartea de sub tipar! Aș putea fi acuzat că învinuiesc pe alții pentru greselile mele. În situația aceasta poate că ar fi bine să ne uităm cu ochii minții la starea jalnică a unor cărți din bibliotecile noastre. Și cred că nu sînt tipografiile de vină! Dincolo de ele, există și funcționează o concepție greșită despre carte. S-ar impune o analiză severă a acestei probleme. Și cînd fac această propunere, am în vedere „starea” de azi și cea de ieri a „coperților” de discuri. Azi, tipărim „coperți” de discuri excepționale. Deci, se poate!

— Acolo, la expoziția de grafică I.H.B., mi-a „căzut” în mînă o scrisoare emoționantă de la graficianul bucureștean Ion Aiciurcă. Cu voia dumneavoastră, o reproduc, invitîndu-vă, totuși, la meditație. Însemnarea poartă genericul „Arena” și are douăzeci de rînduri: „Ca orice

lucru bun, expoziția asta e ca o poveste. Place. Fiecare o înțelege, înțelegînd lumea și înțelegîndu-se pe sine. Ar fi prea simplu însă să fie doar ce pare. Simți că trebuie să fie și altceva, dar, oprindu-te asupra fiecărui cuvînt riști să-ți scape înțelesul frazei. E atîta zgomot, atîta încordare, așteptare tensionată, banalitate și sărbătoare, înfrîngere și victorie. Obsedant! Totul se repetă. Mereu și mereu același lucru într-o veche, continuă și mereu altă înfățișare. Public spectator și concurenți, eroi priviți de un ochi rece, în spatele cărui se ascunde un alt ochi, pentru ca totul să fie reprivit de un al treilea. Aici, spectacolul începe cu aplauzele publicului și sfîrșește cu cele ale eroilor. Cine-i spectator, cine-i erou? Roturile s-au inversat și spectacolul reîncepe. Nici nu știm cînd și cum am coborît din tribună și din arenă”. Eu sînt fiecare din voi.

— Ce să vă spun? Încerc să răspund cu gîndurile unui mare scriitor francez: „Cine creează, trăiește de două ori!” Deci, merita să lucrezi! Șansa de a-ți face un „bilanț” al muncii depuse nu ți-o oferă decît expoziția. Și, bineînțeles, este necesară și confruntarea cu publicul. Pentru el, la urma-urmei, faci totul! Într-una din zile, s-a oprit lîngă mine un om modest, îmbrăcat în halat de lucru. Împingea un căruț cu niște lăzi goale. Eram atunci însoțit și de cîțiva prieteni. M-a privit îndelung, apoi m-a întebat direct: nu-i așa că dumneavoastră aveți expoziție la „Galerii”, pe „6 Martie”? Am zis un „da” pierdut, după care omul din fața mea mi-a pronunțat și numele, zicînd mai departe că a văzut expoziția mea duminică. A mai făcut o precizare, care, mărturisesc, m-a emoționat: omul acela simplu, merge duminică de duminică la galeriile de artă! Pentru el și pentru toți ca el, merita, să recunoaștem, să faci orice efort...

Mă încălzesc cu câteva reprezentări ale noului an. Cea mai dragă, mai dăătoare de aripi, mai optimistă pentru mine, este venirea pe lume a puilui de om. Îmi aleg, la fiecare început de an, acest subiect, riscând chiar a mă repeta. Numai că viața, prin miraculosul ei inedit, mă salvează...

Nici o naștere nu seamănă cu alta, nici un copil nu plinge precum cel care s-a născut cu un minut înaintea lui. Nici spaimele neprevăzute, nici bucuriile ei nu sunt ca ale alteia. Fiecare își trăiește povestea, de cind lumea...

Sint la cel dintâi aspect al biografiei noastre, începutul începutului. Pentru Gigi Pati Subțirelu, medic primar, șeful Secției obstetrică-ginecologie de la Spitalul Colțea fiecare zi e unică, fie că se nasc copii bine dezvoltati, care vor ajunge oameni frumoși, fie că sint salvate femei care prin acte necugetate se joacă cu viața, fie că medicina în ofensivă smulge multe tinere din ghearele bolii secolului.

Doctorul Subțirelu, ca un specialist care își petrece viața nu doar în Spitalul Colțea, operind și iar operind, ca unul dintre inspectorii Direcției sanitare a municipiului București, ocupându-se de ocrotirea mamei și copilului, 16 ore din 24, e în acțiune.

La Spitalul Steaua urmărește, în temă, transformările care au mărît spațiul de internare și l-au umanizat, înfrumusețându-l, îndepărtînd răceala dintr-un așezămint de sănătate. Uleiuri colorate înlocuiesc faianța sub care se cuibăresc microbii, sălile de operații, înzestrate cu inventar de ultimă oră, ușurează munca medicilor, sporindu-le rezultatele.

La Spitalul Giulești aproape

nimic nu mai este ca înainte. A rămas neschimbat, în amintirea respectuoasă a prof. dr. Panait Sirbu, numai serviciul de combatere a sterilității femeii, înființat de el.

În rafturi sint ordonate cele 13.000 de fișe ale bolnavelor consultate într-un an. Insoțite de tratamente și repetate examene efectuate de doctorii Bogdan Marinescu și Mihai Niculescu. În Spitalul Giulești regăsim aceeași grijă pentru estetic și actul medical, izbită, și aici, cu sprijinul întreprinderilor din sectorul 6. Sala, o încălzire, aș exclama, dacă n-ar fi de operații, vestiare moderne pentru medici, un mic spațiu pentru biberonerie; multă lumină, tot soarele de afară pătrunde, prin înlocuirea ușilor din vechiul lemn putrezit, cu pereți transparenți din sticlă de Buzău, lămpi ondulate ca în sălile de bal.

starea sufletească. Face tot ce poate ca femeia să nu se simtă singură în zilele cind trece printr-o încercare ieșită din obișnuit.

E greu, uneori chiar imposibil, să cunoaștem o personalitate dintr-o scurtă înfățișare, dar antecedentele ne ajută să-l intuim pe omul din fața noastră. De 35 de ani doctorul cunoaște țara profesind... Drăgănești Vlașca, Spitalul Colțea, maternitatea din Ghimpați, București — de astădată Spitalul Giulești, apoi Alexandria. Videle și din nou Spitalul Colțea. Doctorul Subțirelu operează și analizează durerea cu căldura sufletească pe care o transferă în orice întreprindere.

Cu Petru Mercuț, directorul Spitalului Steaua, se frământă că cei trei brazi de la intrare au fost jefuiți în cursul nopții. Amândoi medicii suferă pentru neînțelegerea eforturilor care

nice pentru curățenie, pentru aspect, pentru disciplină.

Gemenii Calmare cîntăresc 1.800 kg și 2.200 kg. Mama se simte perfect, dublul... efort a fost trecut cu bine.

Marioara Neacșu, decorator floral, are o fetiță dulce de 2.800 kg, parcă desprinsă din picturi celebre. Fericirea, duioșia din brivirile mamelor, merită să treacă pe toate fetele... Îi string în brațe pe micuții cu fețele încă roșii și glas cristalin. Deși sint mame numai de câteva ore acționează cu sfîntul simț al femeii responsabile pentru alte vieți.

Lucreția R., postărită, ar fi putut sta alături de ele, să-și țină în brațe copilul, să fie o rază de lumină în acest salon. Și ea se află acum între viață și moarte, mai aproape de ea. A fost adusă cu Salvarea și operată câteva ore lungi, pentru a o scăpa de nesăbuinta ei.

locurile desenate, unde s-a dezvoltat cancerul.

— Nu aducem insulte altor zone!

În limbajul specific, radiologic, semnifică următoarele: iradierea nu amenință celulele sănătoase.

Discernămintul intră în cel mai mic gest medical, cu atât mai mult în hotărârile esențiale. Doctorul Gigi Subțirelu așază discernămintul imediat, dacă nu chiar înaintea cunoștințelor căpătate în cei 35 de ani de practică.

— Înțelegerea stării emoționale a femeii bolnave sau a celei care naște este la fel de importantă ca și stabilirea corectă a diagnosticului. Nu pot vorbi uscat, fără participare emotivă, cu o pacientă sfîșiată de dureri. Alte cuvinte întrebunțează un endocrinolog și altele noi, care o asistăm pe femeie în momentele ei sublime de la naștere.

— Noutăți?

— Mă străduiesc cu colegii mei, doctorii din Direcția sanitară, să nu lăsăm nimic la voia întâmplării în acest sector gîngăș și cu consecințe pentru fiecare copil. Da, acum ne frământă câteva idei...

— Păstrați secretul lor?

— Dimpotrivă! Aș vrea să le lăsam.

— Bizuiți-vă pe pagina noastră...

— Ne gîndim să introducăm un tichet care să permită gravidelor din luna a doua, cînd sarcina nu este încă vizibilă, să urce prin față în mijloacele de transport în comun, ca să fie ferite de înghețul. De asemenea, vrem să-i dăm mamei posibilitatea să cumpere înaintea tuturor ciocolata, untul, laptele, brînză, carnea, ouăle și să barăm accesul bișnițarilor la alimentele pe care le speculează. Există legiferată prioritatea acordării locuințelor pentru familiile numeroase, dar vrem să fie încă sprijinite și de Direcția sanitară a municipiului București. De asemenea, concediul de odihnă să fie programat la aceeași dată, pentru amîndoi părinții, încît familia să fie reunită în lunile de vară la mare pentru cura absolut necesară dezvoltării armonioase a copiilor mici. Schimbarea locului de muncă, acolo unde este peste puterile gravidelor, pe lângă recomandarea noastră să fie controlată de noi, încît unii sefi de secții sau maștri să înțeleagă că nu ei fac legea. Intensificarea educației sanitare, la întreprinderile cu personal feminin, este iar o temă de meditație. Sectorul 3, prin doctorul Silviu Saller, a organizat câteva interesante concursuri „Mama știe, copilul câștigă” din care participantele au avut multe de învățat.

— Intentionat ați omis carnelul grădinei?

— Nu mai este o noutate pentru că Laboratorul de educație sanitară l-a pus în circulație din anul 1987.

Pace noului venit

La maternitatea Bucur, instalația de televiziune, calcă în picioare etajele și îngăduie taților, gîtuții de emoție, de la parter, să-și vadă urmașii, să-și felicite soțiile, printr-o perfectă izolare a celor doi fragili, după încercările din sala de nașteri. Ar fi nedrept să mă opresc doar la atît pentru că vechiul local era dezarticulat pentru funcțiunile unei maternități, atît de active, care în 365 de zile asigură de 4.500 de ori strigătul de victorie al vieții. Sectorul 4 al Capitalei are un spor natural de 4,17 la mie.

Cu efort, îmi potrivește pasul cu al doctorului Subțirelu care, cu firea sa entuziastă și preocupat de cite are în minte și în blocul-notes, nu omite nici unul din amănuntele care intră mai mult în preocupările unui administrator decît ale unui specialist, de competența sa. Cu scrupulozitatea și respectul pentru adevărul care ține de ansamblul unui spital îmi arată modificările, atît de bine venite, din bucătăria de la „Giulești”: spații ample, plită la fel, pe care clocotesc cazane cu mîncarea care-mi răscolește sucul gastric, un laborator de cofetărie capabil să reducă de cîteva ori costul unei prăjituri, făcînd-o nelipsită din meniul zilnic.

Un bun organizator de sănătate, un adevărat cunoscător al nevoilor pacienților, se gîndeste în primul rînd la actul medical, care trebuie îndeplinit desăvîrsit, dar nu consideră element de planul doi atmosfera din jur: condițiile pacientului în saloane, mîncarea,

se fac, pentru că nimic nu cade din cer.

— Am ajuns la 203 paturi de la 180, printr-un spațiu construit și trebuie să le mulțumim vecinilor de la Întreprinderea de utilaj chimic „Grivița Roșie”. Au fost lingă noi cu umărul lor puternic, cu constința muncitorească, cu înțelegerea superioară a nevoilor de a menține o clădire veche, obosită, la parametrii actuali ai sănătății publice. Nu vă arătăm lucruri mari, impozante, dar totul este igienic, un spațiu plăcut pe care-l oferim bolnavelor cit stau la noi. De ce să furați brazi, cînd i-am transportat din virf de munte!

Am lăsat intenționat la urmă Spitalul clinic Colțea pentru că urgențele nopții, intervențiile complicate efectuate de cei 9 medici, din secția condusă de doctorul Subțirelu, se cer discutate în plen. Șeful de secție își consultă colegii în absolut toate cazurile, dar mai ales în cele limită care nu sint de căderi biologice ale organismului ci nenorociri provocate. Salvarea, în puterea nopții, aduce femei cu ultimele licăriri de viață, fără grai, fără puls, cu ochii stînsi, cu blocaj renal. Și nu de puține ori, la miez de noapte, se convoacă consultul interdisciplinar și primii care răspund sint profesorii Dan Seftacek, G. Litarczek, Valentin Neagu, Florin Cărunțu, Gheorghe Jipa, Alexandru Prișcu, care-și alătură omenia și experiența pentru salvarea acestor vieți în derută.

Trecem prin rezerve, saloane, holuri, toate purtînd aceleași semne ale preocupării stator-

Au făcut eforturi supraomenești, să o păstreze printre noi și în 1989, doctorii Mircea Nicolae, Valentin Giuroiu și Angela Oghină, care tocmai intra-se în casă, după o gardă grea, și a fost rechemată la spital.

— Am operat un cadavru. Era rece precum ceara. Ignoranța distruge. Chiar dacă Lucreția scapă este o femeie fără uter, cu ficatul și rinichii bolnavi.

Florile o inconjoară fără artificiiile meseriei ei pe tinăra decoratoare florală, mărindu-i luminozitatea și strălucirea feței. Mama celor doi Calmare alăptează gemenii. Învață să-și țină, deodată, în brațe. E radioasă, mîndră, cu capul jucîndu-se în raza de soare care-i alunecă în părul bogat. Cuvintele sint mici, de prisos...

Doctorul Subțirelu mă întovărășește la 7 metri sub pămînt. Vara, deasupra noastră, este o grădină, iar pereții, construiți recent, au o grosime de 1,5 m. Buncărul este perfect izolat, pentru că acolo prof. dr. Ion Pană, medicul Ion Florea, încearcă să stăvilească un flagel. Pacientele sint invitate prin interfon să intre în camera de iradiere. Se include o usă enormă, ca în povești, de 500 kg, acționată de un motor de 7 Kw. Pereții sint impenetrabili cu postere, înfățișînd luminisuri odihnitoare de munte, flori rare, aproape nepămintene în splendoarea lor. Se aude o muzică celebră pentru a trece mai ușor prin clipele grave. Pe un ecran, ca la cinematograful, se vede bolnava căreia i se aplică, după cum indică pantograful, energile înalte, numai și numai în

Cura de recreere

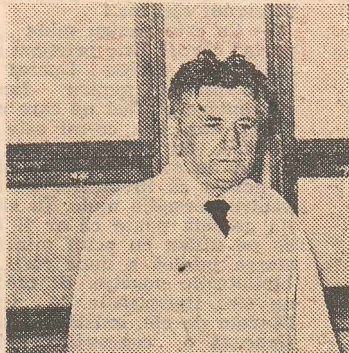
Continuînd o mai veche preocupare, în anul 1989, Ministerul Turismului va pune la dispoziția oamenilor muncii o serie de cure profilactice, urmînd în principal profilaxia primară sau de gradul I în bolile aparatului cardiovascular și locomotor, cure organizate în module de 7 și 14 zile. În stațiunile balneare Băile Herculane, Eforie Nord, Mangalia, Băile Felix, Călimănești-Căciulata, Geoagiu-Băi, Moneasa, Sovata, „hotelurile de cure”, special amenajate, cu personal pregătît în acest sens, asigură, de asemenea, condițiile de realizare a curelor de reconfortare, destinate persoanelor obosite, suprasolicitate nervos. Cînd ne gîndim la organizarea concediului e bine să ne amintim, ne sfătuiesc specialiștii, că e mult mai ușor să previi, decît să vindecî.

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Izbîndă a medicinei naturiste

Dacă cumperi la farmacie unul dintre produsele familiei de medicamente Boici, afli o vastă gamă de informații despre virtuțile sale terapeutice, despre acțiunea sa „antialgică, spasmolitică și antireumatică”, despre menținerea îndelungată a efectelor fiolelor Boicii injectabile, despre modul de aplicare a unguentului Boicii etc. Dar nici minusculele prospecte (1 pagină) care însoțesc unguentul Boicii, nici ambalajul de carton al acestui leac nu suflă o vorbă despre inventatorul produsului.

Trebuie să amintim că impunerea „Boicii”-ului, astăzi tot mai cerut pe piața internă ca și pe cea externă, recunoscut ca o binefacere în lupta cu durerea de către zeci de mii de bolnavi, nu s-a făcut deloc ușor. Deși susținut de mai multe brevete de invenții și mai ales confirmat de efectele sale salutare, s-a lovit de barierele inerteției, rutinei și chiar relei credințe. Este spre cinstea revistei „Flacăra” faptul că, în acest caz, s-a situat cu hotărîre, cu dirzenie, ba chiar combativ, de partea adevărului, a dreptății. Numai din fișele ce posed rezultă astfel de luări de poziție ale publicației, în numerele din 8 septembrie 1973, 24

noiembrie 1973, 28 decembrie 1974, 20 ianuarie 1977, 12 ianuarie 1978, 5 aprilie 1979, 31 mai 1979, 26 august 1983 — și sint convins că „înregistrările” mele sint doar parțiale. Într-un rînd, chiar cînd o publicație medicală a pus sub semnul întrebării efectele analgezice ale medicamentului, Ministerul Sănătății a însărcinat o comisie condusă de prof. dr. docent Constantin Gheorghe Dimitriu, de la Spitalul Clinic de Urgență din București, să-și dea avizul. Acesta s-a deplasat la Timișoara, și... Să dăm cuvîntul doctorului C. G. Dimitriu, care arată că a întocmit „113 fișe de cer-

cetare științifică, riguroase, exacte. Mai tirziu, cînd testarea s-a extins pe o mie de cazuri și a 5 centre universitare, ea n-a făcut altceva decît să confirme concluziile noastre, favorabile Boiciiului”. Și încă o mărturie, a aceluiași: „...atît eu, cit și profesorul Radu Păun, care conducea la vremea aceea Academia de Științe Medicale, am văzut la Boici cîteva dintre foștii noștri pacienți cărora le mergea mai bine ca oricînd!” Iar în încheiere: „Rezumînd, aș dori să precizez că lupta pentru pătrunderea Boiciiului a fost aspră iar eu sint bucuros că am luat parte la ea, cu puterile mele, chiar dacă unii colegi m-au privit strîmb”.

Interesant de amintit că, la venirea comisiei, doctorul Vasile Boici a opus inițial rezistență față de investigație, considerînd experimentarea inutilă. Era sătul de hărțuiri, învoca existența, la vremea aceea, a peste 15 mii de bolnavi vindecați ca și publicarea, încă din 1977, a unui prospect amplu, întocmit de experți ai Centralei industriale de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri din București, pentru produsul „Boicii forte”. Dar pînă la urmă, s-a convins de obiectivitatea constructivă a celor ce întreprindeau cercetarea.

Cu un an și jumătate în urmă, medicul și inventatorul Vasile Boici s-a stins, la Timișoara, la 29 august 1987, în vîrstă de 73 de ani, după o existență nedrept de zbuciumată, care se vede atît de bine pe chipul lui.

Din scrisoarea pe care mi-a adresat-o la 13 decembrie 1978, rezultă că s-a născut la 11 ianuarie 1914, în satul Buzad, co-

muna Bogda (jud. Timiș), într-o familie de țărani săraci, crescut mai mult de o bunică care fusese moașă comunală. A trebuit de mic copil să muncească pentru asigurarea existenței familiei, mai ales a celor doi frați mai mici. După urmarea școlii primare, inițial în satul natal, s-a orientat spre studii care să-i confere o situație materială independentă. A absolvit Liceul Comercial din Timișoara (1936), apoi Școala superioară de științe de stat din București, Școala de Notari din Timișoara, în fine Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj-Brașov, al cărei licențiat a devenit în 1945. Abia după aceea a răspuns chemării pe care i-o insuflase bunica sa, înscriindu-se la Facultatea de Medicină din Timișoara, pe care a absolvit-o în 1954. Între 1954 și 1971 a fost medic de circumscripție rurală la Moravița, ulterior funcționînd în cadrul Spitalului nr. 1 din Timișoara. În sfîrșit, odată cu recunoașterea valorii medicamentului conceput de el, a lucrat ca medic primar șef de secție la Centrul de recuperare cu Boicii din orașul de pe Bega.

„Încă din anul 1954, îmi scria dr. Boici, m-am decis să cercetez efectul principiilor active farmacodinamice și terapeutice existente în diferite plante medicinale, nemedicinale și chiar toxice”. După ani de strădăni, a pus la punct un preparat, pe care l-a testat mai întîi asupra animalelor domestice, spre a detecta eventuale acțiuni nocive. În forma sa finală, l-a experimentat pe propriul său organism, apoi „și pe familia mea: soție, mamă, frați, cum-

nată etc.” — un procedeu de mare curaj și onestitate, soldat cu rezultate excelente. Comparativ cu diferitele medicamente chimioterapice aflate în farmacie, compusul natural al dr. Boici dădea rezultate superioare și, deși la început nu avea, cum se spune, „autorizația organelor competente”, suferinții, aflînd de ameliorările produse asupra unor bolnavi din familie, au început să vină la el în număr tot mai mare; ei au botezat noul medicament „Boicii”, iar cînd o primă fabrică „Terapia” din Cluj-Napoca, a început să-l fabrice, aceasta l-a denumit „Boicii Forte”. Astfel, îmi scria inventatorul, medicamentul Boicii s-a impus prin eficiența sa terapeutică adevărată de bolnavi și nicidecum prin titlurile înalte, pe care eu nici nu le aveam”. Mai ales infiltrările „loco dolenti” (la locul durerii), cu efecte imediate, au convins pe tot mai mulți sceptici, ca și tratamentul încununat cu succes al unor afecțiuni reumatismale cronice. Dacă unguentul Boicii e cel mai răspîndit, forma injectabilă, subcutanată și intravenoasă, este la rîndul ei indicată și foarte eficientă în multe cazuri acute. În ce privește „Boicii S”, acesta dă bune rezultate în crizele dureroase de rinichi, ficat etc., iar sprayul Boicii a fost conceput pentru crizele de astm.

Vasile Boici — un nume pe care medicina românească n-ar trebui să-l uite. Va veni vremea cînd cărțile de istoria medicinei îl vor consemna.

I.M. ȘTEFAN

— Este însă necesar ca o autobiografie.

— Bilanțul biologic al femeii, prin acest carnet, este imediat cunoscut, oriunde s-ar prezenta la consultații. De la nume, ocupație, antecedente patologice, grupă sanguină, examene de laborator, consultații de-a lungul celor 9 luni de sarcină, recomandări pentru primul ajutor în caz de accident, totul este trecut în carnet și el trebuie să fie, ca și buletinul de identitate, nelipsit din poșeta femeii.

...Prima zi a anului, prima zi de viață pentru născuții în 1939 este și primul reportaj pe care-l scriu cu tremur de condei. Pot trece de o sută de ori prin aceeași întâmplare și de o sută de ori îmi bate inima pentru ea. Mi-am confruntat aceste trăiri cu Irina Ceapă, absolventă de puțini ani a Facultății de medicină. Ca doctor la Salvare intră în fiecare zi în case în care inimi trec prin fibrilații, prin infarct. Ea știe pe moment cum să intervină să le readucă la bătaia normală. Are de fiecare dată un tremur. Nu înduioșare, nu emoție, ci starea primă, de început. Pune mina, deși e cit o trestie, să-l ajute pe brancardier și așteaptă, cu alt tremur, fiecare anunț al dispecerei care o trimite la un alt caz. Alt început... După ce iese din tura copleșitoare (de zi, de noapte), nu merge direct acasă. Se oprește la Spitalul de urgență, la Vitan Birzești, la Municipial, unde numai cu câteva ore în urmă a adus la serviciul de Terapie intensivă un octogenar trecut printr-un edem pulmonar. Nu concepe că și-a făcut datoria decît dacă necunoscutul, în afara de pericol, recunoscînd-o, îi zîmbește, spunîndu-i familiar „Irina noastră”. În fiecare zi la

Categoric nu! În fiecare zi, o stare unică, la înfîlțirea cu apelurile umane.

Doctorul Subțirelu alergic, cu masca pe față, cu clasicele mănuși potrivite pe miini, în sală, la o naștere care se anunță obositoare pentru echipă. Îmi face semn cu mina. Poate fi: „La revedere”, poate fi „Continuati, aveți încă ce afla!”

E ora 12,00... Orogilile lumii anunță că sîntem în 1989.

La mulți ani! Sampania curge în valuri înspumate, omenirea se îmbrățișează, încetează pentru o clipă răz, invidia...

Bisturiul înaintează către mijlocul zilei de 1 ianuarie și medicul (medicii), nu regretă că la fel ca anul trecut, ca-n totdeauna, costumul nou rămîne în cuier... Se ostenesc departe de luminile bradului și de zarva sărbătoreștii nopți, cu un singur gînd: „să trăiască”.

În singurătatea sălii de operație, noul venit strigă „La mulți ani”, pe limba lui care a fost și a noastră. **Pace noului venit!** — doar un titlu de film.

CARMEN DUMITRESCU ■

Dializă la Iași

Începînd din acest, aflăm de la conf. dr. Coriolan Cotuțiu, directorul Direcției sanitare a județului Iași, bolnavii din toate județele Moldovei suferind de afecțiuni hepatice, care necesită dializă, vor putea fi tratați în noua stație de dializă deschisă de curînd la Spitalul clinic nr. 2 din Iași. A și fost declanșată o amplă acțiune de cunoaștere și dispensarizare a tuturor cazurilor cu tulburări renale.

Condusă de medicul primar Alexandru Stoian, specialist în terapie intensivă, noua stație, ce cuprinde 9 rinichi artificiali pentru dializă acută și cronică, beneficiază și de 20 de paturi în Secția de nefrologie a spitalului unde bolnavii sînt supuși unor investigații clinice și de laborator, unor consulturi interdisciplinare, ca și unor examene și probe funcționale, în urma cărora o comisie de specialiști, formată din medici, cadre didactice, va hotări asupra oportunității dializei în fiecare din cazurile luate în discuție.

„Noua stație de dializă de la Iași reprezintă înfinit mai mult decît o investiție foarte valoroasă. Este încă o șansă dată vieții, pentru că prin ea vor fi redat vieții zeci, sute, mii de vieți”. Cuvintele doctorului Cotuțiu n-au nevoie de acoperire în aur. O au în viață.

R. PAICU ■

Omul de serviciu de la seră, încălțat cu cizme de cauciuc, scoate cu o găleată albă de plastic apă verzuie dintr-un bazin în care parcă fierb citeva tuburi cărora le ies bulele de aer pe nas și apoi varsă conținutul cu pricina într-un separator de genul acelora care desparte laptele de smîntînă. Separatorul biziie, parcă nemulțumit că e supus la o astfel de „ordalie” a apei, lichidul înspumat iese printr-un canal metalic și se revărsă în altă găleată pe care tot omul acela o golește. Mi s-a părut, prima dată, atît de fără noimă munca omului care pune apă într-un separator pe care tot el o aruncă încît m-am pomenit vorbind, fără voie, de butoiul fără fund al Danaidelor osindite în Tartar pentru vina de a-și fi ucis mirii chiar în noaptea nunții. Dar cu ce o fi păcătuind omul nostru? Profesorul universitar dr. Ioan Puia și șeful de laborator dr. Leonțin Pêterfi de la Centrul de Cercetări Biologice din Cluj-Napoca, centru aflat chiar lângă vestita grădină botanică a Universității, m-au privit contrariați. Aveam să afl, în minutele următoare, că munca omului este o muncă mai puțin obișnuită și că truda lui fizică este aureolată de nimbul strălucitor al științei.

Ați știut că în banalele iazuri de la Cefa din județul Bihor a fost identificată și izolată, cu cîțiva ani în urmă, o specie extrem de valoroasă de algă care a prezentat și conținut să prezinte un mare interes pentru specialiștii români din domeniile biologiei, medicinei și cosmeticii? Alga se numește, datorită formeii eliocoidale a filamentului de celule, **Spirulina platensis**, un microorganism procariot încadrat în încrengătura algelor albastre (cyanophyta). Spirulina platensis este un organism unic în felul său printre microorganismele fototrofe prin conținutul său ridicat de acid-linolenic (21,4 la sută din totalul acizilor grași sau 0,8—2 la sută din biomasa uscată). Biomasa are un conținut extrem de ridicat de proteine (în medie 60—70 la sută), aproape dublu, față de soia precum și o cantitate apreciabilă de săruri minerale (de fier). De asemenea, celulele de Spirulina produc cantități apreciabile de vitamine, în primul rînd, cele din gru-

pul B. Iată, așadar, o algă cu extraordinară zestre biologică în stare să stîrneasă invidia tuturor suraturilor ei împrăștiate pe toată fața pămîntului. Și aztecii au cunoscut această algă și, înainte ca trupele spaniolului Hernán Cortés (1485—1574) să porceadă la distrugerea imperiului aztec (1521) ei utilizau ca aliment biomasa de spirulina pe care o strîngeau din apele calde ale lacului Texcoco sub denumirea de „tecuitlatl”. La Cluj-Napoca s-a luat în vedere faptul că Spirulina are o valoare terapeutică ridicată tocmai datorită faptului rar că în aceeași unică sursă conținut proteic ridicat este însoțit de un evantai de aminoacizi esențiali și **vitamine**. Această „sinteză” este de-a dreptul surprinzătoare la o sursă alimen-

trolului, utilizîndu-se ca substrat de creștere mediul nutritiv Zarrouck, sursa de carbon fiind ionul carbonic. Productivitatea în sistem semicontinuu și în condițiile climatului temperat asigură, față de excelențele condiții de temperatură din țările calde, doar 5,9 grame substanță uscată/m.p./zi (10,2 tone substanță uscată/ha/6 luni, cu conținut de 60—70 la sută proteine). Aceste cantități mici sînt însă de neprețuit pentru sănătatea omenească. Tabletele experimentale preparate la Facultatea de farmacie din Cluj-Napoca pe bază de Spirulina obținută de C.C.B. au fost utilizate în cadrul Clinicii de endocrinologie a I.M.F. în perioada 1986—1987 pentru tratarea obezității. A fost selecționat un lot de 14 obezi cu un sur-

Alga miraculoasă

tară neconvențională. Spirulina poate să fie cultivată la noi în țară în instalații relativ simple, fie în aer liber, fie în condiții de solar, dar numai în **perioada caldă a anului**. Prețul de cost relativ ridicat nu recomandă Spirulina în alimentația umană sau în furajarea animalelor. Intrucît s-a constatat că în toate experiențele de pînă în prezent nu s-a evidențiat **nici un efect toxic** Spirulina a stîrnit atenția specialiștilor din medicină. Cercetările întreprinse de C.C.B. în colaborare cu I.M.F. și Institutul agronomic din Cluj-Napoca au demonstrat că biomasa de Spirulina **are acțiune benefică majoră în medicina umană și veterinară, pînă la constituirea ei nouă și prețioasă materie primă pentru industria farmaceutică și cosmetică**.

Pilotul de producție experimentală de la C.C.B. Cluj va fi în măsură să asigure în viitor o producție care să satisfacă necesitățile unei microproducții de medicamente și produse cosmetice. Cultura masivă, cu caracter experimental, cu o capacitate de 4 000 litri suspensie algală în condiții de seră rece a fost preluată după modelul Institutului Francez al Pe-

plus ponderal de peste 20 la sută. Tabletele verzuie s-au administrat zilnic pe o perioadă de 10—14 zile, în doză de 6—12 tablete/zi, în funcție de greutatea corporală, dimineața și seara. Bolnavii au ținut regim acaloric cu ingestie liberă de apă. S-au urmărit următorii parametri: colesterol, glicemie, acetonurie, tensiune arterială etc. Ce s-a întîmplat după tratament? La 12 din cele 14 cazuri apetitul a diminuat **chiar din prima zi** de administrare, ritmul de slăbire este cel obținut în regim de slăbire fără calorii, la nici un caz **nu au apărut fenomene adverse**, iar parametrii clinici s-au situat în limite normale. Avantajul folosirii tabletelor: bolnavii nu au prezentat tendință la acidocenoză, apetitul scăzînd din prima zi, după ingerarea tabletelor verzuie se formează un bol gelatinos care destinde stomacul și reduce secrețiile clorhidropeptidice. Varianta de tabletă a fost propusă pentru brevetare la O.S.I.M. (titular: Centrul de Cercetări Biologice (C.C.B. — Cluj-Napoca) iar șarja experimentală a fost dată în experiment clinic în unele afecțiuni pediatrice. La Cluj-Napoca, alga miraculoasă a fost

pusă să lupte și împotriva cancerului datorită efectelor sale cicatrizante, nutritive etc., realizîndu-se o serie de unguente reepitelizante, calmante, nutritive, rehidratante, antibacteriene, destinate prevenirii și tratării radiodermitelor consecutive radioterapiei oncologice sau iradierilor accidentale. Produsele au fost caracterizate drept invenții R.S.R. nr. 95 025—95 027. Ele se pot aplica și în primul ajutor în tratamentul arsurilor de etiologii diverse și ca adjuvante în tratamentul cancerelor dermice.

Dar acțiunea benefică a Spirulinei nu se oprește la om. În creșterea puilor, folosirea biomasei atrage stării generale a acestora următoarele: colorarea mai intensă a penajului, a creștelor, a bărbetelor, a picioarelor și pielii și colorarea în galben a grăsimii. La găinile ouătoare, spirulina determină colorarea mai intensă a gălbenușului și sporirea viscozității albumului, mai ales cînd Spirulina este administrată cu Eridiarom.

Fiind una din puținele specii de alge microscopice care a fost domesticită de om, Spirulina platensis are o mare toleranță trofică. La Cluj-Napoca ea a fost cultivată în medii diferite: pe apa naturală a lacului de la Gilău, pe apele reziduale de la Fabrica de bere, la Întreprinderea de industrializare a laptelui și la Combinatul de creștere a porcilor, deci cultivarea ei este posibilă și în medii bazate pe ape reziduale.

Din aceste motive, prof. dr. Ioan Puia, directorul Centrului de Cercetări Biologice din Cluj-Napoca are toate motivele să fie optimist: Spirulina are mari potențialități biotehnologice în variate domenii ale activității umane cum ar fi: obținerea de hrană proteică în furaj de înaltă calitate, bioconversia energiei solare, protecția mediului înconjurător, reciclarea rezidurilor de tot felul etc.

...Cînd am ieșit din cabinetul directorului și am revăzut sera unde omul scotea apa verzuie cu alga miraculoasă din bazin care luptă cu obezitatea, anemii, tensiunea și cancerul dermic mi-a venit, dintr-o dată să mă duc la el să-i string mina și să-l îmbrățișez în fața separatorului care desparte alga de apă și viața de moarte.

PAȘCU BALACI ■

șuieratul de sirenă de pompieri al burghiilor și cuțitelor. În locul lor, o mașină compactă, carosată modern, cu un calculator dirijînd alergarea lamei de lumină care decupează cu viteză și mare exactitate complicatele profile. O veritabilă chirurgie de finete în carnea metalului! Nu se aude decît fîșitul dischetelor creierului cu cip-uri, ghidul razei miraculoase prin labirintul desenului de tăieturi.

„O astfel de producere de subsansamble de serii mici și mijlocii presupunea prin tehnologiile clasice o pregătire de fabricație de citeva zile și necesita ștanțe, matrițe, găuri cu burghiul, tăieri cu flacăra, ajustări și multe prelucrări manuale pentru finisarea decupării brute,

tului ca unic și suveran plămăditor de mecanisme, al genei masculine ca singura purtătoare a chemării spre microni, șuruburi și roți dințate se clatină. De mai multă vreme, titlul de inginer mecanic are, prin gramatica convingătoare a faptelor, și genul feminin. „Familia s-a mirat cînd, la 5 ani, în loc să adorm păpușa primită cadou, i-am demontat cu șurubelnița mecanismul care spunea: mama, suride unei amintiri Rodica Crișan. Mai tirziu a apărut și bucuria de a „demonta” ecuațiile, și atunci, destinul meu a luat cu siguranță tramvaiul spre Politehnică.”

Dar I.C.T.C.M.-iștilor ideea nu le-a scăpătat pur și simplu într-o dimineață, pentru ca apoi

teristicile de excepție ale laserului cu bioxid de carbon de 400 de wați realizat de Institutul de Fizică și Tehnologia Aparatelor cu Radiații. Deși eram siguri de ce poate face mașina noastră, la omologare, am avut emoții ca la un examen. Dar ea a tăiat dinți de fierăstrău, roți dințate cu cele mai complicate profile și tole de electromotor cu o precizie de campionă a sutimilor de milimetru. Veniseră și cei de la Centrala de Confecții cu un val de stofă s-o croim cu raza tăioasă. Într-un viitor nu prea îndepărtat, laserul va deveni și croitor de sacouri și fuste. Pînă atunci, însă el va fi implementat în industria de autoturisme, navală, nucleară, electrotehnică.”

Firese, mașina concepută și construită în I.C.T.C.M., incluzînd în ea 12 brevete, a început să strîngă aprecieri: a primit premiul „Traian Vuia” al Academiei R.S.R. în 1987, a stîrnit interesul specialiștilor din țară și de peste hotare la conferința internațională „Tendințe în electronică cuantică”. Și acesta e doar începutul!

În laborator, alături de instalația de tăiere, un alt echipament laser, miniatural ca o bijuterie, dotat cu microscop și circuit închis T.V. Este cel dinții conil din această familie născută în institut. Primul utilaj prin care laserul a bătut la porțile industriei. Ochind prin microscop și urmărind pe ecran fascicolul luminos de mare penetrație, se fac microsururi în electronică și microperforări de diamante, safire pentru lagăre, aliaje extradure, carburi metalice. Cu el se practică străpungeri de mare precizie, automatizat, la I.A.E.M. Timisoara și I.C.E.F.I.Z.

„Această lume a exactității în prelucrarea metalelor, cucerită micron cu micron cu ajutorul laserului, pe noi ne captivează, spune Rodica Crișan. Altora le poate părea mai puțin spectaculoasă, mai lipsită de poezie.” Oare?

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Bomfaierul luminos

explică ingenera Rodica Crișan. Cu noua mașină, operația durează 6 minute. Laserul taie cu o viteză de 4—6 metri pe minut, la grosimea unui fir de păr, de sutimi de milimetru, iar rigozitatea este atît de fină, iar precizia atît de mare, încît nu se mai impun ajustări și piliri ulterioare. Productivitatea crește de 30 de ori. Conform programului introdus în calculator, „bomfaierul luminos” croiește singur fără trasee și poziționări manuale, și asta la parametri economici optimi. Rămîn ștraifuri metalice puține și înguste, astfel că se realizează o economie anuală de metal de 20 de tone. Prima mașină de acest fel a fost implementată cu randament în fluxurile întreprinderii Autobuzul, a doua se montează la I.E.M.I.”

La pupitrul de comandă al utilajului, o femeie. La pupitrul ideii din care a răsărit această mașină de mare complexitate și rafinament științific, aceeași femeie. A adus cu ea ingeniozitatea tehnică, rigoarea calculelor, plăcerea inventicii. Mitul bărba-

abia să-și strunească pixurile în graba lor de a desena schema finală a mașinii. S-au scurs ani de căutări în care au fost gînditori și în schimbul unu și în doi, pînă seara tirziu în laborator, s-au îngroșat tomurile de calcule și schițe. Succesul nu i-a așteptat pe cercetători de la început cu fanfara în gară.

„La prima apăsare de buton, reductorul de turație pentru deplasarea de finete a capului laser a început să geamă ca un turboreactor, povestește Rodica Crișan. Ne inspirasem de la o piesă similară a roboților și nu-l prevăzusem cu nici un fel de ungere, căci raza înecandescentă lucrează la 15 mii de grade. Am reproiectat un alt reductor cu lubrifiere abia sesizabilă care a funcționat silențios și exact. În mașina noastră își dau înfîlțire mai multe tehnici de vîrf: laserul, calculatorul, automatizarea și mecanica de precizie cu toate șuruburile, ghidajele și lagărele pe bile. Trebuia să construim utilajului o anatomie de mare performanță pentru a pune în valoare carac-

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ **Primim, din partea UJECOOP Neamț — Comisia județeană a cooperativelor de credit:** „In legătură cu sesizarea tovarășului C. Lazăr din Iași, strada Canto, blocul 520, scara B., etajul 1, apartamentul 2 — apărută în revista FLACĂRA nr. 46 din 18 noiembrie 1988 — prin care acesta reclamă tergiversarea restituirii fondului social pe care îl are la Cooperativa de credit Roman, va comunicăm următoarele: cererea numitului, una singură, a fost înregistrată la unitatea menționată, cu nr. 34/28 mai 1987. Statutul cooperativelor de credit, la art. 15, prevede că, în situația membrilor care nu au beneficiat de împrumuturi — este și cazul numitului C.L. — retragerea se poate face numai după 4 ani de la achitarea ultimei rate; mai departe, în același articol, se menționează că respectiva cerere de retragere se adresează biroului executiv al cooperativei care are obligația să o supună spre rezolvare la prima adunare generală. Cum numitul a achitat ultima rată pe 27 ianuarie 1984, se înțelege că solicitării adresate pe 28 mai 1987 nu i se putea da curs. Din această cauză, cererea a fost respinsă și de adunarea generală, în 20 ianuarie 1988. Cu toate acestea, președintele cooperativei, Anton Eugen, poartă totuși o vină și anume aceea că nu i-a comunicat răspunsul în termen legal, motiv pentru care, având în vedere mai multe abateri, a fost înlocuit din funcție, restului personalului muncitor atrăgându-i-se atenția asupra solitudinii de care trebuie să dea dovadă în relațiile cu membrii cooperatori. Pentru rezolvarea problemei care îl interesează pe numitul C.L., intrucit în prezent el îndeplinește condițiile legale de retragere, este necesar să se adreseze cu o nouă cerere Cooperativei de credit din Roman, care va fi supusă spre aprobare la prima adunare generală din a doua parte a lunii ianuarie 1989”.

■ **Consiliul popular orașenesc Moreni:** „Ca răspuns la scrisoarea adresată redacției de către Eleonora Paise din comuna I.L. Caragiale, județul Dimbovița, vă aducem la cunoștință că în urma verificărilor făcute, numita a fost reînscrisă la întreprinderea „Automecanica” Moreni, în meseria de lacătuș mecanic în care este calificată”.

■ **D.P.M.O.S. — județul Buzău:** „Privind rezolvarea scrisorii adresate de către Filofteia Sin din comuna Mihăilești, satul Florica, județul Buzău, prin care aceasta solicită acordarea gratuită a unui cărucior electric: numita se află în evidența oficiului de asistență socială, care beneficiază de aparate „Hessing”, ghețe ortopedice, corset etc. După omologarea căruciorului electric în trimestrul I 1989, produsul solicitat i se va acorda în mod gratuit”.

■ **Consiliul popular municipal Tecuci:** „Referitor la scrisoarea adresată revistei de către Emil Negruț din Tecuci, strada 23 August nr. 96, blocul C., apartamentul 3, prin care acesta solicită ca fiica sa Anișoara Negruț să fie încadrată la întreprinderea de morărit și panificație Tecuci — scrisoare trimisă nouă spre competență rezolvare: Anișoara Negruț este absolventă a Liceului de industrie alimentară din Galați, secția morărit-panificație; ea a fost repartizată inițial la întreprinderea de morărit-panificație din Buzău, care deășind numărul mediu de personal, a îndrumat-o să se angajeze la întreprinderea de morărit-panificație din Galați, care a încadrat-o pe data de 11 octombrie 1988, la secția din Tecuci; atit autorul scrisorii cit și fiica acestuia sint mulțumiți de felul în care problema lor a fost rezolvată”.

■ **Din nou... D'ALE TELEFOANELOR:**

— **Marian Dragomirescu** (București, strada Cărbunariilor nr. 1, Sectorul 6): posedă, și plătește abonamentul telefonic, pentru un post care a avut, până în ziua de 11 octombrie, numărul 49 24 38, la data respectivă fiind anunțat că în urma sistematizării unor străzi, noul număr va fi 13 84 20. Deși au trecut mai bine de două luni,

telefonul respectivului cititor al nostru nu funcționează.

— „Tovarăș redactor, cînd am făcut această cerere pentru instalarea unui telefon, aveam 48 ani — în prezent am implinit vîrsta de 63 ani, au trecut deci 15 ani și cererea mea nu a putut fi rezolvată. Închei a mea sesizare cu calde mulțumiri, întrebîndu-mă totuși: voi mai trăi ca să văd treaba asta rezolvată?” (Vasile Niculaie, cartier I.C. Frimu, bloc C/12, apartament 4 — Galați).

— „Sînt un om bolnav de discolipatie lombară stîngă, mai adaug că nu am decît un rinichi, am program redus de cite 6 ore timp de trei luni din an. Am făcut mai multe cereri pentru instalarea unui post telefonic, am primit promisiuni verbale — cererea mea figurează cu nr. 3045, din luna aprilie 1978, iată, s-au implinit 10 ani de atunci, pe scara unde locuiesc au mai fost instalate telefoane, totuși...” (Gavriță Ceuca, strada Cocorului nr. 4, bloc 215, scara B, apartament 10 — Brașov.).

— **Direcția județeană de poștă și telecomunicații — Galați:** „In legătură cu scrisoarea tov. Costel Cărașu din Galați, strada I.C. Frimu, bloc D.5, scara 2, apartamentul 25, vă informăm: cererea acestuia pentru instalarea unui post telefonic la domiciliu a fost aprobată la data de 25.11.1988; după achitarea taxelor, vom executa lucrarea în termenul legal”.

■ **Consiliul popular județean Brăila:** „Privind modul de soluționare a scrisorii adresate de către Rădila Drăgoi, domiciliată în satul Baldoinești, comuna Vădeni: în urma verificărilor efectuate a reieșit că numita are 5 copii, din care doi gemeni de un an și jumătate, iar cel mai mare dintre ei avînd 10 ani; avînd în vedere această situație, i s-a repartizat prin Consiliul popular județean o butelie de aragaz. Referitor la cei 800 m. de pămînt, petenta și soțul său nu au dreptul la lot în folosință intrucit lucrează în unități socialiste, iar din veritcări rezultă că acest pămînt este în proprietatea Consiliului popular comunal Vădeni, și nicidecum folosit de fostul proprietar Olaru Vasile așa cum se susține în aceeași scrisoare”.

■ **Consiliul popular județean Timiș:** „In legătură cu scrisoarea adresată redacției de către Marcia Ciunugeanu din Lugoj, strada Semeniciului nr. 4, care solicită sprijin pentru a se încadra în muncă, va comunicăm: analizîndu-se situația numitei, cu sprijinul Comitetului municipal al sindicatelor Timișoara și D.P.M.O.S., aceasta a fost încadrată începînd cu data de 6 octombrie 1988 la întreprinderea „DERMATINA” din municipiul Timișoara.

■ **Consiliul popular al municipiului Birlad:** „Referitor la sesizarea numitei Ana Bogescu din municipiul Birlad, strada Ferăstraie nr. 2, blocul C. 1., scara 6, apartamentul 1: fiintina situată în strada Carpați nr. 10—12 a fost curățată de locatari, aceștia folosind apa pentru uzul gospodăresc, însă nu și pentru consum. Este planificat ca, în primăvara anului 1989, Exploatarea de gospodărie comunală și locativă, prin sectorul apă-canal, să monteze o pompă manuală la această finintă, pentru a se putea folosi de ea toți locatarii”.

■ **Consiliul popular al județului Prahova:** „In urma scrisorii Eugeniei Trandafir din Ploiești, strada Cîbrului, blocul A. 17, apartamentul 22: semnata este în vîrstă de 21 ani, este absolventă a Liceului industrial nr. 2 Ploiești, necăsătorită; fiind invitată la Oficiul forțelor de muncă din Ploiești, la data de 21.10.1988 a fost repartizată în funcția de agent asigurare la ADAS — Ploiești”.

■ **Consiliul Popular al Sectorului 5 — București:** „Urmare scrisorii adresate redacției de către Asociația locatarilor din strada Topolnița nr. 10, blocul M. 45, Sectorul 5, prin care aceasta solicita atribuirea unei locuințe pentru mutarea familiei Bulbuc Petre, care, în urma sentinței civile nr. 1 928/1987 a Judecătoriei Secto-

rului 5, urmează a fi evacuată, vă facem cunoscut: în ședința din 8.XI.1988 a Biroului permanent al Comitetului executiv al Consiliului popular Sectorul 5, s-a aprobat repartizarea, pentru familia Bulbuc, a apartamentului 54 din blocul Z.9, strada Crizantemelor, Sectorul 5; comunicarea emisă sus-numitului a fost înaintată la Judecătoria Sectorului 5 — executori judecătorești — cu adresa 1238/22.XI.1988”.

■ **...O scrisoare semnată „In numele mai multor oameni ai muncii de la Spitalul S.A.I. — Balotesti, precum și-n asentimentul multor locuitori din zonă”, menționează dorința acestora de a adresa mulțumirile lor conducerii I.T.B. pentru introducerea liniei de autobuze 350, „care rezolvă deplasarea lor pe această rută cu multe instituții, între care distanțele sînt destul de mari. In condițiile acestei ierni, în condiții de poluare mai ales, ce au avut loc și vor mai avea, pe semne, ne exprimăm admirația față de șoferii care au venit cu doar mici întîrzieri și au mers pe întreg traseul cu toată răspunderea și curajul. Copiii au putut merge la școală, navetiștii la serviciu, fiecare la treburile lor. Felicităm pe această cale I.T.B.-ul și mai ales șoferii, acești oameni minunați, care în aceste zile ne-au asigurat transportul, neîntînd seama de condițiile vitrege ale vremii, ducîndu-ne cu bine la destinație. Ii mai rugăm pe cei de la I.T.B. ca în orele de vîrf, și duminică, dacă este posibil, să suplimenteze cursele pentru a se evita aglomerația. Cu mulțumiri... etc.” (M. Căprariu).**

■ **Consiliul popular al județului Vrancea:** „Referitor la scrisoarea adresată revistei de către Petruța Oprea din Focșani, Alea Cetății nr. 23, blocul P.2, apartamentul 17, scrisoare trimisă nouă spre competență rezolvare: numita este în vîrstă de 19 ani, absolventă a școlii profesionale, promoția anului 1988, calificată confecționar îmbrăcăminte. Corespunzător locurilor vacante existente, pe data de 18.11.1988, a fost înscrisă în evidența Oficiului forței de muncă și repartizată la întreprinderea de tricotaie Focșani, în meseria în care e calificată, post acceptat de către semnatară”.

■ **Subsemnatii Ana și Mircea Călin** (domiciliați în Alea Castanilor 13 — Tâlmăciu — județul Sibiu) vă relatăm următoarele: în nr. 37 din 16.IX.1988 al revistei FLACĂRA, în urma unei scrisori pe care v-am adresat-o anterior, a apărut un răspuns care ne-a plăcut foarte mult nouă, dar nu și celor ce se fac vinovați de tergiversarea montării liftului de la blocul 31 scara D, de pe B-dul Petrochiștilor din Pitești; cei în drept au încheiat atunci un proces verbal în care s-a specificat drept ultim termen de montare și dare în folosință a liftului, ziua de 15 octombrie 1988. Blocul 31 are 7 scări, din care numai la scara D nu s-a executat lucrarea, deși pe această scară domiciliază președintele și administratorul asociației de locatari, oameni pe care, în urma sesizărilor noastre, constructorul „s-a supărat”, îndrumîndu-ne să ne adresăm... dumneavoastră, în continuare!”.

N. n. — stimați tovarăși, cine anume a semnat răspunsul acela care dv. v-a plăcut „foarte mult”, cine este acel „constructor care s-a supărat”, îndrumîndu-vă, iarăși, către noi ?? Ne pare rău, dar fiți mai expliciti!

■ **Consiliul popular județean Olt:** „Privind rezolvarea scrisorii adresate redacției, prin care Ionel Nica, domiciliat în Tîrgu Jiu, strada Minerilor nr. 3, blocul 3, scara 2, apartamentul 37, solicită sprijin cu privire la încadrarea în muncă: numitul este calificat în meseria de electrician, cu o vechime în muncă de 10 ani, ultimul loc de muncă fiind la întreprinde-

rea de utilaj minier Tg. Jiu; a încetat activitatea în condițiile articolului 129 din Codul Muncii, are domiciliul stabil în Tg. Jiu. Solicită sprijin cu privire la încadrarea în muncă în orașul Corabia, județul Olt, pentru a veni în ajutorul mamei sale, bătrînă și bolnavă. La data de 10 noiembrie 1988 s-a prezentat la Oficiul forței de muncă — punctul de plasare Corabia — și în baza dispoziției de repartizare nr. 884, a fost încadrat, ca electrician, la întreprinderea de fire și fibre sintetice Corabia”.

■ **Întreprinderea de gospodărie comunală și locativă — Constanța:** „Referitor la scrisoarea numitei Floarea Carasava — muncitoare la sera Eforie — care solicită locuință, va comunicăm următoarele: respectivei i s-a repartizat un apartament cu 3 camere în orașul Eforie Sud, care îi satisface nevoile familiei”.

■ **In legătură cu scrisoarea semnată de dr. Maria Stoica din Piatra Neamț, Bulevardul Decebal, bl. 35, apart. 34 — se menționează în răspunsul primit din partea Ministerului Sănătății — Direcția coordonare, control, personal și învățămînt — vă facem cunoscut că la solicitarea noastră, Direcția sanitară a județului Neamț ne-a informat că în anul 1987 cadrele medicale au fost transferate în municipiul Piatra Neamț cu avizul Comitetului executiv al Consiliului popular județean Neamț pe baza unor motive sociale și de sănătate temeinic justificate. În anul 1988, la indicația Ministerului Sănătății, posturile vacante de medici existente în municipiul Piatra Neamț s-au ocupat prin concurs organizat conform prevederilor Legii nr. 12/1971, concurs la care dr. Maria Stoica nu a participat. Totuși, dînd dovadă de înțelegere față de problemele cu care s-a confruntat semnatară scrisorii, Direcția sanitară a județului Neamț a aprobat detașarea sa în municipiul Piatra Neamț, în perioada 1 decembrie 1987 — 30 septembrie 1988. Pentru a putea ocupa în continuare post în municipiul Piatra Neamț, dr. Maria Stoica va trebui însă să se prezinte la concursul care va fi organizat în acest scop de către Direcția sanitară județeană Neamț în anul 1989”.**

■ **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale — Botosani,** analizînd situația Lăcrămioarei Abutnăritei din Botoșani, str. 7 Noiembrie, bl. 27, sc. A, et. 2, apart. 10, care ni s-a adresat solicitîndu-ne sprijin în vederea încadrării în muncă, ne comunică: „Din verificările efectuate rezultă că petenta este absolventă de liceu — profil mecanic — este căsătorită și are în întreținere un copil minor, că sotel este operator chimist la întreprinderea de articole tehnice din cauciuc din același municipiu. Pentru soluționarea cererii sale, s-a luat legătura cu conducerea întreprinderii la care lucrează și soțul său și — cu dispoziția nr. 36549/1988 — a fost repartizată aici ca muncitoare necalificată, urmînd să se califice în meseria de operator chimist”.

■ **Un răspuns favorabil și pentru Rodica Nicolae din Craiova, crmis-o, își exprima nedumerirea în legătură cu sumele facturate în contul postului său telefonic; așadar, Direcția județeană de poștă și telecomunicații Dolj precizează:** „Din cauza unor deranjamente produse la instalațiile de telecomunicații, contorizarea postului dumneavoastră se efectua eronat, fapt pentru care, prin factura pe luna ianuarie 1989 vi se acordă o scădere în valoare de 1 023 lei, pentru perioada 15 iulie — 14 decembrie 1988. În cazul că mai aveți unele nelămuriri vă rugăm să vă adresați unității noastre”.

Pagină realizată de
HORIA PĂTRAȘCU

Poșta redacției

Mulțumim tuturor celor care ne-au adresat gânduri bune acum, la început de an. ● **Oianu Marian — Ploiești:** Concediile medicale nu afectează dreptul la alocație. ● **Ion Viorica — com. Greci (Tulcea):** Nu e legal, nepotul nefiind înfiat. ● **Nebunu Victoria — Tg. Jiu:** Sotel trebuie să întocmească dosar pentru a primi alocația și pentru copilul dv. Este în interesul amîndurora. ● **Viziuiu Ilie — București:** La întrebările pe care ni le puneți ați găsi răspuns dacă ați discuta cu orice coleg, doar la 18 ani sînteți major, deși vă mai numiți „adolescent”. 1) Vă veți înscrie la categoria „candidați incorporabili”. 2, 3) Nu. 4) Cereti lămuriri la Centrul militar. ● **Sandu Tănase — Constanța:** Cu recomandarea medicului specialist, adresați-vă întreprinderii de ortopedie și protezare, etc. Negustorii nr. 8, București. ● **Robu Dumitru — Slatina:** Nu există cursuri de „comentator sportiv”. ● **Rușin Ileana — com. Schela (Galați):** Este vina dv. că nu ați citit Decretul 410/1985, care a fost publicat în presă. Încercați să prezentați actele la consiliul popular, deși au trecut 3 ani. ● **Cocu Maria — Galați:** Cereti trimitere de la policlinica unde sînteți în evidență către Centrul de parodontologie, coordonat de dr. Grigore Osipov-Sinești, București, str. 11 Iunie nr. 10, sector 4, telefon 41 20 79. Consultații între 10—12, 14—16, sîmbătă numai dimineața. ● **Gall Costache Petra — Galați:** Comandați din timp cărțile dorite Librăriei „Cartea prin poștă”, Calea Mosilor 62—68, sector 3, 70443 București. ● **Crefescu Gheorghe — com. Șimian (Mehedinți):** Credem că puteți rezolva problema la Consiliul popular județean. ● **Popescu Dragomir — București:** Asemenea „fapte pozitive” sînt normale și se întîmplă în fiecare zi în toate spitalele din țară. ● **Ioan Victor — Roșiori de Vede:** Revizuirea medicală se poate face și la cererea pensionarilor numai pînă la 60 ani, bărbaiți (Legea 3/1977, art. 31, al. 3). ● **Dobos Ionel — com. Butea (Iași):** Conform art. 119 Codul Penal, „amnistia nu are efecte asupra obligației celui vinovat de a plăti părții vătămate despăgubiri civile și cheltuieli de judecată”. Trebuie să suportați plata despăgubirilor civile de la data pronunțării hotărîrii judecătorești, deoarece în caz de întîrziere urmează a achita și dobinzile legale care se calculează de la data săvîrșirii infracțiunii. ● **Stănilă Ovidiu — Medgidia:** Pînă la 30 mai vi se va repartiza un apartament pe str. Dezrobirii. ● **Bako Ștefan — com. Andrid (Satu Mare):** Dosarul dv. de pensie se află pe rol la Comisia Centrală de pensii, după soluționare vi se va comunica hotărîrea definitivă. ● **Ioan Elena — București:** Potrivit art. 6, al. 3 din Decretul 410/1985, în cazul părinților divorțați alocația de stat pentru copii se acordă părintelui care are copilul în îngrijire. Această prevedere legală se aplică și în cazul în care părinții sint despărțiți în fapt dacă, prin hotărîre judecătorească rămasă definitivă, copiii rezultați din căsătorie sint încredințați mamei spre creștere și educare, și aceasta face parte din categoriile de beneficiari de alocație prevăzute la art. 5, al. 1 din decret. ● **Simionescu C. Ileana, Stamate Lodin, Popescu Elena — Drobeta-Tr. Severin:** Consiliul popular municipal a constatat că cele cuprinse în scrisoare sint reale și a indicat unităților să reanalizeze situația în vederea soluționării. ● **Drăguș Emanuel — Tîrgoviște:** După terminarea școlii profesionale veți fi angajat permanent și în anul următor puteți să vă înscrieți la concursul de admitere în treapta a II-a liceu seral.

REGHINA VARVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

În 1938, Consantin Amarii — pensionar, 63 de ani, fost profesor de desen fără vocația pedagogiei, fost impiegat demis — sesizează nereguli și abuzuri trecute cu vederea la Valea Călugărească — el crede că încurajate de-a dreptul — chiar de cei ce ar trebui să le stopeze. Este convingerea care îl face să se dedeze într-o luptă pe care a cam luat-o pe cont propriu, chiar dacă este vorba de interese ale obștii uitate de cei plătiți să nu le uite. Bătrînul, să recunoaștem, nu e plătit pentru aceasta. O face din interes cetățenesc. Îndreptătit și firesc. Dacă mai are și alte motivații intime, dacă el gustă aceste reclamații ca pe niște șicane prin care ar răspunde altor șicane, nu putem proba. Dar sare în ochi un lucru : cele mai importante aspecte pe care le reclamă vizează abateri de la legalitatea etică și democrația societății noastre, sfidarea intereselor cooperativei agricole de producție care, pentru unii, — cum spune dinsul — nu este important să fie rentabilă, ci filantropică. Iar, cum mai multe asemenea fapte se dovedesc reale, nu vedem pe cine ar șicana el, reclamîndu-le, în afara celor incorecți, care profită, într-un fel sau altul, de pe urma lor. Care au interes să le cocoloșească. Fără să le pese de efectul acestei atitudini imorale asupra cetățenilor din comună. Care asistă la lupta bătrînului hidalgo de la Valea Călugărească împotriva unor titanice mori de vorbe în vînt. Din ce alte surse ar putea proveni afirmații fără acoperire semnate și parafate cu mîrgă ? Precum acelea prire care nea Costică Amarii, cum se spune familiar în primărie, era înștiințat, de pildă că (în vederea unei verificări întreprinse de secția de arhitectură, sistematizare, tehnica și investiții de la județ, împreună cu U.J.C.A.P. și primăria comunei) : „Gheorghe Rizea deține în satul Arva 1 000 mp cu actul de proprietate nr. 4428, din 4 iunie 1969, în condiții de deplină legalitate”. Or, dacă autorii pretensei serioase verificări vor să înțelegem că, aceste condiții de deplină legalitate sînt date de autenticitatea actului invocat, nu ne rămîne decît să desconspirăm amănuntul revelator că actul respectiv testă cumpărarea altui teren, în alt sat ! (Gheorghe Rizea figurează, într-adevăr, din 1971, în registrul agricol, cu aceeași suprafață în satul Arva, fără indicarea, cum ar trebui, a temeiului legal, pentru încheierea rolului dintr-un volum și deschiderea unui nou în altul. Se știe, din auzite, că ar fi făcut schimb de teren cu C.A.P. El își amintește că i s-a eliberat o adeverință pentru schimb, hîrtie pe care nu mai știe pe cine a pus-o, că doar la primărie nu i s-a cerut, acolo totul a mers pe vorbe, cum dovedește registrul agricol). Mai departe, același răspuns afirmă că, lui Rizea, care în 1988 cumpărase și o casă în centrul comunei, în afara curții atribuite, „prin contractul nr. 528 din 18 aprilie 1988, consiliul popular i-a închinat o suprafață de 270 mp, proprietate de stat, teren anterior folosit pentru depozitarea de gunoi”. Iarăși afirmații aruncate în vînt, dacă le așezăm alături de precizările foarte clare pe care le face tovarășul

Vasile Neagu, secretarul consiliului popular, în prezența tovarășului primar Stelian Moșoiu: „Sînt, în realitate, vreo 300 de metri pătrați. Terenul este în vecinătatea lui Rizea. L-a închis cu gard metalic și l-a încorporat în gospodărie. L-a plantat cu vie. Noi credem că-i proprietate de stat. I-am întrebat pe cei din conducerea C.A.P. și mi-au spus că, sigur, nu-i al cooperativelor. În 1987 îl închiriasem altui cetățean. (Care, desigur, nu l-a închiriat pentru a-l face groapă de gunoi! n.n.). Ce-l rău că l-am închiriat? Doar nu era să-l las pilorogă lîngă șoseaua principală! Ce, parcă eu am luat chiria!? E drept, acum, de cîteva zile, am descoperit că este proprietatea C.A.P., deci trebuie să ne anulăm contractul”.

Aşa s-a susţinut şi nea Costică Amarii în sesiări. Numai că i s-a răspuns ce s-a văzut. Cum să te mai miri atunci că a continuat să scrie „ca să vină cineva de la Bucureşti, deşi primul mi-a ris în nas şi m-a asigurat că asta o să se îndeplinească cînd o zbura porcu”.

cu seama de cele ce ating interesele cooperativei agricole de producție. Și trebuie să spunem că este cel puțin ciudat ca, în fața unei astfel de sesizări, cetățeanul să primească doar un răspuns ca acesta: „În legătură cu destinația furajelor rezultate de pe terenul proprietatea C.A.P., teren situat în vecinătatea postului de miliție, vă rugăm să vă adresați conducerii C.A.P.". Această adresă — nr. 4294, din 28 noiembrie 1988 — este semnată de Maria Safta, vicepreședinte al consiliului popular, navetistă cu locuință în Ploiești. Dar, oriunde ai face naveta, parcă nu așa s-ar cuveni să i se răspundă unul om numai fiindcă îndrăznește să reclame ce nu reclamă alții. La primărie, oricum, sesizarea lui n-a contat mai mult decât arată acest răspuns edificator. El fiind vecin, cu incinta miliției, arăta că finul acela, în loc să ajungă la C.A.P., după ce fusese cosit în prezența lui Dumitru Pandele și aruncat peste gardul din spate, ajunsese, pe un drum ciudat, acasă la un cetățean, deși exista și drumul

abuziv; că familiile unora din funcționarii primăriei au deținut nejustificat terenuri ale C.A.P., dar s-au închis exact ochii care ar fi trebuit să vadă și multe altele.

Constantin Amaril n-a fost surprins, dar a rămas intrigat de cele pățite de el nu prea de mult. „Mă întorceam acasă. Doi din vecini stăteau de vorbă la poartă cu Ion Morin, om fără ocupație de cind a scăpat de închisoare. Era băut. E cuțitar cunoscut. După ce-am trecut de ei, m-a atacat. Ce doi i-au luat cuțitul, dar pe urmă cuțitul a dispărut și dinșii nu-și aminteau. Au pretins chiar că nu-l cunosc pe cel cu care stăteam, inițial, de vorbă“. La primărie s-au primit pentru executare amenzile : cite 300 de lei bătrînului și celuiualt pentru scandal și încă 1 000 de lei bătrînului pentru o altercație cu acela care îl amenda : Dumitru Pandeale. Pînă la proba contrarie, noi refuzăm să ne îndoinm de vezoafirmație a lui Dumitru Pandeale, dar am fost de față la primărie cind i s-a amintit că de nenumărate ori a fost rugat să aducă documentele în baza

acoperișul, ștreșinile, am tencuit tot exteriorul în ciment, am dat jos și am refăcut toate tencuielile interioare, bucătăria, baia, am introdus apă. Bazinul din curte are vreo doi metri și jumătate adâncime, nu știu cit o fi în diametru, cam cit o cameră. Am cerere aprobată pentru reparații. Semnată de primar". Toate cele făcute de el ar fi bătut la ochi dacă le făcea altul la fel.

Primarul care se află lângă noi ne confirmă aceasta, pîrînd a asista la... cea mai nevinovată și mai morală poveste de adormit copii. Cererea de renovare i-a aprobat-o printr-un Da în stînga sus, cu semnătură și ștampilă. Oare așa era corect? El este convins că da. A doua zi, descriind reparațiile casei fără etaj din Valea Călușarească, l-am întrebat pe vice-primarul altei comune din același județ cum se procedează. Ne-a răspuns că, în asemenea cazuri, se impune autorizația legală eliberată de primărie, la cererea cetățeanului (cerere însoțită de documentația necesară și conform regimului legal de înălțime pentru centrul de localitate). Avizul arhitecților de la județ este și el obligatoriu. Iată, deci, adevărata față a faptelor și a relațiilor primarului cu șeful vinului, cum i se mai zice lui Gheorghe Rizea. Iată încă un motiv pentru care de-aranjează sesizările bătrînului hidalgo și cam din ce parte bate vîntul în morile cu care se luptă el. Noi nu vrem să convingem pe nimeni că acest bătrîn cursurgiu este ori ar putea fi o bucurie pentru cei pe care îi reclamă. Dar, atenție ! la felul cum răspund dinșii, cînd le dă de gol o faptă camuflată !

Cel ce sesizează poate să nu-ți fie pe plac ; dar și adevărul, numai pentru că-l spune dînsul ???

despre casa lui este vorba în cele arătate aici cit despre auctoritatea morală pe care faptele o îngăduie cuvintelor aceluiași om.

Mai sînt și alte lucruri ce se cuvine a fi lămurite cu deplin respect al spiritului de echitate și al democrației noastre. Mai sus-amintitul Gheorghe Rizea — șef al secției I.V.V. din comună — ne-a spus că terenul C.A.P., care l-a fost închiriat din greșeală de primărie îl poate obține ușor. „Eu fac, oricînd, un schimb cu C.A.P.-ul, dau 300 de metri pătrați din cei 1 000 cumpărați în Valea Mantei și pe care-i am, după primul schimb, nu departe de aici”. Unul din aspectele asupra cărora atrage atenția Constantin Amarii este tocmai ușurința cu care șeful secției I.V.V. obține ce-l interesează personal. Că și-a făcut gard metalic în atelierul secției sale și i l-au pus muncitorii din subordine în timpul programului lor, că a adus o betonieră ca să-și facă reparația capitală a casei și ca să-și toarne un bazin în curte. „Doar acoperișul l-a reparat, nu avea nevoie de nici o autorizație”. (Primarul și secretarul consiliului) Gheorghe Rizea : „Ciment am cumpărat de pe aici, de pe la Ploiești și de undeva mai puțin. Da, am adus o betonieră. De pe un șantier. Am vorbit cu băieții. Nu știu unde lucrau. Nici nu știu cum îl cheamă. Gardul l-am pus cu băieții de la secția mea, dar în afara programului. Am refăcut

DORIN GHERGHINESCU ■

Morile bătrînului hidalgo

Această afirmație este primul lucru pe care bătrînul i-l amintește blind primarului de față cu noi. La care gazda — ne aflăm în biroul său, unde negreșt vreun pitic trimis de Albă ca Zăpada a adus niște cartoane cu ouă, probabil prea puține după disprețul cu care le acoperă — gazda zimbește și răspunde prietenește : „Lasă, nea Costică, hai să vorbim despre altceva acum !” Mărturisim că, în prezența noastră, primarul discută cu mai vîrnicul său consătean deosebit de frumos. Bătrînul este încintat. Mai ales că i se întâmplă pentru prima dată, după cum gîndește, uimit, cu voce tare. El a mai sesizat nereguli, dar n-a înlînit decît neîncredere și ostilitate. A rămas, de pildă, la părerea că 30 de participanți sînt puțini la o adunare cetățenească pe întreaga comună care are 15 sate ; că primarul se cădea să vină și el la înlînirea organizată cu cetățenii din circumscripția sa, fiindcă tot era în comună și mai venea pe la primărie, chiar dacă își luase concediu tocmai atunci ; că procesul verbal al unei astfel de înlîniri ar trebui întocmit pe loc, nu ulterior în primărie, că în el trebuie menționate toate propunerile, toate criticile, iar nu doar o selecție ulterioară și convenabilă. Primarul și secretarul primăriei rămîn — cu o sinceritate la fel de mare — de o cu totul altă părere. Lucrul ar putea să pară o banalitate, dar sîntem convinși că la el vor reflecta cum se cuvine și tovarășii de la consiliul popular județean care, după cit știm, au o opinie ce îi alătură bătrînului, nu preopințîndu-și săi. Cit despre tot ce se poate afla în spatele acestei aparent banale neconcordanțe de vederi s-ar putea ține o întreagă prelegere privind îndatoririle celor aflați în fruntea obștii.

Recunoaștem că, din multele fapte însemnate în carnetelul bătrînului, ne-am interesat mai

mare, drept; pentru cine n-
fi avut nimic de ascuns, Dumitru
Pandeale: „N-am asistat, eu
n-am luat nimic!“ De o parte
și de alta ni se relatează, în
prezența primarului, momente
care arată o (ne)bună vecinătate
între Constantin Amarii și
Dumitru Pandeale. Bătrînul
reclamă — între altele — că
vecinul folosește abuziv teren al
C.A.P., că drept răspuns la
seizarea unor adevăruri care-l
supără, i se răspunde cu perse-
cuții, cu șicane, speculindu-se
orice îl poate enerva: „Odată,
Pandeale a venit la gardul meu
să-mi facă în ciudă și mi-a cîntat
din clarinet. Am ris și am
intrat în casă“. Dumitru Pan-
deale îl privește cu îngăduință
și explică: „S-a măsurat tere-
nul atribuit legal postului. Eu
nu m-am spărat, dar avem cu
50 de metri pătrați mai puțin“. Fascinant, fiindcă de la județi
i s-a comunicat supărătorului
bătrîn, referitor la aceasta, că
„din măsurătorile efectuate,
față de 800 mp atribuții postu-
lui a rezultat o suprafață su-
plimentară de 90 mp“.

Ce să adăugăm decît că, la fel ca și în alte cazuri discutabile — mai sînt — pămîntul nu-și schimbă dimensiunile de la o verificare la alta. Oricine măsoară aceeași parcelă ar trebui să obțină același rezultat cînd calculează. Deosebirile, oricîne le-ar semna, nu apar din vina pămîntului. Pămîntul nu minte.

Din prima clipă, tovarășul
 primar Stelian Moșoiu ne spu-
 se că, dacă-i vorba de Amari-
 e lămurit și o să ne lămurim
 și noi, că a făcut multe sesi-
 zări, că au verificat multe, că
 nu s-a confirmat niciodată ni-
 mce. Or, acest exclusivism este
 înfîrmat de fapte. Bătrînul este
 simțit ca incomod și fiindcă el
 cutează să reclame ceea ce a
 ții nu reclamă. De pildă, că ve-
 cinii lui dijmuesc de carburanți
 cutează să reclame ceea ce al-
 aranjează interese de familie
 sau ale unor prieteni în mod

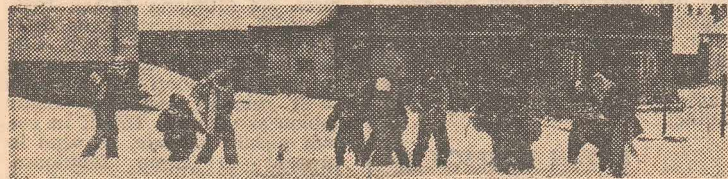
seni, știți, în curba aceea largă, străjuită de primele case ale comunei. A rămas deodată cu miinile încețate pe volan, iar mașina a părăsit în plină viteză șoseaua și s-a izbit de un stîlp din beton, chiar în dreptul șoferului. Sint totuși puțin nedu-

Ceartha

merit, cum o banală ceartă, poate provoca un asemenea accident". „Pentru mine totul e limpede, spuse medicul. Știi și tu ce înseamnă o discuție mai aprinsă, cînd îți se urcă singele la cap". „Fleacuri, interveni anestezistul, potrivit-și mai bine ochelarii pe virful nasului ascuțit, eu conduc mașina de zece ani, și nu mi s-a întîmplat să greșesc în manevre pentru că m-am enervat". „Nu uita că tu ești un șofer de duminică, mașina ți-o conduce soția" îi

răspunse chirurgul, ușor zefle-
mitor. Nervii încordați la maxi-
mum înseamnă mișcări necon-
trolate, ochii ieșiți din orbite,
fața congestionată de furie, de
fapt, manifestări clinice ale ex-
cesului de adrenalină în circula-
ția sânguină. Adrenalina se-
cretată în exces ca urmare a
stărilor de stress mai provoacă
tremurături și spasme muscu-
lare, pe care nu le poți controla.
Aflat la volan într-o asemenea
stare, ești un real pericol pen-
tru cei din jur. De aceea nu e
bine să te enervezi când condu-
ci. Doctorul se îndreptă cu
pași nesiguri spre secție și tre-
sări când se auzi striga : „Mă
iertați, sint soția celui accident-
tat. Eu sint vinovată de tot ce
s-a întâmplat, am avut o izbuc-
nire de gelozie. Spuneți-mi,
când pot să-l văd pe sotul meu,
vreau să-i vorbesc, să-l fac să
mă ierte”. „Nu mai e nevoie,
spuse medicul privind-o îngin-
durat, soțul dumneavoastră nu
mai are nevoie de nimic”. În
spatele lentilelor groase ale
ochelarilor, străluciră lent două
boabe de rouă.

Lt. maj. PAUL ULIERU ■

E încă vacanță

Vacanța de iarnă se apropie de sfîrșit. În cele peste 150 de tabere organizate pe întreg cuprinsul țării — tabere tematice, cu profil de matematică, fizică, biologie, chimie, informatică și inițiere în tehnica de calcul, imbinînd perfecționarea profesională cu recreerea, ca și în taberele de odihnă sau cu profil sportiv, urmărind inițierea participanților în tainele înotului sau sporturilor de iarnă — ultimele zile de vacanță sînt trăite cu aceeași tinerească bucurie.

De ani de zile, cele trei săptămîni ale vacanței de iarnă transformă stațiuni de tradiție, renumite pentru frumusețea

peisajului și condițiile pe care le oferă în adevărate stațiuni ale tineretului. Nu le putem numi pe toate. Amintim numai: Băile Herculane, Slănic Moldova, Moneasa, Stîna de Vale, Singeorz Băi, Busteni, Sinaia, Predeal, Slănic Prahova, Muntele Mic, Homorod, Sovata, Păltiniș, Vatra Dornei. Iată, la Voineasa și-au dat întâlnire pasionați fizicieni, informaticieni (în taberele de fizică și informatică), sportivi (în tabăra Speranțe olimpice unde se antrenează viitorii noștri performeri). Tot aici, între 2 și 8 ianuarie se desfășoară o inedită "Gală a datinilor și obiceiurilor laice". La Baia Mare pot fi întâlniți câștigătorii concursurilor naționale de matematică, fizică, chimie, viitorii noștri olimpici în confruntările internaționale.

R. PAICU ■

Operația dura de mai multe ore. Tânărul avea ambele picioare fracturate și mai multe coaste rupte, dar cea mai gravă se dovedi a fi rana de la cap, o fractură la baza craniului. Iar cele din urmă, dezdoământul a fost tragic. Anestezistul ridică din umeri, nu mai era nimic de făcut. Simțământul amar al înfringerii îl năpădi pe chirurg, i se mai întâmpla uneori să bată zadarnic la porțile imposibilului. „Ingrată meserie — mormăi el incuind, scoțându-și mânsul de gumă, să știi că viața unui om atîrnă ca de un fir de păr de pricerea ta și uneori de șan să și să nu poți face nimic”. „Spune-mi doctore, întreabă anestezistul, cum s-a petrecut accidentul?” „Nu știu, dar se pare că a venit cineva de la miliție, o să aflăm imediat”. Medicul îl cunoștea bine pe ofițer, fuseseră colegi de școală la Odorhei. Se împrieteniseră și asta dura de peste douăzeci de ani. „E un accident ciudat, spuse ofițerul, privindu-i gânditor pe cei doi oameni în halate albe, soția lui declară că s-au certat foarte tare, el era teribil de obosit și de nervos, se apropia de miezul nopții cînd tocmai intrau în Jo-

Vasta operațiune antimafia de la Palermo la New-York!

Sub aceste titluri presa occidentală de la începutul lunii decembrie anunța arestarea în S.U.A. și Italia a unui mare număr de traficanți de droguri membri ai mafiei italo-americane. Atacul s-a declanșat simultan la Palermo, New-York, Philadelphia, Buffalo și a dus la punerea sub acuzație a peste două sute de traficanți de toate „mărimile”.

Miercuri 31 noiembrie la Caffè Giardino, un local de noapte în inima cartierului „Little Italy” din Brooklyn, un tenor italian tocmai își încheia recitalul cu tradiționalul „O sole mio” și cu la fel de tradiționala plecaciune în fața spectatrilor care-l aplaudau. Ecoul aplauzelor nu se stinsese încă în momentul în care un prezentator necunoscut publicului a apărut pe scenă și a anunțat: „Mă tem că acestea au fost ultimele aplauze. Vă rog să aveți amabilitatea să ridicați brațele, aceasta este o rază!” Neîncrezători, amuzati de originala glumă, spectatorii au privit împrejur și au zărit, apăruiți nu se știe de unde, un grup de agenți cu veste anti-proiectile și arme în mini. Zimbetele au dispărut dar fuga era inutilă și imposibilă. Astfel poliția americană proceda la arestarea „spumei” mafiei new-yorkeze. În acest mod puțin obișnuit a început finalul american al vastei acțiuni internaționale anti-drog, încheiată cu punerea sub acuzație a peste două sute de persoane, din care 133 în Italia și 75 în S.U.A., în S.U.A., F.B.I.-ul arestase deja 52 dintre urmăritii, în șase state: Pennsylvania, California, Illinois, New Jersey, Florida și mai ales la New-York. Acuzațiile sunt grave și prevăd pedepse severe mergând până la condamnare pe viață și confiscarea întregii averi. A ieșit la lumină o organizație uriașă, specializată în traficul de stupefiante, cu filiale internaționale de nebănuite.

Iată în sinteză diversele faze ale acestui comerț cu „moartea albă”: 1) se achiziționa cocaina în America de Sud; 2) de aici cocaina era exportată în Spania și rafinată într-un laborator amplasat la nord de Madrid; 3) dusă în Italia, cocaina era „schimbată” pe heroină de proveniență orientală și rafinată în Sicilia (intrucit cocaina se vinde, de regulă, în Italia la un preț de patru ori mai ridicat decât în S.U.A.); 4) heroina, în formă lichidă, era introdusă în sticle de vin purtând eticheta „Corvo di Salaparuta” (fără ca firma producătoare să fi avut însă cunoștință de aceasta) sau în cutii a căror etichetă afirma că ar conține roșii conservate; 5) transportate cu navele „sticlele și cutiile ajungeau în S.U.A., unde conținutul lor era transformat din nou în pulbere și vândut mai întâi „grosistilor” care treceau la comercializarea în doze „individuale”. Cercetările au descoperit că în paralel mai funcționa și un alt sistem — ce-l drept la proporții mai redus — prin intermediul căruia drogurile traversau Atlanticul: curieri neobișnuiți, femei în vîrstă, mame de familie, cu aspect inocent, transportau heroina sub plasturi uriași lipiți

pe piele sau în lenjeria de corp. Desele lor călătorii peste ocean, din Italia în S.U.A., imposibil de justificat din veniturile familiale, au atras atenția asupra lor. De menționat că în perioada „transporturilor” valoarea „angro” a heroinei era de circa 200 000 dolari pe kilogram.

Printre arestații din S.U.A. se numără importanți exponenți ai noii mafii din Brooklyn și Queens. Operațiunea denumită „Iron Tower” își împrumută prima parte a denumirii, în traducere, de la „Ferrofood”, o societate care furnizează alimente pizeriilor și restaurantelor din „Little Italy”. Cercetările au durat aproape doi ani și au pornit de la Buffalo, sediul inițial al organizației criminale denumită „Bu.si.co” (Buffalo Sicilian Connection). Apoi sediul s-a mutat la New-York și anume la Caffè Giardino din Brooklyn, loc de întâlnire al boss-ilor comerțului cu droguri și arme de contrabandă. Caffè Giardino era dotat cu

hotelurilor de lux din Buffalo și Philadelphia.

În acest timp, pe alt plan se preciza și cea de a doua cale de pătrundere în S.U.A. a heroinei venite din Italia. Cu aproape doi ani în urmă vameșii aeroportului internațional din New-York sechestraseră zece kilograme de heroină. Ciudatele curieri erau patru casnice din Palermo, care nu numai că făceau dese voiajuri la New-York deși veniturile lor erau relativ reduse, ci în plus făceau în ultimul timp cheltuieli uriașe, mutându-se cu întreaga familie în cartiere de lux și schimbându-și modul de viață. Un alt curier, prins și el, completă cu măturisurile lui datele de care dispunea deja poliția. În aceste condiții se decide intrarea în scenă a „domnilor X și Y” care primesc ordine precise de a se infiltra în „clan”-urile comercianților de stupefiante, având la dispoziție un fond de 3 milioane de dolari. Chiar de la început aceștia „adulmecă” o afacere, într-un bar din New-

aparatură electronică sofisticată, menită să impiedice interceptarea convorbirilor de către poliție. „Dar în materie de electronică am fost mai buni decât ei”, declara James Fox, directorul F.B.I.-ului din New-York la o conferință de presă, glumind pe seama rolului pe care l-ar fi avut, în acest sens, zecele de lăzi cu șampanie „Dom Perignon” introduse în cafenea.

Dar iată cum s-au desfășurat lucrurile.

La sfîrșitul lunii noiembrie 1988 domnul X și domnul Y îi informau telefonic pe conducătorii F.B.I.-ului că achiziționaseră deja cocaină și heroină în valoare de 3 milioane de dolari. Convorbirea pornea de la o cabină telefonică din Brooklyn și se încheia cu mesajul: „Iron Tower este aproape gata, acum este rîndul vostru”. Timp de aproape doi ani, doi agenți federali, deveniți „domnul X” și „domnul Y” lăsaseră în urmă lor nume, familie, prieteni, colegi, într-un cuvînt viața lor obișnuită. „Iron Tower” devenise unica lor țintă. Se infiltraseră în „familiile” mafiei new-yorkeze. Vindeau și cumpărau droguri cu fondurile puse la dispoziție de guvern. Plasau telecamere în barurile și restaurantele frecventate de boss-ii comerțului cu stupefiante, montau microfoane în automobile, pe terase ba chiar și în băile

York. E vorba de un schimb în natură: o „paritădă” de cocaină boliviană în schimbul citorva kilograme de heroină. Schimbul are loc în zona Caraibilor, la Santo Domingo, unde, ca din întâmplare, unul dintre boss-ii mafiei italiene, fugit în străinătate, are o crescătorie de crustacei. Cei doi agenți camuflați urmăresc călătoria cocainei și heroinei de la Miami la Philadelphia, de la Buffalo la New-York. Întîlnesc zeci de traficanți, cumpără droguri, cîștigă încrederea mai întîi a curierilor și apoi a șefilor organizațiilor. După cîteva luni descoperă că o mare parte din heroină provine dintr-o localitate siciliană de lângă Palermo, Torretta (în traducere „turnulețul”). De aici și cea de a doua parte a denumirii „Iron Tower”.

Domnii X și Y nu mai păreau cîștiga de puțin agenți federali. Se îmbrăcau ca traficanții, luau masa împreună cu aceștia, călătoreau de la un capăt la altul al Americii pentru afaceri, tocmindu-se și negociind: în doi ani cumpără 16 kilograme de cocaină și 3 de heroină. În tot acest timp de la Palermo și de la Roma sosesc la New-York, la intervale regulate, reprezentanți ai poliției italiene care participă la elaborarea strategiei operațiunii.

„Jur să desfășor această activitate în interesul suprem al justiției”. Cu această formulă pronunțată în birourile F.B.I.,

dintr-un zgîrie-nori care domină Brooklyn-ul, cei opt agenți speciali (șase bărbați și două femei) ai nucleului central anticrimă din Roma și ai Criminal-pool din Palermo au devenit „marșal”-i și timp de mai multe luni au colaborat cu agenții federali americani de la San Francisco la New-York, de la Santo Domingo la Buffalo. Vorbeau perfect nu numai engleza „americană” ci și dialectele sicilian și „brooklinez” des utilizat în convorbirile mafioților italo-americani. Căci se vorbeau deseori în dialect sicilian despre expedieri de mobilă din „mahon” sau din „nuc”, în funcție de calitatea heroinei, despre transporturi de vin sicilian și alte mărfuri „inocente”. Nimeni nu bănuia că tinerii în blugi sau treninguri, cu radiouri la urechi, și mișcîndu-se în ritmul muzicii ascultau de fapt conversațiile care se desfășurau la mesele vecine. Așa că boss-ii nu bănuiesc nimic. În sălățele de la Caffè Giardino continuă să se vorbească despre afacerile care merg cum nu se poate mai bine. Sub scaune se află însă microfoanele care permit celor de la F.B.I. să afle elemente utile, în timp real pentru a putea decide asupra mișcărilor următoare. „Odată și-au dat seama” povestesc agenții Interpol „că cineva îi controlează și au „curățat” Caffè Giardino. Dar curînd după aceea am plasat altă aparatură...”. Se poartă discuții și în automobilele care străbat New-York-ul. Se vorbește pentru că nimeni nu bănuiește că este, zi și noapte, sub observația agenților federali.

Încredere în d-nii X și Y avea Salvatore Inzerillo, mafiot din Palermo, fugit din Italia sub acuzația de a fi ucis un reprezentant al justiției. Încredere în ei avea și clanul mafioților italo-americani din Torretta, ale căror convorbiri telefonice presăraje cu informații despre „marmură”, „haine” și „terenuri” erau ascultate cu atenție și înregistrate de către poliția italiană. Este interesant faptul că pentru „Iron Tower” a fost inaugurat la Palermo sistemul denumit „impulsator telefonic”, o aparatură care permite localizarea tuturor posesorilor de posturi telefonice care comunică mai mult de o dată pe zi cu un oraș american.

Se apreciază că cea mai mare parte din „banii murdari” proveniți din comerțul cu droguri au fost deja „reciclați” adică investiți în pizzerii, baruri, restaurante sau magazine de anticități în S.U.A. sau în Italia. Dosarul operațiunii „Iron Tower” e alcătuit din 13 volume care cuprind circa patru mii de pagini. Desigur că interogatoriile celor peste două sute de acuzați și tot ceea ce se va mai adăuga la acuzațiile inițiale vor da mult de furcă justiției americane și celei italiene. Important este însă că, cu forțe unite, s-a dat încă o lovitură hotărîită mafiei internaționale a drogurilor, traficantilor de „moarte albă”.

Nu mai că s-a dovedit nu o dată, rădăcinile răului sînt mai adînci.

ȘTEFAN UDRESCU ■

Capodopere la indigo

Cunoscutul artist plastic spaniol Salvador Dali, unul din principalii maestri ai suprarealismului, se bucură de un deosebit succes printre amatorii de artă din Japonia. Însă, puține din mîile de lucrări atribuite lui sînt originale, expertii constatînd că în general acestea sînt falsuri. Presa japoneză relatează chiar că peste 100 000 de litografii și imprimeuri pe mătase semnate Salvador Dali au fost aruncate pe piața lucrărilor de artă. Un purtător de cuvînt al societății olandeze „Demart Pro Arte”, care se ocupă de drepturile de autor ale lui Dali, declara, la o conferință de presă, că firma sa intenționează să-i dea în judecată pe importatorii japonezi care introduc în țară falsuri ale lucrărilor artistului spaniol, marea majoritate a acestora provenind din Franța. Statisticile vamale nipone relevau că numai în opt luni ale anului trecut, în Japonia au fost importate opere de artă în valoare de peste opt miliarde de șilingi, informația agenția austriacă A.P.A.

Însă, falsul de artă nu proliferază numai în Japonia. Mari emoții amatorilor de artă le-au fost provocate de o știre din Berlinul occidental, potrivit căreia pictorul Edgar Mrugalla din acest oraș a creat în ultimii ani falsuri după pictori renumiți, care au fost vîndute atît colecționarilor, cit și unor galerii de artă. Un reprezentant al poliției din Düsseldorf leva că Mrugalla, a mîrșit, că a „imitat” peste 2 000 de crîri ale peste 50 de pictori de cele mai diferite stiluri — de la Rembrandt la Pablo Picasso, nelipsind nume de prestigiu ca Renoir, Nolde sau Beckmann. Însă, în pofida măiestriei demonstrate în aplicarea diverselor tehnici de pictură și a multilateralei sale activități „creatoare”, Mrugalla și familia lui continuă să trăiască în condiții foarte modeste. Pentru că cea mai mare parte din beneficiile activității lui frauduloase a revenit celor 25 de comercianți de opere de artă, care s-au ocupat de vînzarea lucrărilor lui pe piață. Unul dintre ei, Gerhard Riese, deținător al unei galerii de artă la Düsseldorf, se află în arest preventiv sub acuzația de falsificare de documente și fraudă. În colaborare cu un comerciant din orașul vest-german Wiesbaden, el a reușit să vîndă contra frumoasei sume de 250 000 mărci o colecție de gravuri chipurile de Picasso, de fapt ieșit din mîna lui Mrugalla. Mai mult chiar, gravurile au stîrnit entuziasmul unui expert parizian care s-a grăbit să le autentifice.

Această amplă răspîndire a falsului de artă este simptomatice pentru multe țări occidentale. Principala cauză a acestui fenomen este considerată a fi valoarea în continuă creștere a operelor de artă, care au devenit cele mai sigure investiții, în actuala perioadă de fluctuații ale cursurilor la bursă, atît ale acțiunilor, cit și ale valutei. Zilele trecute două desene de Pablo Picasso, datînd din anul 1912 — „Cap de bărbat” și „Vioara” — au obținut circa 3,6 milioane dolari. Însă, recordul în materie este deținut de marele Van Gogh. Lucrările artistului care în cursul întregii sale vieți nu a reușit să-și vîndă decît un singur tablou și care s-a zăbătut în cea mai neagră mizerie, se vînd în prezent la sume fabuloase, îmbogățindu-i pe cei care au mizat pe talentul lui. Cele mai mari prețuri printre lucrările de artă scoase la licitație au fost obținute de trei dintre operele lui: „Iriși” obținînd cel mai mare preț al tuturor timpurilor — circa 90 milioane de mărci. Pe locul doi se află un alt tablou al său — una din cele șapte variante ale „Florilor soarelui” — cu 72 milioane mărci, iar pe locul trei — „Podul din Trinquetaille” — cu 40 milioane mărci. Pentru a face o comparație să amintim că pe locurile următoare în clasamentul prețurilor plătite pentru operele de artă se situează pictorul renascentist Mantegna, a cărui tablou „Adorația magilor” a obținut 31 milioane de mărci și impresionistii Manet, Monet, Renoir.

MIHAI VASILIU ■

ROMEO NĂDĂȘAN ■

La simpla rostire a cuvîntului maya gîndul fuge spre acea străveche și misterioasă civilizație care timp de 2 500 de ani a populat America Centrală, înălțînd orașe superbe, organizînd o societate complexă, dezvoltînd o astronomie foarte evoluată și o artă superbă. Arol, din cauze necunoscute, a dispărut...

Acum, orice mărturie despre existența ei, orice obiect purtînd „marca” maya îi fascinează pe arheologi — și nu numai pe ei — care se întreabă invariabil: Cine a provocat pieirea acestei populații? Cum, de ce?

Pînă acum ne-am aflat pe terenul alunecos al speculațiilor, căci toate încercările oamenilor de știință de a descifra scrierea

maya, neîndoios, depozitara multor taine, asemănătoare oarecum hieroglifelor, au însemnat tot atîtea eșecuri. Gravate pe calcar cu instrumente de piatră,

perirea unei adevărate „biblioteci” la Rio Azul, în nordul Guatemalei, scrierea aceasta ciudată continuă să tacă. S-a apelat și la computere, dar nici

Vom afla tainele Mayașilor?

inscripțiile reprezentînd chipuri de oameni, animale (unele neștiute, neîntîlnite în nici o altă regiune a Terrei), păsări etc. se constituie într-o extraordinară „arhivă”, reprezintă documente ale acestei lumi de mult apuse. După cîteva decenii de la desco-

ele, cum scria revista „L'Express”, n-au putut dezlega „rebusul”. Descurajați, oamenii de știință, socotîndu-le niște mesaje realizate în cod, pe care, se presupune, și le transmiteau membrii puternicei caste a preoților, și-au spus, de ani și ani,

că aceste inscripții nu vor putea fi niciodată „citite”. Și iată că, sustine revista vest-germană „Stern”, ceea ce n-au izbutit calculatoarele cu extraordinara lor „mîinte”, capabilă să efectueze miliarde de operații pe secundă, ar fi reușit cercetătorul german Wolfgang Gockelk. Dacă Gockelk se va dovedi un Champollion al zilelor noastre, înseamnă că se va putea deschide poarta ce fereca o „pată albă”, din istoria omenirii, că vom pași pe drumul spre aflarea unor secrete considerate pierdute pentru totdeauna.

Boală rară

Există în Canada o localitate situată la 600 de mile de Edmonton care se numește La Crete. Poate că nimic nu ar fi adus-o în centrul atenției, ar fi rămas o tihnă așezare rurală dacă nu s-ar fi descoperit între membrii comunității 1000 de persoane care suferă de ceea ce se numește sindromul Tourette. În anul 1885 Georges Gilles de la Tourette a descris ciudatul sindrom care-i poartă numele. Sindromul se caracterizează printr-un exces de energie nervoasă, prin mișcări ciudate, grimase, imitații involuntare, ticuri și convulsii. Locuitorii din La Crete aparțin comunității mennonite, iar pentru ei asemenea manifestări păreau obișnuite. Totuși în anul 1983 David Janzen, unul din cei atinși de acest sindrom, s-a deplasat până la New York pentru a fi consultat de specialiști, fiind alarmat de simptomele bolii. Inițial i-a fost diagnosticată o boală incurabilă, dar doctorul Roger Kurlan, neurolog la universitatea Rochester l-a liniștit spunându-i că suferă de sindromul Tourette, o boală

care nu este incurabilă. Sindromul este datorat unui exces de dopamină la nivelul creierului. Janzen i-a spus doctorului că mulți consăteni au manifestări asemănătoare doar că în cazul lui s-au evidențiat și intenții de automutilare și de autorănire. Doctorul Kurlan s-a deplasat în La Crete unde a depistat 1000 de pacienți suferind de același sindrom. Printre localnici, în cazurile mai accentuate, se considera că „intrase diavolul în sufletul omului ca să-l pedepsească”. Doctorul Kurlan a început o adevărată cercetare științifică a fenomenului. Astfel a depistat cazuri ciudate, cum ar fi cel al lui Darryl, un băiat de 11 ani. Acesta, datorită incapacității de a se concentra, a fost considerat la vîrsta școlii drept înapoiat mental. Darryl are capacitatea sau (de ce nu?) talentul de a imita sunetul produs atît de animale cît și de obiecte. De asemenea el imită și comportamentul, dar într-un anumit moment trece de la imitare la transpunere, nemaiputîndu-se opri.

Doctorul Kurlan consideră că în cazul celor din La Crete este vorba de ceva genetic.

DAN DANUȚ DORU ■

Universul muzicii

Tim Rock 7 — Ecouri

În cele trei zile, cît au durat concertele trupelor rock invitate aici, sala de sport „Olimpia” din Timișoara a devenit un uriaș timpan din beton și sticlă. Încă o dată am înțeles necesitatea audierii „pe viu” a muzicii rock. Niciodată o bandă înregistrată sau un disc nu vor putea transmite întreaga încălzătură emoțională, cu tot confortul unei audierii stereo. Ceea ce se întîmplă în timpul concertelor este cu totul deosebit, fiindcă în momentul în care trupele intră în scenă și sunetul chitărelor electrice crește în putere, conexiunea se transmite prin fire invizibile la cei din sală și e de-ajuns o simplă atingere a corzii pentru ca sala întreagă să vibreze la unison. E un sentiment cu totul special, ritmul băților inimii se „reglează” după ritmul cu care pulsează membrana tobei mari și sunetul cald al sintetizatorului te învâluie creîndu-ți senzația de imponderabilitate. Si este fascinant să urmărești emoția celor din scenă, conștienți de dezastrul sonor care s-ar crea la minuirea defectu-

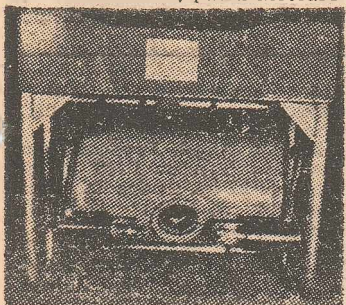
oasă a unui instrument. Acesta este farmecul muzicii rock consumate „pe viu”. ● Am văzut la Timișoara un public deosebit. Am văzut tineri de 17 ani atrași de muzica la propriu. Un magnet invizibil îi dăduse sper înainte, întocmai ca piluira de fier atrasă de magnet. Cînd muzica se oprea, un întreprupător parcă îi deconecta și atunci plonjau fascinați într-un univers mai liniștit, dar de vibrații mai profunde. Era momentul în care prezentatorul galelor recita versuri din Eminescu. Am văzut printre cei din sală, oameni în uniforme kaki sau albastre veniți acolo nu pentru a face ordine, ci ca simpli spectatori, urmărind, alături de soțiile lor, evoluția celor din scenă. Oricum, nu ar fi fost nevoie de nici o intervenție căci la Timișoara educația publicului este un lucru concret. Pentru timișoreni muzica rock este necesară ca aerul. Iar cei care o simt pentru prima oară sînt pe moment amețiți de „tăria” ei, pentru ca apoi să simtă tot mai mult nevoia să o respire. Și încă o senzație pe care nu au încercat-o decît cei care au fost de față. La plecare, cu cît ne depărtăm mai mult de sală cu atît revenea mai des în memorie un vers care s-a ros-

MIRCEA ZANE ■

BREVIAR

„Safirul” subacvatic

Minirobotul din imagine, a cărui greutate nu trece de 38 kilograme, numit „Safir”, a fost creat de specialiștii francezi pentru verificarea cavelor din piscinele nucleare. Cu timpul însă s-a dovedit a avea și alte utilizări. Fiind capabil să se deplaseze „întro două ape”, el poate detecta degradări survenite la rezervoarele de combustibil plasate sub nivelul mării, dar și epave pînă la adîncimea de 300 metri. Robotul este dotat cu flotoare, patru motoare

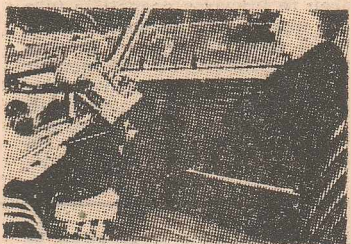

electrice pentru deplasare verticală, orizontală și de răsucire în jurul lui, o cameră de televiziune în culori și instalații de telecomunicație. El este dirijat de la suprafață prin intermediul unui cablu ombilical coaxial și prin care aparatul transmite informațiile obținute de la camera video. Două proiectoare, de 150 wați fiecare, plasate de o parte și de alta a camerei de luat vederi, luminează cîmpul de investigații. Ordinele date de la

suprafață sînt executate de un ansamblu electronic, integrat în minirobot, ce cuprinde un calculator telemetric, o busolă magnetică și un controlor de adîncime, ce dă o eroare de 4—5 centimetri. Azi, „Safirul” este folosit de Institutul Național de plonjări adînci, din Marsilia și de Societatea de ape din Montpellier.

Autoturism pentru handicapați

Mașina din imagine este experimentată în Anglia, pentru a fi pusă la dispoziția handicapați-

lor, ea putînd fi condusă cu... picioarele. Schimbarea direcției, frînarea, accelerarea, precum și semnalizarea se execută prin mișcarea unui dispozitiv dirijat de membrele inferioare, piciorul drept acționînd frîna și accelerarea, iar cel stîng schimbarea direcției și semnalizarea. Trecearea dintr-o viteză în alta se face automat, în funcție de viteza de deplasare a autovehiculului. Diferite circuite electronice informează un computer, care la rîndul lui afișează aceste date pe un ecran, instalat pe tabloul de comandă, în vederea luării unor măsuri, de către conducătorul auto. Baterii suplimentare, instalate în portbagaj, asigură alimentarea, prin curent electric, a întregului dispozitiv de conducere auto.

AUREL DIANU ■

În avionul ce mă duce spre Bruxelles, într-o zi de început de decembrie, îmi amintesc de ultima călătorie făcută în Belgia, acum șase luni. Atunci, cu prilejul tipăririi în această țară a lucrării generalului-locotenent dr. Ilie Ceaușescu, **La Transylvanie, ancienne terre roumaine**, prefăcătorul ediției, bine cunoscutul istoric belgian Roger Gheysens a evocat posibilitatea constituirii unei comisii româno-belgiene de istorie militară, un organism științific destinat să ofere cadrul instituțional, stabil, al conlucrării dintre istoricii din cele două țări, preocupăți de studiul fenomenului militar. Acum acest proiect va deveni realitate, și rostul călătoriei mele este de a participa la inaugurarea activității acestei comisii. În răstimp de șase luni Roger Gheysens a fost ceea ce se cheamă „cheville ouvrière”, adică sufletul acestei acțiuni, contactînd și discutînd cu confrății săi belgieni, strădaniile au fost răspălitte prin adeziunea unor personalități de marcă ale istoriografiei belgiene, care au consimțit să devină membrii comisiei. Receptivitatea față de propunerea creării unui organism bilateral de colaborare istoriografică este deopotrivă semnul prețurii pentru școala istorică românească precum și al dorinței de a extinde relațiile culturale și științifice dintre cele două țări.

Tradiții și confluente

Istoriografia militară cunoaște și ea acea mare mutație în direcțiile și tehnicile de investigație, caracteristică întregii istoriografii contemporane. Pînă nu demult, istoricii militari (în înțelesul de cei care studiază, indiferent de statutul lor, civil sau militar, instituțiile ostășești și activitatea acestora), au fost interesați aproape exclusiv de reconstituirea cît mai amănunțită a confruntărilor militare. Interesul arătat bătațiilor a făcut ca acest aspect al anchetei de istorie militară să fie privilegiat în detrimentul altor aspecte, desigur mai puțin spectaculoase, dar nu mai puțin importante. Eticheta ironică „istorie-bătălie” dată manierei narrative, evenimentiale de înfățișare a procesului istoric, se potrivea în primul rînd, istoriografiei militare din epoca zisă a pozitivismului istoriografic.

Astăzi, acest demers este abandonat. Istoria militară nu renunță, nu poate renunța la efortul de cunoaștere a desfășurării confruntărilor de pe cîmpurile de luptă, dar aria ei de investigație s-a amplificat simțitor prin raportarea fenomenului militar la contextul economic-social și la cel politic. Structurile militare aparțin unei societăți aflate la un anumit nivel de dezvoltare, astfel că dependența lor de structurile economice și sociale nu poate fi ignorată decît cu prețul unei dăunătoare îngustări a sferei de analiză. Cine poate nega relația dintre gradul de dezvoltare al economiei, tehnica și înzestrarea cu armament? La fel de importante sînt și legăturile dintre politică și strategie, dintre diplomatie și strategie. O problemă vastă, stimulativă, căreia istoricii i s-au dedicat în ultimii ani cu pasiune, rezultatele obținute fiind intruchipate într-o literatură pe cît de bogată pe atît de valoroasă.

În acest context istoriografic, colaborarea dintre istoricii români și belgieni nu poate fi decît benefică progresului cercetărilor: schimbul de informații și opinii, întemeiat pe respectul pentru adevărul istoric și pe stima reciprocă, este un factor esențial în desfășurarea investigației științifice. Între cele două istoriografii există vechi legături, între care raporturile dintre Nicolae Iorga și Henri Pirenne sînt de amintit în primul rînd. Marele nostru istoric și-a publicat unul din studiile sale fundamentale „**Romania din dăneană și barbarii în secolul al VI-lea**”, studiu în care autorul a fundamentat teoria sa despre „Romaniile populare” — structuri politice ale populațiilor romanizate din teritoriile părăsite de Imperiul roman (cum a fost cazul Daciei) în „Revue belge de philologie et d'histoire”. Teoria lui Henri Pirenne despre rolul decisiv al expansiunii arabe în bazinul mediteranean pentru geneza societăților feudale europene („**Fără Mahomed nu ar fi existat Carol cel Mare**”) a fost amplu discutată de istoricii ro-

mâni. Studiile marelui medievist belgian despre istoria economică și socială a evului-mediu, mai ales despre viața urbană medievală, au deschis noi orizonturi medievisticii, și, în istoriografia noastră Gheorghe Brătianu, Mihai Berza și alții au valorificat multe din ideile fecunde ale lui Henri Pirenne.

Comisia româno-belgiană de istorie militară se înscrie, așadar, unei adevărate tradiții, pe care este chemată să o continue și să o dezvolte. În domeniul ei specific de preocupări, nu lipsesc mărturiile ale confluentei științifice și iată cîteva exemple. Cel mai de seamă reprezentant al istoriografiei militare belgiene, regretatul Henri Bernard, personalitate proeminentă, adevărat creator de școală, a manifestat interes pentru mișcarea națională de rezistență antifascistă din România în anii celui de-al doilea război mondial, despre care a scris pagini bine informate; la rîndul său, Roger Gheysens este autorul primului studiu substanțial despre Actul revoluționar de la 23 August 1944 apărut în Occident, acum aproape două decenii.

Întemeierea comisiei româno-belgiene de istorie militară adaugă o nouă pagină la istoria colaborării dintre două școli de istorie din două țări unite ele însele prin atîtea din marile momente ale trecutului lor. Așa cum Herodot îi considera pe geți drept „cei mai viteji și cei mai drepti dintre traci”, tot astfel Caesar îi socotea pe belgi drept cei mai bravi dintre gali. După

Magistra vitae

revoluția din 1830, Belgia a devenit un ideal al revoluționarilor pașoptiști români, dorind să facă din statul național român pe care voiau să-l făurească o „Belgie a Orientului”. După unirea Moldovei și Munteniei, la 24 ianuarie 1859, realitățile și structurile belgiene au oferit o sursă de inspirație pentru făuritorii României moderne.

În anii primului război mondial, Belgia și România s-au aflat în aceeași tabără și au cunoscut vicisitudinile invadării teritoriului național de către forțele adversarului. În anii celui de-al doilea război mondial ambele popoare au luptat împotriva Germaniei hitleriste, contribuția lor la înfrîngerea Reichului nazist fiind de mare însemnătate.

În spiritul conlucrării

Această veche și bogată tradiție istorică se resimte în saloanele reședinței ambasadorului R.S. România din capitala Belgiei, în ziua de 7 decembrie, cînd a avut loc sedința de constituire a Comisiei. O foto-expoziție, pregătită de Comisia română de istorie militară, înfățișează printr-o selecție bine gândită, principalele forte și personalități ale multimilenarei istorii a poporului român, de la îndepărtatele sale obirșii geto-dace și pînă la anii marilor înfăptuiri ale „Epocii Nicolae Ceaușescu”. O expoziție de carte de istorie prezintă cele mai de seamă lucrări ale istoricilor români, realizate în anii de mare efervescență ideatică și științifică de după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

Încep să sosească membrii belgieni ai Comisiei: este o adevărată „defilare” a tot ce are mai valoros și mai distins istoriografia militară belgiană — profesorul Jean-Léon Charles, succesorul lui Henri Bernard la catedra de istorie de la Școala Regală Militară, astăzi profesor emerit, Luc De Vos, actualul titular al aceleiași catedre, demn urmaș al unor înaintași afit de iluștri: profesorul emerit de la aceeași prestigioasă instituție de învățămînt superior militar, Emil Thomas, Albert Duchesne, conservator onorific la Muzeul regal al Armatei, căpitanul-comandant Gilbert Mercetant, redactor-șef al ediției în neerlandeză a revistei de istorie militară „Memo”. Jean Lorette, conservator onorific la Muzeul regal al Armatei și, bineînțeles, Roger Gheysens.

Ambasadorul R.S. România, George Ciucu rostește alocuți-

nea de deschidere a sedinței, subliniind dorința țării noastre de a dezvolta și consolida relațiile de colaborare culturală și științifică cu toate statele și națiunile, cu convingerea fermă că apropierea și cunoașterea reciprocă slujesc interesele păcii și cooperării într-o lume aflată încă sub amenințarea distrugerii prin conflictul nuclear.

Roger Gheysens abordează în cuvîntul său succint și precis obiectivele și programul de activitate al Comisiei.

La rîndul meu, evoc împrejurările făuririi statului național unitar român, însemnătatea actului unirii Transilvaniei cu România la 1 Decembrie 1918, sărbătoare srumpă inimilor noastre, și amintesc de vechile legături istorice și istoriografice româno-belgiene.

Recepția ce urmează sedinței de constituire a Comisiei este un excelent prilej de continuare a discuțiilor. Profesorul Jean-Léon Charles formulează propunerea desfășurării unei cercetări internaționale pentru detectarea și inventarierea arhivelor militare germane din timpul celui de-al doilea război mondial, documentele putînd oferi date despre istoria țărilor unde ele s-au aflat, într-un anumit moment al marii conflagrații; profesorul Luc De Vos stăruie asupra necesității unor cercetări comune despre activitatea generalului belgian Brialmont, cu o importantă contribuție la construirea fortificațiilor din jurul Bucureștiului (despre care a dat la noi contribuții valoroase colonelul Constantin Căzănișteanu); Albert Duchesne își amintește cu plăcere de vizita făcută cu ani în urmă în România, de discuțiile avute cu istoricii români.

Toți cei prezenți sînt animați de dorința de a da continuarea meritată acestui excelent început.

În preajma constituirii Comisiei, ultimul număr al revistei „Memo” a publicat recenzia profesorului Emile Thomas la lucrarea generalului-locotenent dr. Ilie Ceaușescu, **La Transylvanie, ancienne terre roumaine**. Subliniind că Transilvania este o parte integrantă a României, în a cărei istorie a jucat un rol esențial, istoricul belgian prezintă amănunțit conținutul cărții și relevă însemnătatea acesteia.

Este al treilea număr consecutiv în care apare un text despre istoria țării noastre (în cele două numere anterioare, Roger Gheysens a publicat studii despre însemnătatea strategică-politică a Actului revoluționar de la 23 August 1944 și contribuția României la înfrîngerea Germaniei naziste. Citiitorii belgieni au putut lua astfel cunoștință — documentat și obiectiv — despre unul din cele mai glorioase capitole ale istoriei românești).

Cîteva zile mai tirziu, dau curs invitației profesorului Luc De Vos de a-l vizita la catedra sa de la Școala Regală Militară. Fac cunoștință cu mai mulți membri ai acesteia — cadre didactice și cercetători. Este o plăcută atmosferă de lucru marcată de personalitatea energică și stimulatorie a sefului catedrei. Dialogul cu profesorul De Vos este o satisfacție pentru orice specialist. Informații riguroase, discută competent și instructiv despre tipurile de război: clasic, atomic și revoluționar. Îmi dăruiește cursurile sale de istorie a Belgiei după 1830 și a relațiilor internaționale după 1815.

Dorește să ne viziteze țara, să cunoască tineretul universitar român. Este hotărît să contribuie la activitatea Comisiei nou înființată.

Întîlnirile și discuțiile cu istoricii belgieni mi-au arătat încă o dată cît de folositor și de fecund poate fi un dialog între cercetători. Cînd interlocutorii sînt animați de același gînd al cunoașterii adevărului, ei sfîrșesc prin a găsi limbajul comun — cel al efortului documentat, onest și competent — al cercetării științifice, o cercetare autentică, în măsură să servească atît progresul cunoașterii istorice cît și pe acela al cunoașterii și apropierii popoarelor. Dacă, despre istoriografia militară, interesată cu precădere de războaie s-a spus că este o **magistra morbis**, conversațiile cu confrății din Belgia mi-au dovedit că ea este, poate, trebuie să fie, o **magistra vitae**, învățătoarea unei vieți de pace, cooperare și prosperitate.

FLORIN CONSTANTINIU ■

Dorin Mateuț s-a născut la 5 august 1965, la Cluj-Napoca. Pe când avea cinci ani, părinții i se stabilesc la Hunedoara, așa încât Dorin avea să-și facă înirarea în fotbal în acest oraș: mai întâi de-aia, prin locurile de joacă, apoi, când era în clasa a V-a, sub îndrumarea profesorului Jurcă, fost jucător al Corvinului, apoi în grupa de juniori a lui Gall Caroi și, ulterior, în lotul de „speranțe” selecțiat și pregătit de reputatul meseriaș care este Dumitru Pătrașcu. În 1980, abia venit la Corvinul, pe Lucescu l-au interesat, înainte de toate, perspectiva jucătorii tineri, viitorul echipei; așa se face că Dorin Mateuț, la 15 ani, este luat, împreună cu alți puști, pe lângă echipa mare, în care și debutează peste un an (3-1 cu F.C. Olț). La 18 ani debutează și-n echipa națională (1-1, cu selecționata Algeriei), acumulând în acest răstimp peste 200 jocuri în prima divizie a țării și 36 selecții în echipa națională. De doi ani este component al echipei Dinamo București.

Cam aceasta ar fi, pe scurt, cartea de vizită a celui pe care ancheta revistei noastre l-a desemnat ca fiind cel mai bun fotbalist român al anului 1988. Dincolo de regulile implacabile ale statisticii, care și-au spus ultimul cuvânt, verdictul, așa cum arătam și-n comentariul publicat în numărul trecut n-a fost lipsit de controverse. În lupta pentru primul loc s-au înscris: valoarea incontestabilă, dar uneori prea suficientă sieși (Hagi), talentul debordant, pus de cele mai multe ori în slujba coechipierilor care puteau țese astfel mai ușor la rampă (Lăcătuș) și, în sfârșit, fișnirea irezistibilă a celui care și-a legat numele de niște izbînzi mult așteptate ale fotbalului nostru, prin goluri ce vor rămâne în antologie (Mateuț). De fapt triumful lui Mateuț semnifică tocmai această nevoie de rezultat și de performanță a iubitorilor fotbalului, gata oricând să fie recunoscători mai ales celui care le aduce satisfacția directă a scorului de pe tabela de marcat. Desigur, Hagi este valoarea „știută”; desigur, Lăcătuș a avut „și primăvara”, cu aport major la reușitele din atac ale coechipierilor de la club și națională; dar peste „slalomul special” al lui Hagi și peste „coboririle” în trombă ale lui Lăcătuș au triumfat, iată, „săriturile de la trambulină” ale lui Mateuț, cu cele patru lungimi care au produs explozii de bucurie în lanț și care s-au născut golul întâi la Sofia, golul întâi la București, cu Grecia (pentru națională), golul victoriei la Dundee și golul egalizator, al calificării, tot cu scoțienii, la București (pentru echipa de club).

Dorin Mateuț a primit vestea desemnării sale în fruntea topului fotbalistic al anului '88 la Poiana Brașov. Acolo l-am și interceptat, pentru o scurtă convorbire pe care o publicăm alăturat.

Dorin Mateuț:

„Am crescut odată cu echipa!”

— Dorine, îmi face plăcere să te felicit pentru evoluția ta din anul trecut și pentru consecința acesteia, care este clasarea pe primul loc în ancheta revistei noastre.

— Mulțumesc tuturor celor care au apreciat această evoluție și care mi-au oferit, astfel, marea bucurie de a fi considerat cel mai bun jucător din anul trecut. De altfel, e o satisfacție egală cu aceea pe care am avut-o mai întâi trăind și contribuind la rezultatele înregistrate în toamnă de echipa națională și de echipa de club, pentru că, în primul rând, aceste rezultate contează.

— Se pare că înseși opțiunile din cadrul anchetei au fost influențate de aceste rezultate.

— În mod sigur. Iubitorii fotbalului așteaptă în primul rând performanțe, și de aceea sint întotdeauna de partea celor care le aduc aceste performanțe.

— În toamnă, îndeosebi, ai avut un sezon de excepție. Cum explici asta?

— Am depășit o perioadă destul de lungă, vreun an de zile, în care a trebuit să mă acomodez cu exigențele și rigorile de pregătire și performanță ale echipei Dinamo. Pe acest fond, turneele din vară și jocurile foarte tari pe care le-am susținut atunci cu echipe de peste hotare au crescut potențialul de joc al fiecărui jucător și al echipei în ansamblu, contribuind la o cristalizare mai rapidă a relațiilor de joc și exprimării noastre în teren. În ceea ce mă privește, am crescut odată cu echipa, întrucât Dinamo de acum este în real progres față

de anul trecut și de acum doi ani.

— Un amănunt care nu putea fi neglijat este situația ta în fruntea clasamentului golgeterilor. Ai avut vreo ambiție în această privință?

— Faptul că am dat 20 de goluri este consecința jocului colectiv și e minimele ofensiv al echipei noastre. Niciodată nu cred că mi s-ar putea reproșa că joc individualist; dimpotrivă, am reușit să marchez atâtea goluri jucând pentru echipă și-n folosul echipei. E drept că am fost favorizat de travaliul celor din față și ajutat de forța șutului, dar totul în cadrul unor combinații bine puse la punct, care au făcut ca pe lista marcatorelor să figureze aproape fiecare jucător al echipei, indiferent de compartimentul în care evoluează.

— Este importantă pentru un jucător o anumite afecțiune a antrenorului?

— Afecțiunea nu poate veni decât pe baza unei bune cunoașteri și recunoașteri a calităților și slăbiciunilor celui în cauză. Iar asta favorizează o bună conlucrare, în sensul că un antrenor care te știe bine și de multă vreme, știe ce să-ți ceară și cum să te trateze, poate să te înțeleagă și să te ajute să progresezi. De aceea, este firesc ca orice antrenor să fie legat mai ales de jucătorii pe care-i cunoaște foarte bine, sub toate aspectele, și cărora le știe evoluția și ascensiunea de la primii pași în fotbal.

— Îți voi cere să numești câteva superlative ale anului tre-

cut. Care a fost cel mai greu meci al tău?

— Cu Dundee, la București.

— Cel mai frumos?

— Mai întâi, cu Bulgaria, la Sofia, apoi cel de la Dundee.

— Care a fost adversarul cel mai dificil?

— Steaua, bineînțeles.

— Cel mai important gol?

— Cele patru, pe care bănuiesc că le știți.

— Care îți este coechipierul preferat?

— Cămătaru, și la club, și la națională, cel mai bun prieten al meu.

— Adversarul preferat?

— Hagi, pentru că mi-e prieten vechi, pentru că știe fotbal și pentru că are umor, inclusiv în teren.

— Ce părere ai de cel care te urmează în clasamentul pe '88, Hagi și Lăcătuș?

— Jucători foarte valoroși, rezultatul anchetei onorându-mă cu atât mai mult cu cât oricare dintre ei putea și merita să fie primul. Sper să putem realiza împreună, la națională, jocuri bune și rezultate pe măsură, să răspundem, deci, la încrederea iubitorilor fotbalului care ne-au urcat pe podiumul anului fotbalistic 1988.

— Pentru '89 ce-ți dorești?

— Cu Dinamo, să jucăm finala Cupei cupelor; cu naționala, să obținem calificarea la campionatul mondial din Italia.

— La valoarea ta și-a colegilor de la club și națională, nu cred că exagerezi cu aceste doleanțe. Drept pentru care îți urez împlinirea lor.

Succes, H.C.!

Cu o săptămână în urmă, la Combinatul chimic Rm. Vilcea, am asistat la o festivitate mult-așteptată în acest oraș care a adus, în ultimii ani, mari bucurii handbalului feminin românesc: „Chimistul” s-a transformat în club specializat de handbal, primul „H.C.” feminin din țară; astfel spus, o „pereche” potrivită, din perspectiva rezultatelor și a ambițiilor, ca la fel de cunoscutul H.C. „Minaur” Baia Mare. Reprezentanții Consiliului Central al U.G.S.R., ai C.N.E.F.S., împreună cu conducerea județene ale respectivei organisme au purtat un rodnic dialog cu sportivii și mem-

brii asociației sportive care se despărțea, fără regrete, totuși (având în vedere promovarea la rangul de club), de o secție care însemna mult pentru numele și renumele „Chimistului”. Președintele de onoare al noului club, directorul general adjunct, ing. Marin Rămneanu, s-a angajat că va acționa ca și la combinat, astfel încât „și această unitate să-și facă planul”, ceea ce nu e puțin lucru, având în vedere că „planul”, prezentat în cuvinte emoționante de Maria Verigeanu, căpitanul echipei, înseamnă câștigarea campionatului și a cupei României în acest an și noi succese internaționale, adică și alte cupe lângă cea care se află deja în vitrina clubului. (C. DUMITRU)

Fluierînd a pagubă

Episoadele fotbalistice de mai jos par decupate dintr-un grupaj umoristic de Anul Nou. De aceea le și publicăm în această perioadă, cînd liniștea de pe stadioane e compensată de forfoteala de prin birourile unde se pregătește startul în noul sezon fotbalistic. Citindu-le, putem zîmbi; dar nu pentru multă vreme, întrucît devine limpede cît de mare e grădina fotbalului și ce minuni se pot petrece în ea atunci cînd ne plecăm privirea dinspre virful piramidei chiar spre baza ei. Cu alte cuvinte, răul ar trebui scos din rădăcină înainte de a se propaga spre virf, după cum și samovarele care pufăie ar trebui astupate înainte de a se transforma în locomotive. E vorba despre acei arbitri care fluieră a pagubă pentru fotbal și dimpotrivă pentru ei.

„La jocul Agro Olimpia Aiud — Pielarul Sebeș, trecind peste sumedenia de ofsaiduri imaginare care n-au lăsat echipa oaspete să iasă din propriul teren și peste clasicul „11 m” acordat gazdelor (la care arbitrul a fost admonestat chiar de publicul gazdă), ne oprim la o fază din min. 62: nr. 7 de la gazde lovește cu pumnul un adversar, trîntindu-l la pămînt; primește doar cartonaș galben; se reia jocul și tot nr. 7 îl umple de singe pe un alt fundas advers; primește cartonaș roșu și se îndreaptă spre vestiar. Intervin, atunci, 2-3 jucători de la gazde, care-l determină pe arbitru să trimită pe cineva după cel eliminat; acesta reîntră în teren și continuă jocul!”.

„În meciul Șurianul — INCOV Alba Iulia, gazdelor li se anulaseră două goluri valabile, după ce conduceau cu 1-0. În min. 89, un jucător de la oaspeți primește balonul într-o clară poziție de ofsaid și, recunoscînd asta, dă să se întoarcă spre propriul teren, dar tușierul îi strigă să continue, că... nu va ridica steagul! Cel în cauză atît așteaptă, intră în careu, dar portarul reține mingea prin plonjon; centralul, care asta aștepta, dictează „11 m”, spre consternarea unor jucători de la gazde, care-l lovesc; jucătorii au fost suspendați ulterior, dar arbitrii nu...”.

„Minaur Zlatna — C.I.L. Blaj: 10 cartonașe galbene echipei gazdă și 4 lovituri indirecte din careu în favoarea oaspetilor (din care una la 4 m de poartă, pentru că portarul doar își îndemna coechipierii să iasă pentru a degaja), plus două goluri anulate tot gazdelor (din care unul, pentru spor de... spectaculozitate — foarfecă pe spate, fără să fie vreun adversar prin preajmă)”.

„În jocul INCOV Alba Iulia — Agro Olimpia Aiud, la un moment dat portarul oaspetilor respinge o centrare, un jucător al gazdelor reia spre poartă, fundașii resping, dar cineva strigă „gol” — și gol a dictat arbitrul, deși nici pomeneală ca mingea să se apropie măcar de linia porții! În repriza a doua, un atacant de la INCOV este surprins în ofsaid și trimite ușor mingea spre poartă, pentru a întirzia reluarea jocului; mingea intră în plasă, arbitrul fluiera și cînd toată lumea se aștepta ca jocul să fie reluat prin lovitură ce sancționa ofsaidul, arbitrul ia mingea și-o pune la centru, indicînd gol spre stupefacția ambelor echipe!”.

În încheierea scrisorii sale, cititorul Costea Dorin, str. Vinătorilor nr. 22, Alba Iulia, pe care meseria (sofer pe autobuz I.T.A.) îl poartă martor involuntar și imparțial pe la mai toate jocurile din campionatul județean, menționează: „Stau totdeauna în tribună și, fiind neutru, observ manifestările pe care publicul gazdă le are față de aceste maniere de arbitraj. Spre bucuria mea am observat pe tot mai multe stadioane cum insuși acest public dezaprobă vehement pe acești arbitri, chiar atunci cînd ei ajută fățiș echipa favorită. Oamenii de bine ai fotbalului, oamenii care respectă ideea de sport, nu pot fi solidari cu asemenea gesturi, nu de puține ori asistînd la felul cum jucători maturi, oameni cu familie și serios plîngeau după cite un meci furat de arbitri în cel mai mirșav mod. În numele spectatorilor de bine de pe stadioanele campionatului județean de fotbal Alba v-am ruga să interve-niți pentru întronarea ordinii și-n acest sector al vieții noastre, de iubitori ai sportului curat, pe care unii „cavalieri în negru” îl pătează fără rușine”.

G. Năstase, București: Să sperăm că inedita programare a jocurilor din retur nu va avea repercusiunile pe care le anticipați asupra echipei naționale. Cînd s-a luat hotărîrea acestei programări, s-a apreciat că echipa națională trebuie pregătită oricum, indiferent de ordinea jocurilor în campionat; după cum se speră că această „nouă ordine” va mai elimina din posibilele negocieri bilaterale pe tema unor puncte (de dat sau de luat).

Gheorghian Teodor, Turnu Severin: Sintem solidari cu dv. în privința situației Universității Craiova, dar credem că principala răspundere pentru descreșterea acestei echipe revine conducerii clubului, a secției de fotbal și, nu în ultimul rînd, organelor sportive locale.

Mortofleac Florin, Filiași: Din

păcate, n-am asistat la meciul cu pricina și, ca firmare, nu putem avea o opinie proprie. Discordanța la care vă referiți fiind, în adevăr, prea mare, adevărul s-ar putea să fie, ca de obicei, la mijloc.

D. Popescu Colibași, Brașov: Mulțumim pentru aprecieri, dar la redacție au sosit (anonime, ce-i drept) și opinii contrare, care — în cazul respectiv — iau apărarea „tambalului”.

Ștefan Iacob, București: Scăparea din comentariul la care vă referiți este, într-adevăr, regretabilă. Puneți-o doar pe seama faptului că autorul a fost un colaborator ocazional, emoționat, probabil, de postura comentării unui asemenea meci.

Mazuru Silviu, Galați: Pe această cale supunem atenției antrenorilor care se ocupă de lotul „U.E.F.A. '91” propunerea

de a-și revedea fișele respectivelor selecții; iar dacă vor face asta și vă vor găsi la „admiși”, în mod sigur vă vor chema la trialul decisiv: nimeni n-are interes să se piardă talentele...

Pase printre

A. S. „Flacăra” Drăgotești, jud. Dolj: Soarta echipei dv. de fotbal depinde numai de posibilitățile și bunăvoința organelor locale; căci dacă dragoste de sport nu e, nimic nu e...

Cristea Petre, Constanța: Federația cugetă mai demult la revitalizarea campionatului de tineret-speranțe, dar parti-

ciparea echipelor respective la „Cupa României” ar ridica mai întâi problema calendarului. Oricum, este de așteptat, în prealabil, o decizie în privința mult discutatului nou sistem competițional.

Popa Mihai, Oradea: Problema ca în meciul la care vă referiți s-au ivit și-n alte locuri din țară. Deocamdată, rezultatele pe plan internațional „acoperă” și scuză asemenea aspecte din campionatul intern; nu știm pentru cîtă vreme.

Dan Gîoară, București: Aveți dreptate și-n privința fotografiei cu pricina și-n aceea referitoare la situația mai generală a ciclismului nostru, care pîlpăie mai ales cu ocazia „Turului României”. Această scădere a popularității se poate constata și-n alte sporturi, acolo unde nu există suficientă

preocupare pentru atragerea tinerilor spre respectivele discipline.

Bogdan Aurel, Drobeta-Turnu Severin: Tandemul „5 lei bilețiu + 15 lei fițuica” (așa-zisul program de meci) a devenit aproape o regulă de intrare la mai toate partidele de „B”, deși este contrară reglementărilor în vigoare. Astfel de abuzuri n-ar fi posibile fără îngăduința organelor locale.

Stoicescu Victor, Slobozia: Din fericire, acel joc a intrat în arhive, acum preocupîndu-ne primăvara europeană, calificarea echipei naționale și multe alte lucruri mai importante pentru fotbalul nostru.

Fum fără foc?

● Fotbalul se grăbește: pe 4 ianuarie a început tradiționalul curs de perfecționare a antrenorilor din diviziile A și B, iar pe 5 ianuarie s-a deschis sezonul de transferări. ● Și de data aceasta, mulți antrenori vor începe returul sub steagul altor echipe decât cele la care au încheiat anul. ● Mircea Dridea „s-a predat” în fața presiunii lente a jucătorilor din Regie, plecând de bună voie (la Oțelul Galați). ● Picătura care i-a umplut paharul a fost tentativa de a-l scoate din lot, pentru repetate abateri disciplinare, pe Sorin Răducanu. ● Acesta n-a fost luat în turneele din Turcia (și nici Mircea Popa), dar a rămas pe mai departe (co)echipier al „alb-negrilor”. ● Cornel Dinu are contract încheiat în toată regula cu Universitatea Cluj-Napoca. ● Mateianu, după scurtul și agitatul experiment (vezi meciurile cu Steaua și Dinamo) la F.C. Armata Bihor, a ajuns, iarăși, într-un concediu medical prelungit. ● Constantin se află în tratative avansate cu F.C. Farul Constanța. ● Acolo, după usturătorul 0-7 cu Dinamo, au fost schimbări și antrenorul Hașoti și președintele clubului, Pîlcă. ● Universitatea Craiova merge mai departe pe mina lui Sorin Cițu, chiar dacă unii jucători l-au mai carotat, dându-i, în citeva meciuri, pietrele pe dos. ● Echipele calificate pentru sferturile de finală ale cupelor europene au trebuit să anunțe la U.E.F.A. lista cu jucătorii din loturile lor până la 15 decembrie 1988. ● Într-o mare civilizație (și-n cadrul admirabil al unei conferințe de presă festive ce denotă atenție și mult respect față de gazetari și de susținătorii asociației), A.S. „Victoria” București, prin vocea autorizată a președintelui său, Dumitru Dragomir, și-a declinat limpede intenția de a-i transfera pe Dorian Ștefan (de la F.C. Argeș) și Marian Pană (de la Flacăra Moreni). ● Sint jucători care, în jocurile cu Dinamo Dresda vor suplini, se pare absența (datorată cumulului de cartonașe galbene) a lui Zare și Topolinschi. ● Celelalte două cluburi calificate au avansat, cu anticipație, pe listele trimise la U.E.F.A. numele lui Stingaciu, Gh. Popescu, Negrău (de la U.T.A., vîrf de atac, 21 ani, 1,87 înălțime) și Zahiu (de la Constanța). ● Steaua, respectiv Klein, Săndoi, Gheorghiu (de la Poli Iași) și T. Cristea (Sportul studențesc) — la Dinamo. ● Steaua se va pregăti la Forhan și, apoi, într-un turneu prin Italia. ● Dinamo „avea pregătită Italia”, dar sorții sferturilor, care i-au adus în cale pe Sampdoria, au îndreptat-o spre Belgia. ● Victoria și-a reprimat (în semn de seriozitate și responsabilitate) tentația de a juca în Tailanda, într-un turneu care i-ar fi adus, probabil, multe alte beneficii, în afara aceluia de a se fi pregătit în condiții de climă și teren comparabile cu Dresda; totmai de aceea a rămas pe poziții „europene”. (O. Știre).

Civilizația sportului

Fotbalul contra drogurilor

Arbitrii care se vor lăsa corupți și care în schimb unor compensații bănești vor falsifica rezultatele în meciurile campionatului primei divizi din Columbia vor fi uciși! Este mesajul sinistru pe care l-au adus la cunoștință opiniei publice răpitorii arbitrilor internaționali Armando Perez, sechestrat la Medellín, un oraș în sud-vestul țării și eliberat după 12 ore cu condiția să dea publicității această amenințare.

Pățania lui Armando Perez redeschide un capitol al sportului și fotbalului columbian despre care s-a mai vorbit cu luni în urmă: prezumția și tot mai masiva ingerință în campionatul de fotbal al traficantilor de droguri care ar fi investit veniturile rezultate din droguri cumpărînd șapte din cele 15 echipe profesioniste, ceea ce a dus la o vertiginoasă creștere a pariurilor la un pronosport negru, neoficial.

În confirmarea de presă pe care a ținut-o după ce a fost eliberat Armando Perez a arătat că răpitorii i-au spus că ei vor să reînvierească lumea fotbalului și că vorbesc în numele a șase cluburi nominalizate.

Corupția arbitrilor și a jucătorilor a fost apoi adusă în discuție în paginile ziarului „El Tiempo” din Bogota. Ziarul, fără să îi implice și pe marii traficanți de droguri, a scris că unii arbitri au fost plătiți pentru a falsifica rezultatele meciurilor și a citat acuzațiile lansate împotriva corpului de arbitri de către antrenorii unor echipe. Același ziar susține că la fiecare meci de campionat se fac pariuri clandestine pe sume foarte mari.

În ciuda „gabaritului” ieșit din comun, femeia de la volan, trecută de mulțor de prima tinerețe, conducea cu o agilitate de sportiv talentat dar și cu vechi „state de serviciu”. Se mișca ușor, schimba vitezele cu abilitatea unui scamator, iar ochii extrem de mobili nu scăpau nici cel mai mic detaliu, de pe strada încă animată la ora destul de înaintată. Ocoli elegant un biciclist, „obosit” ce se încăpățina să urmeze o traictorie plină de viraje „surpriză”. Deși se confunda cu întinericul, sesiză din vreme o gură de canal al cărei capac se odihnea cuminte alături de extrem de periculosul obstacol. Nu parcursese nici cincizeci de metri și se replea ușor la stînga spre a nu face cunoștință cu sîrmele ca niște sulci ce se prelungeau amenințătoare dintr-o remorcă abandonată de vreun șofer neglijent. Reduse brusc viteza ceea ce provoacă un mic cucui Raluca, pasagera din dreapta, expedită cu capul în parbrizul verzului. Femeia se oțări. „Ce dracu faci, îți arde de bancuri la ora asta? Sint plină de frig, obosită și ca «să mă bine dispun» îmi adaugi acum și o umflătură. Dacă cineva mi-ar fi lipit o gogoasă pe frunte. Ce-o să-mi zică Gri-gore? Că m-am bătut cu vre-una”. „Dacă nu frînam și-l evitam, în șanțul săpat de-a curmezîșul drumului, îmi lăsăm o bună parte din piesele componente ale automobilului, iar noi eram la „urgenta”. Tocmai trecuam pe lângă spital. Abia atunci realizez, uitîndu-se în urmă colega Ștefaniei groapa adîncă ce o evitase șoferița în extremis. Nu prea departe, în față, se observa un disc alb, fosforescent, cu o coroană roșie ce parcă ardea. „Unde te bagă soru, nu vezi semnul? Eu nu le descifrez. Văru-miu cînd le zărește o face însă la stînga-mprejur”. „Las” că-l știu eu pe ăștia. Le uită după ce termină cu săpatul ori le lasă așa numai să șicaneze șoferii”, și Ștefania se strecoară pe lângă indicator, continuîndu-și drumul. „După ce că-l țirziu vrei să mă bat nu știu cîți kilometri pentru un pirlit de semn? Așa prin tunelul ăsta în cinci minute sîntem acasă, doar ieri am trecut pe aici și asfaltul era ca-n palmă”. Se ivi în lumina farurilor un om ce agita un steguleț. Voluminoasa șoferiță accelera și cu o fentă virtuoasă de schioare, ocoli ca la o probă de slalom special pe omul în salopetă, ca pe un jalon. Chipul îi era îngrijorat, strigă ceva, dar șoferița își continuă drumul făcîndu-se că nu aude. Se auzi curînd o bubuitură năpraznică. În citeva clipe, muncitorii din schimbul de noapte, ce lucrau la linia de tramvai se adunară în jurul imensei găuri unde se prăbuisese mașina. „Pe ăștia nu-i mai scoatem vii din „caseta de instalații” rosti profetic un bărbat cu cască galbenă pe cap. Cu dificultate, manîndu-l un scripete scoseseși totuși din „capcană” mașina ce luase forma unui arc medieval. Ștefania, cu imensul ei umăr stîng se lasă pe ușa ce zbură cit colo. Își reveni repede, ba mai făcu și o glumă. „N-o fi bună grăsimă pentru inimă dar greutatea osînzii ajută la deschiderea portierelor. Ajutați-mă vă rog s-o scoatem pe Ra-

luca”. Femeia avea fracturi la ambele picioare. Se izbise puternic, cu genunchii, de caseta aparatului de radio. O durea teribil și pieptul cu care se lovisse de bord. Tot grășana izbucni întinzînd mina acuzator spre grupul de oameni în salopetă. „Umplurați tot orașul de opreliști și interziceri. A voastră e vina”. „Au și ele rostul lor. Din păcate v-ați convins pe pielea dvs. Doar v-am făcut și semn doamnă. Ba am și strigat că-i pericol”. „S-o lăsăm baltă, ajutați-mă mai bine să transportăm femeia asta la spital”. Raluca fu urcată cu precauții într-o furgonetă. Ceru să fie dusă la secția medicală care îi mai vindecase cîndva o ruptură la braț. „Scrl și în zodie să mă ferească de fracturi”, gîndi femeia în timp ce mașina, făcînd mereu semnale cu luminile, se apropia de spital.

Se scursură șase luni ce bolnavei îi păsură ani. I se recomandă o stațiune balneară unde

Cronica șoselei

Halta ghinionistă

să-și continue recuperarea. Călea pînă la completa vindecare se anunță a fi lungă. „Mă simt vinovată față de tine, Raluca. Lipsa mea de prevedere a fost doar pricina prăbușirii în groapa aia ce mi se părea fără fund și din care nu mai speram că ne va scoate cineva vii. Cu trenul va fi greu de călătorit pentru tine. Băiatul meu, Relu, șofer de profesie, se oferă să ne ducă pe amîndouă la sanatoriu. Pentru el cinci sute de km e o floare la ureche. Voi avea grijă de tine și apoi nici mie nu-mi strică să mai dau jos niște kilograme. Mi-e jenă să spun concret cite”. Cînd cei din familia Raluca auziră de deplasarea plănuită se împotrîviră cu toții. Aerul blind al începutului de toamnă, natura ce după o serie de ploii făcuse să renască o a doua primăvară amalgamînd feerie nuanțelor felurite de verde cu paleta de galben, rugini, a sfîrșitului de septembrie făceau călătoria extrem de agreabilă. Poantele lui Relu povestite cu fizionomia serioasă a marilor comici, pigmentau reușit convorbirea dintre cele două femei, cotele hazului lor atîngînd valori maxime. „Fii atent pilotule, bancurile tale pot aduce o grășană ca maică-ta în pragul apoplexie”, fu avertizat Relu de Ștefania. Timpul se scurse neabăgat în seamă. Cînd tinărul șofer le spuse că au parcurs patru sute de km, celor două prietene nu le veni a crede. „Și cit mai avem de mers?” întrebă Raluca. „Păi... nu mai mult de

o sută cincizeci. Să nu vă supărați însă pe mine. Mi-am fixat o întîlnire cu niște băieți în orașul ăsta frumos, considerat cel mai aerisit și cu bulevardele cele mai elegante din țară”. „Sper că nu e vorba de vreun banc prost cum mai faci tu uneori, Relu? Cine o să conducă mai departe pînă la stațiune?” Rîzînd, cu un aer șmecheresc pilotul replică: „E oare vreo șoferiță mai bună nu în România, ci în Sud-Estul Europei, decît maică-mea?” „Să ști că nu-mi place deloc gluma ta de gust îndoielnic. N-am condus de la pățania cu groapa și de atunci au trecut atîtea luni. În plus după sute de kilometri în mașină obosesc și pasagerii, nu numai șoferii. În concluzie, nu mă simt în stare să șofez atîta drum și la urma urmei, puteai să-mi spui înainte de plecare de halta asta faimoasă, ce vrei s-o faci aci”. Fața Raluca ca de ceară exprima neliniște, îngrijorare. „Incursajările” și aprecierile ieftine asupra calităților de șoferiță ale Ștefaniei, ce continua să le debiteze cu nonșalanță, Relu, sfîrșiră prin a o enerva la culme pe maică-sa. „Ia-ți valiza și cară-te. Asta a fost obiectivul călătoriei tale, să te întîlnești cu bisnitarii localnici”. Se urcă la volan Ștefania. Primii douăzeci, treizeci de kilometri nu reprezentă o problemă pentru femeia-pilot. Apoi, treptat, treptat, convorbirea vie la început, provocată în bună măsură și de „măgăria” tinărului cum califică Ștefania fapta lui fiu-său, trecu într-o fază de lincezie care în final să înceteze cu totul. Trupul masiv al șoferiței se aplecă curînd spre pasagera din dreapta presînd-o spre portieră. Scuturînd-o de brațul alunecat de pe volan, Raluca reuși s-o trezească. Epuizată de oboseală, buimăcită de somn, speriată de traicectoria autoturismului ce nu-i lipsea mult să se prăvălească în mlaștina din apropierea șoselei, Ștefania reuși în extremis să redevină lucidă și să se mențină pe asfalt. Printr-un efort pe care nici ea nu credea că-l va putea realiza pentru a împiedica o nouă atîpire a șoferiței, bolnava începu o discuție presărată cu întrebări. „Cum va fi la sanatoriu? Cum își vor petrece timpul? Ce vor citi? Cum se va comporta personalul cu ele?” Șoferița răspunse scurt cu o voce pierdută la vreo două întrebări, apoi tăcu. Raluca era mai trează ca oricînd. Pericolul îi sporea voința de a birui somnul. Privea înspăimîntată ochii Ștefaniei ce se îngustau parcă lungindu-se treptat și capul ce-i cădea spre pieptul voluminos. Cînd văzu stîlpul de metal îndreptîndu-se cu repeziciune spre botul mașinii tipă îngrozită. Fu tardiv. Corpul femeii de la volan se prăbușise peste ea. Ațipise.

„Cînd m-am apropiat de mașina care rulse mult timp în fața noastră, roțile autoturismului răsturnat se învîrteau încă, povestea un șofer. Femeile rănite de plafonul puternic înfundat fură transportate la spital.

VICTOR BEDA

Toată lumea face sport

● În preajma Revelionului, o societate antialcoolică din Marea Britanie a avut ideea să organizeze un concurs pentru suporterii echipei Kidderminster Harriers, oferind drept premii lăzi... cu șampanie. Singurul lucru pe care îl aveau de făcut postulanții era să pronunțe numele adversarei echipei lor în „Cupa Țării Galilor” la fotbal. Scopul a fost atins („nici un strop de alcool pe stadiioane!”), intrucit nici un concurent n-a reușit să treacă teribila probă. Formația în cauză poartă numele unei localități din Insula Anglesey (nord-vestul Țării Galilor), adică (să ne ierte linotipistul și corectorii, dar nici nouă nu ne-a fost ușor): Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch! Nici o literă mai puțin: 59! ● Au existat, însă, și oameni fericiți, pe lângă dezamăgiții doritori ai pocnitorelor sticle, radio și telereporteri galezi, care au salutat cu ușurare victoria, în primul tur, cu 3-0, a celor de la Kidderminster... ● Postul campion mondial la toate categoriile, pugilistul american George Foreman continuă seria succeselor de la reintrarea sa pe ring, petrecută la un deceniu de la retragere. În ultimele zile ale lui 1988, Foreman a obținut a 14-a victorie, prin KO în prima repriză, în fata compatriotului său David Jacob, așa cum vă închinăm în ilustra necunoscut, intrucit Foreman, pe lângă faptul că a abso- sentat atîta vreme din ring, are și vîrsta de 40 de ani și n-a reușit să slăbească decît pînă la... 114 kg, în timp ce greutatea sa ideală era de 98 kg. Pînă la un meci cu Mike Tyson (orice e posibil...). Foreman își îmbogățește palmaresul: 58 de victorii dintre care 54 prin KO și numai două infringeri. ● Fotbalistul bulgar Bojidar Iskrenov a fost cedat de Vitosă — pentru o perioadă de probă de șase luni — clubului spaniol Real Zaragoza, unde îl va întîlni pe compatriotul său Nasco Sirakov, care însă este accidentat. Se pare că plecarea la Zaragoza a lui Iskrenov se datorează totmai acestei accidentări... ● „Siguranță totală pentru concurenții la Raliul Paris-Dakar!” (care, în paranteză fie spus, a plecat din Barcelona), acesta a fost cuvîntul de ordine la actuala ediție a dificilei competiții care angajează peste 300 automobile și motociclete. Nu și pentru spectatori se pare, intrucit în chiar prima etapă, desfășurată în Tunisia, doi spectatori au fost accidentați grav de motocicletă pilotată de francezul Henri Hudelot, într-un viraj în apropiere de Fax. ● La Bruxelles va începe în curînd procesul intentat de fotbalistul spaniol Juan Lozano, care l-a chemat în instanță pe Yvan Deeslover, cerîndu-i rambursarea cheltuielilor suitalicești, contravaloarea pierderilor suferite și alte daune-interese. La 11 aprilie 1987, în meciul Waremegem (unde joacă Deeslover) — Anderlecht (clubul lui Lozano), spaniolul a fost faultat grosolan (Deeslover a și fost eliminat pentru agresiune), iar de atunci, după ce a suferit nu mai puțin de 9 operații la picior, nu a mai putut intra pe teren. În prezent, cariera lui Lozano este compromisă, la 32 de ani... ● În Formula 1 la automobilism se preconizează pentru campionatul mondial de anul viitor un soi de preliminarie. Recent, Federația internațională a sportului automobilist (F.I.S.A.) a anunțat că la eseurile cronometrate pentru „Marile Premii” vor fi calificate cite două echipe ale firmelor plasate pe primele 10 locuri ale clasamentului 1988, celelalte putînd prezenta din oficiu numai cite o mașină, o alta urmînd să-și obțină dreptul de a încerca intrarea „pe tablou” (expresia din tenis se împrune) după „precalificări”. Programate cu o zi înainte celor oficiale, Măsura va determina, fără îndoială, o descurajare a firmelor mici, fără posibilități financiare. ● Plamen Chotov, abia calificat cu Srebot Sofia în sferturile de finală ale „Cupii Cuocelor” la fotbal, s-a transferat pentru trei ani la formația portugheză Portimonense.

LUCIAN OPREA

CRISTIAN ȚOPESCU

Încă 450000 de retribuții mărite!

În ultima parte a anului trecut, circa patru milioane de oameni ai muncii au beneficiat de majorarea retribuțiilor și pensiilor. După cum se știe, celor cu retribuții mici le-au fost destinate sporuri de până la 25 la sută, iar pensiile mici au fost majorate cu până la 33 la sută.

Aplicarea acestei măsuri, inițiată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, măsoară ce exprimă grija permanentă a partidului și statului nostru pentru calitatea vieții oamenilor, continuă și în acest an, peste 450 000 cetățeni beneficiind, începând cu 1 ianuarie, de sporuri de retribuții, urmând ca până în luna august 1989 să se încheie majorarea generală a retribuțiilor pentru toți oamenii muncii.

Întregul nostru popor resimte concret grija secretarului general al partidului pentru viața oamenilor, pentru bunăstarea lor și este angajat să muncească în așa fel încât să facă din anul acesta, anul decisiv în realizarea planului actualului cincinal, pentru transpunerea în fapt a politicii clarvăzătoare a partidului de dezvoltare în ritm susținut a României socialiste pe drumul trasat de Congresul al XIII-lea.

Mulțumind pentru atenția permanentă ce o acordă condițiilor lor de muncă și viață, oamenii muncii din întreaga țară urează din inimă tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu multă sănătate și nesecată energie pentru împlinirea idealurilor poporului român.

Comentariul săptămânii

La început de drum

Cînd începe un an nou, se fac tot felul de urări, cit se poate de bine intenționate. Listele de doleanțe pot fi oricît de lungi, nu există nici o limitare. Așa s-a făcut, cu prilejul păsirii în anul 1989, și în ceea ce privește situația pe glob. Dar specialiștii, comentatorii, alăturîndu-se, firește, și ei urărilor și menirilor, caută în același timp să prospecteze viitorul, să întrezărească traseele principale ale evenimentelor internaționale în anul care a început, elementele de bază ale sarcinii politice a lui 1989 pe plan mondial. Se înțelege că o prospecție valabilă, care să poată fi utilizată și de către guverne și oameni politici, este aceea care se bazează pe posibilitățile concrete, reale. Numai astfel necesitățile și doleanțele se pot transforma în propuneri autentice, realiste. Este însă necesar de a se lua în considerare nu numai posibilitățile de acum, ci și acelea care se vor ivi pe parcurs. Fiindcă, adesea, ceea ce astăzi pare imposibil, devine realizabil peste un anumit timp, uneori destul de repede.

Tinîndu-se cont de toate acestea, se poate aprecia că există condiții favorabile pentru ca în 1989, continuîndu-se prestațiile și demersurile pozitive din anul precedent, să se facă pași importanți, mai mari decît cei de pînă acum, în domeniile dezarmării, stingerii focarelor de încordare și război, excluderii războiului din viața oamenilor, renunțării la forță și la amenințarea cu utilizarea forței, înfăptuirii securității europene, întăririi colaborării și cooperării între state și popoare pe baza noilor principii de relații, combaterii poluării mediului înconjurător, a terorismului, a altor fenomene negative de pe mapamond, eradicării sărăciei, fîrării unei noi ordini economice mondiale. Dar condițiile existente se cer utilizate în întregime, posibilitățile se cer fructificate cu promptitudine și, mai mult, se impun eforturi pentru crearea de condiții și posibilități noi.

România este hotărîtă să-și aducă și în 1989 din plin contribuția la rezolvarea problemelor cu care se confruntă în prezent omenirea. Să facem astfel — se spune în Mesajul de Anul Nou al președintelui Nicolae Ceaușescu —, încît în anul 1989 să se realizeze noi acorduri și înțelegeri în problemele dezarmării; să acționăm cu toată hotărîrea pentru încheierea Tratatului dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii privind reducerea cu 50 la sută a armelor nucleare strategice. Să acționăm cu toată fermitatea pentru oprirea oricăror experiențe nucleare și a modernizării armelor nucleare care mai rămîn, pentru încetarea oricăror acțiuni de militarizare a Cosmosului. Să acționăm pentru folosirea Cosmosului numai și numai în scopuri pașnice! Să acționăm pentru realizarea unor acorduri generale cu privire la eliminarea totală, în mai multe etape, a armelor nucleare. Să facem totul pentru începerea, în anul 1989, a tratativelor privind reducerea substanțială a armelor convenționale, pentru realizarea unor acorduri privind armele chimice, pentru reducerea radicală a cheltuielilor militare. România consideră că este necesar să se încheie, cu rezultate cit mai bune, în prima parte a anului, Conferința pentru colaborare, securitate și dezarmare de la Viena. Prin adoptarea unor asemenea hotărîri care să deschidă calea unor largi colaborări economice, tehnico-stiințifice și culturale între toate popoarele continentului nostru. În Mesaj se arată, de asemenea, că România se pronunță pentru realizarea în 1989 a unor pași importanți pentru colaborarea în Balcani și realizarea aici a unor zone fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine, pentru lichidarea, pe calea tratativelor, a tuturor conflictelor, pentru soluționarea globală a problemei subdezarmării.

Un an 1989 bogat în înfăptuiri pe plan internațional ar însemna o contribuție importantă la realizarea dorinței popoarelor de a pasi în cel de-al treilea mileniu fără spectrul unui război distructiv, făurind o lume a păcii, bunăstării, colaborării și progresului.

ION D. GOIA ■

VREMEA

cum a fost
cum va fi

În primul număr al revistei „Flacăra” din acest an ne-am propus să vă relatăm două evenimente deosebite ale lunii ianuarie, care au avut loc în intervalul calendaristic 5—11 ianuarie.

Astfel, cele mai intense viscole care au avut loc de-a lungul anilor, sînt cele produse între 2—7 ianuarie 1901 și 4—7 ianuarie 1966.

Primul este relatat de O. Bălescu în revista „Meteorologia, Hidrologie și Gospodărirea Apelor” din anul 1958. „Încă din primele zile ale noului secol, dar mai ales în zilele de 6 și 7 ianuarie, zăpada cădea în cantități atît de mari și atît de viscolită, încît sudul Moldovei, Dobrogea și o parte din estul Munteniei au fost cu totul blocate. Circulația trenurilor a fost de asemenea întreruptă și nu a putut fi restabilită decît după cîteva zile. Grosimea stratului de zăpadă a trecut în unele locuri de un metru, iar în locurile unde fusese troienită, de doi metri. Turmele de oi surprinse pe malurile Dunării au suferit pierderi mari, iar mulți ciobani au degerat din cauza gerului.”

În articolul „Studiul condițiilor aerosinoptice care au generat viscolul din 4—7 ianuarie 1966”, Elena Milea apreciază intensitatea acestui viscol ca „nemaiîntîlnită” la noi în țară.

Viscolul a atins maximum de intensitate în ziua de 6 ianuarie cu deosebire în estul Bărăganului, Dobrogea și excepțională în regiunile Iași și Suceava, unde vîntul a atins viteze de 55 m/s avînd direcții predominante nord și nord-vest. „Acțiunea vîntului asupra zăpezii se constată din stratul maxim, care din unele date obținute de noi de la observatori chiar în momentul viscolului a depășit 4—5 m (Cotnari și Iași). Aceste înălțimi însă, în unele locuri unde și obstacolele în direcția vîntului erau mai mari, au fost depășite. Zăpada a fost troienită în cea mai mare parte a Moldovei, estul Bărăganului și Dobrogea și chiar pe litoral, unde la Constanța depășește 1,20 m iar la Mangalia 1 m, fenomen nemaiîntîlnit pe litoralul sudic”. Intensitatea viscolului a afectat sectoarele economice, transporturi, al energiei electrice, construcții, agricol. „Este de menționat că în timpul producerii fenomenului, deși organele de stat au intervenit cu utilaje grele (tractoare, tancuri) intensitatea fenomenului a fost atît de mare, încît unele operații de preîntîmpinare a mărimii daunelor au fost ineficace, iar după încetarea fenomenului s-a recurs la elicoptere pentru a restabili legăturile electrice și telefonice dintre localități.”

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 5—11 ianuarie

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	-1 ÷ 3	-7 ÷ -3	7 ÷ 10	16.2	Dr. Turnu Severin 1925	-32.0	Kosîri de Vede 1947
Dunărie și Podis	-4 ÷ 5	-12 ÷ -5	7 ÷ 10	14.5	Sibiu 1970	-32.5	Dorohoi 1940
Depresiuni	-3 ÷ 1	-13 ÷ -6	5 ÷ 9	7.7	Miercurea Ciuc 1963	-33.9	Cîmpulung Moldovenesc 1940
VL. Omu	-8 ÷ -7	-14 ÷ -13	2.8	5.6	1949	-29.8	1982
Litoral	3 ÷ 4	-4 ÷ -2	6 ÷ 9	15.3	Constanța 1915	-22.5	Sulina 1947

În acest interval, consemnăm în anii 1938 și 1940 minime nocturne deosebit de scăzute. În 1938 s-au înregistrat -34,0°C la Bod și -32,0°C la Alexandria, iar în 1940 -33,9°C la Cîmpulung Moldovenesc și -32,5°C la Dorohoi.

Dar... au fost și zile călduroase în care maximele diurne au depășit 15°C. În 1900 15,4°C la Iași, în 1915 15,3°C la Constanța, iar în 1975 16,2°C la Iași. După cum se aștepta, anul 1988 s-a încheiat cu o vreme

IOSEFINA MIHA

caldă, temperaturile depășind limita de îngheț în timpul zilei în toate localitățile țării. În toate zonele deluroase din sud și estul țării acestea au avut valori, atingîndu-se peste 10°C și 14°C la Buzău. În prima zi a anului la București temperatura minimă a fost de -4°C, iar cea maximă de 6°C, valori apropiate de limitele de -5°C și +5°C prognozate în rubrica din precedentul număr al revistei.

Pătrunderea de mase de aer reci din primele zile ale anului a determinat scăderi însemnate de temperatură, la Vatra Dornei minima nocturnă ajungînd la -25°C. Dezlocuirea masei de aer preexistente s-a făcut vijelios, vîntul atîngînd 80 km/h în Moldova și 140 km/h în zona montană înaltă.

Masa de aer caldă preexistentă și cea rece nou venită ambele fiind formate deasupra unor teritorii continentale au fost sărace în umezeală, astfel încît pînsorile semnalate pe alocuri în Moldova și Muntenia nu au reușit să depună un strat de zăpadă care să favorizeze instalarea stabilă a iernii.

Revenirea la circulația atmosferice orientate dinspre vest va determina un aflus de căldură și umezeală. În intervalul 5—11 ianuarie se va face resimțită o încălzire îndeosebi în primele zile. Procesul va fi estompat în zonele de șes și în depresiuni de producerea ceții asociată pe alocuri și cu depunere de chiciură. Precipitații atît sub formă de ninsoare cit și de lapoviță și ploaie se așteaptă îndeosebi pentru regiunile nordice. Există condiții de formare a poleiului. În a doua parte a perioadei, o răcire tre-cătoare se va produce în nordul țării.

Intrucît din vacanța de iarnă au mai rămas numai cîteva zile, pentru cei ce au nostalgia întinderilor albe, imaculate, publicăm grosimea stratului de zăpadă în zona de munte acolo unde poate fi întîlnit la această dată: Bilea Lac 128 cm, Bucina 104, cm, Postăvaru 90 cm, Vlădeasa 89 cm, Stîna de Vale 78 cm, Paring 55 cm, Rarău 51 cm, Vl. Omu 44 cm, Babele 43 cm, Ceahlău 42 cm, Predeal 33 cm, Sinaia cota 1 500 29 cm, Poiana Brașov 20 cm și Băișoara 5 cm.

Flacăra. Redacția : București, Piața Scintei 1, casuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10 ; 17 60 20, interioare ; Actualitatea politică : 25 60 ; Economie : 21 28 ; Cultură, știință, învățămînt : 14 57 ; Cetățenești : 14 53 ; Scrisori : 25 42, Reportaj-informații : 25 60 ; Sport : 17 00 ; Foto : 25 28 ; Secretariat de redacție : 21 23 ; Secretariat redactor șef : 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66.